

Økonomisk Performance & Social Solidaritet i Industrialiserede Kapitalistiske Systemer: Koordinering, Velfærdsregimer & Konstitutionelle Strukturer

Søren Frank Etzerodt

Aalborg Universitet

Vejleder: Jørgen Goul Andersen

Abstract

Why do some advanced capitalist economies achieve higher economic performance than others while still obtaining relatively equal and inclusive societies? Neocorporatist and Varieties of Capitalism scholars often contend that cooperative institutions (i.e. coordinated market economies) can create positive externalities resulting in higher economic growth and equality. Prior research has found some, although inconclusive, evidence for the economic claim, and mounting evidence for the social claim. It is, however, unclear under what conditions varieties of coordination is conducive for economic performance and social solidarity.

In this thesis, I try to advance the debate on the economic and social effects of varieties of coordination by integrating the welfare state and the state's constitutional structures with the Varieties of Capitalism-framework. I first develop a theoretical framework based on Varieties of Capitalism theory, Welfare Regime theory, Welfare Production Regime theory and some of the literatures on Constitutional Structures. Regarding the economic effects of coordination, it is theorized that a de-commodified welfare state and state structures with few veto points can complement production – and hence economic performance – in coordinated market economies, by stimulating cooperation and incremental innovation. At the same time, it is theorized that a commodified welfare state and relatively many constitutional veto points can complement production in liberal market economies, by stimulating flexibility and radical innovation. In relation to the social effects of coordination, it is theorized that a relatively big welfare state with few constitutional veto points conditions the effects of coordination. Only in political economies with big welfare states and few constitutional constraints are the positive social effects from coordination expected to be greater, since big welfare states and political systems with few constraints are supportive for interest organization.

Based on the theoretical framework I then test several hypotheses on 17 advanced capitalist systems from the 1970s to the 2000s using a variety of regression techniques. In accordance with the theoretical framework I find solid support for the claim that different welfare state compositions and constitutional structures can complement the effects of coordination in different market economies and hence increase economic performance at the macro level. The theoretical framework even seems more qualified at explaining economic performance at the macro level than the original Varieties of Capitalism-framework. I also find support for the claim that relatively big welfare states with few constitutional constraints increase the positive social effects from coordination. There is, however, a methodological caveat. The framework is only capable of explaining the level of equality and inclusiveness, but not the change in these social outcomes over time.

In conducting comprehensive empirical analysis, I also develop a new methodological approach for studying the effects of institutions in advanced capitalist systems. It is argued that much empirical research focuses too narrowly on what is methodological “best practice”, overlooking inconsistencies between data structure, theory and method. I therefore argue that one needs to pay close attention to the consistency between these three factors. The usefulness of the methodological approach is furthermore shown by applying it to the empirical analysis.

At a more abstract level I, furthermore, try to move beyond the often-heated debate between scholars focusing on Williamsonian institutions and Durkheimian institutions. I argue – from an outcome perspective – that institutions perceived as either Williamsonian or Durkheimian can complement each other in creating better economic performance as well as equality and inclusiveness. Institutions that are perceived as either increasing economic performance or social solidarity can indeed be supportive for both aspects.

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Kapitel 1. Økonomisk Performance og Social Solidaritet i den Postindustrielle Æra	6
Introduktion.....	6
Hovedargumentet.....	7
Teoretiske og Metodiske Bidrag til Litteraturen	8
Når Institutioner er Afgørende for Vores Evne til at Studere Økonomisk Performance og Social Solidaritet	9
Slagets gang	10
Kapitel 2. Teoretisk Ramme	11
Introduktion.....	11
Varieties of Capitalism & Produktionsregime Teori	11
Varieties of Welfare Regimes	14
Welfare Production Regime-Teori.....	15
Statens Konstitutionelle Strukturer og Vetopunkter.....	17
Syntese af Teoretiske Frameworks	18
Varieties of Capitalism og Welfare Production Regimes.....	18
Varieties of Capitalism og Statens Konstitutionelle Strukturer.....	22
Samlet Teoretisk Ramme for Økonomisk Performance og Social Solidaritet	24
Kapitel 3. Økonomisk Performance i Industrialiserede Kapitalistiske Systemer	28
Introduktion.....	28
Neoinstitutionalister og Økonomisk Performance	28
Hypoteser.....	31
Metode	32
Datastruktur og Tidsperiode.....	32
Datagrundlag	33
Økonometrisk Model.....	38
Valg af Estimationsmetode – Overensstemmelse Mellem Data, Teori og Metode som Valg for Estimationsmetode	39
Empirisk Analyse.....	44
Koordineringens Effekter på Økonomisk Performance – Time-Series Cross-Section Fund	45
Samspilseffekter Mellem Koordinering og Velfærdsstater	48

Time-sereies Cross-section Fund	48
Samspilseffekter Mellem Koordinering og Konstitutionelle Strukturer	51
Time-series Cross-section Fund	51
Konklusion	53
Kapitel 4. Social Solidaritet i Industrialiserede Kapitalistiske Systemer	55
Introduktion.....	55
Neoinstitutionalisme og Social Solidaritet	55
Metode	58
Datagrundlag	58
Metode	59
Datagrundlag	59
Valg af estimationsmetode.....	64
Empirisk analyse – Social Solidaritet i Industrialiserede Kapitalistiske Systemer	67
Koordinering og Social Solidaritet	67
Hvad Betyder Samspilseffekter Mellem Koordinering og Velfærdsstaten for den Sociale Solidaritet i Industrialiserede Økonomier?	76
Hvad betyder Samspillet Mellem Koordinering og Statens Konstitutionelle Vetopunkter for den Sociale Solidaritet i Industrialiserede Økonomier?	80
Koordinering og Social Solidaritet – en Kausalsammenhæng?	83
Konklusion	84
Kapitel 5. Konklusion – Hvad har vi Lært og Hvilke nye Perspektiver Presser sig på?	86
Økonomisk Performance – en Revurdering og nye Perspektiver	86
Social solidaritet – en Revurdering og nye Perspektiver.....	88
Konklusion	89
Referencer	91
Bilag	104

Forord

Udarbejdelsen af dette speciale har mere end noget andet været en lærerig rejse. En rejse der startede for godt tre år siden, hvor Jørgen Goul Andersen afholdte en inspirerende forelæsning på Aalborg Universitet omhandlende samspillet mellem økonomi og politik. Det resulterede i, at jeg på Politik & administrations uddannelsens 6. semester havde fornøjelsen af at skrive et tværfagligt bachelorprojekt sammen med min gode ven og økonom, Jesper Eriksen. Siden da har jeg haft fornøjelse af at arbejde indgående med politisk økonomi i flere forskellige sammenhænge – som hobby, som projektarbejde og som forskningsarbejde. Nærværende specialeafhandling skal således ses som en politisk økonoms syn på samfundsøkonomien – også selv om jeg ironisk nok aldrig har taget et kursus i politisk økonomi og er formelt skolet i en politologisk tradition.

På rejsens vej er der flere personer, som fortjener en tak for deres hjælp og støtte. Jeg vil gerne takke Emmett Caraker for at lære mig om og vække min interesse for den akademiske verden på et tidligt tidspunkt i mine studier. Jan Holm Ingemanns forelæsninger om videnskabs-teori og insisteren på vigtigheden af kontekst har også haft en stor indflydelse på min opfattelse af den politiske økonomi. Også en stor tak til Jesper Eriksen for et inspirerende samarbejdet og mange gode snakke om samfundet, økonometri og meget andet over de forgangne år.

I forbindelse med udarbejdelse af specialet vil jeg gerne takke min gode og gamle barndoms-ven Andreas Pilgaard for hjælp til at gøre dele af den økonometriske fremstilling mere pædagogiske såvel som de mange gode snakke om statistik og økonometri over de forgangne måneder. Min anden gode og gamle barndomsven Rasmus Abildgaard Andersen skal også have en stor tak for sin tålmodighed og hjælp til grafiske fremstillinger af modeller i kapitel 2. Carsten Jensen skal også have tak for at stille do-fil til rådighed og Kim Mannemar Sønderskov for teknisk hjælp til grafiske fremstillinger af marginale effekter med LDV'er. Særlig tak til min far, Finn Etzerodt, for at yde uvurderlig opbakning – både moralsk og for kommentering af manuskriptet. Afsluttende skal min vejleder Jørgen Goul Andersen have en kæmpe tak for hans engagement og villighed til at presse projektet til nye højder. Uden hans bidrag ville projektet næppe været nået dertil, hvor det er i dag. Jeg står naturligvis helt og holdent på mål for de fejl og mangler, der nu engang må og skal være i så omfattende et projekt som dette.

Aalborg
Juli, 2017

Kapitel 1. Økonomisk Performance og Social Solidaritet i den Postindustrielle Æra

Introduktion

Et af vor tids helt store spørgsmål er, hvordan det er muligt at skabe en økonomisk vækstmodel, der samtidig er socialt solidarisk. Flere er sågar begyndt at tale om vigtigheden af "inclusive growth". Men hvorfor er nogle samfund både økonomisk velfungerende og socialt lige? Dette speciale undersøger, hvorfor nogle industrialiserede lande er rigere end andre, samt hvorfor nogle er mere solidariske.

I kølvandet på anden verdenskrig blomstrede de vestlige økonomier, både økonomisk og socialt. Den økonomiske vækst var høj, og fuld beskæftigelse blev for mange lande normen i 1950'erne og 1960'erne. Samtidig faldt uligheden, og velfærdsstaten voksede frem. Velfærdsstaten blev af mange set som et udtryk for idéen om at forene en stærk økonomi med social solidaritet. I 1970'erne blev flere vestlige lande imidlertid ramt af oliekrise og stagflation (kombinationen af høj inflation, lav vækst og høj arbejdsløshed). Det bidrog til et idémæssigt skifte fra keynesianisme til monetarisme. Med den amerikanske præsident Ronald Reagan og den britiske premierminister Margaret Thatcher som bannerførere for en ny neoliberal dagsorden blev der slået til lyd for "less government" og "unfettered markets". Drømmen om mere marked blev realiseret fra 1980'erne og 1990'erne, hvor den økonomiske globalisering for alvor tog fart. Det endte med "den store recession" i 2007-2008 – den værste økonomiske krise siden 1930'erne. I dag synes der igen at være en søgen efter kombinationen af en økonomisk og socialt solidarisk levedygtig samfundsmodel.

Jeg ønsker i denne specialeafhandling at undersøge, hvorfor nogle moderne industrialiserede lande opnår en høj økonomisk performance såvel som social lighed og inklusion. Dette gøres ved at undersøge, hvilke effekter forskellige former for koordinering (samarbejde mellem virksomheder og interesseorganisationer) har på økonomiske og sociale outcomes.

Der har været overraskende få studier, der forsøger at undersøge økonomiske outcomes fra koordinerende institutioner (Hall & Gingerich, 2009; Witt & Jackson, 2016). Vi mangler derfor viden om, hvordan koordineringen af den politiske økonomi kan stimulere økonomisk fremgang og solidaritet i udviklede lande. Som det præsenteres i de kommende afsnit, argumenterer jeg for at koordineringens effekter er betinget af velfærdsstaten og statens konstitutionelle strukturer (såsom valg- og parlamentssystemer). Før vi gransker dette spørgsmål yderligere, starter vi først ud med at præsentere specialeafhandlingens hovedargument, bidrag til litteraturen såvel som nogle generelle betragtninger om institutioner og deres betydning for studiet af den politiske økonomi.

Hovedargumentet

I slutningen af kapitel 2 opstilles en række modeller til at forklare økonomisk performance og social solidaritet. Det modellerne bygger på inspiration fra fire neoinstitutionelle tilgange til studiet af den politiske økonomi. Den første inspirationskilde er litteraturen om *produktionsregimer* og *Varieties of Capitalism* (herefter VoC) (Hall & Soskice, 2001b). Denne tilgang er omdrejningspunktet for specialeafhandlingen. Den anden inspirationskilde er litteraturen om *velfærdsregimer* (Esping-Andersen, 1990). Den tredje er litteraturen om *welfare production regimes* (herefter WPR), der er en brobygning mellem produktionsregimeteori og velfærdsregimeteori (Estévez-Abe et al., 2001; Iversen & Soskice, 2001; Iversen, 2005). Den fjerde inspirationskilde er litteraturen om *statens konstitutionelle strukturer* (Huber et al., 1993).

Ifølge VoC producerer forskellige markedsøkonomier forskellige økonomiske og sociale outcomes. Ifølge dette perspektiv er både institutionelt kohærente¹ liberale markedsøkonomier (såkaldte LME'er) og kohærente koordinerede markedsøkonomier (såkaldte CME'er) økonomisk overlegne relativt til mindre institutionelt sammenhængende markedsøkonomier (Hall & Gingerich, 2009). Det skyldes, at institutionelt kohærente markedsøkonomier skaber institutionelle komparative fordele, hvilket resulterer i bedre økonomisk performance (Hall & Gingerich, 2009; Hall & Soskice, 2001a). Inspireret af litteraturen om (neo)korporatisme fremhæver dette perspektiv ligeledes, at CME'er producerer mere socialt solidariske samfund, da kooperative institutioner (såsom veletablerede trænings- og efteruddannelsessystemer og centraliserede lønforhandlingssystemer) er mere socialt inkluderende (Martin & Swank, 2012).

Jeg argumenterer i denne specialeafhandling for, at dette næppe er hele forklaringen på, hvorfor nogle industrialiserede lande er økonomisk mere udviklede og socialt solidariske end andre. Jeg tilføjer to vigtige modifikationer til VoC – at velfærdsstaten og statens konstitutionelle strukturer er afgørende for, hvilke økonomiske og sociale outcomes forskellige markedsøkonomier medfører. Der argumenteres for, at LME'ers økonomiske succes skyldes en relativt begrænset velfærdsstat og et politisk system med relativt mange vetopunkter. Omvendt argumenteres der for, at CME'ers økonomiske og sociale succes beror på en relativt omfattende velfærdsstat og et politisk system med relativt få konstitutionelle vetopunkter. Koordineringens effekter skal derfor ses i samspil med andre institutioner. Jeg argumenterer således for, at der findes to levedygtige økonomiske modeller, men kun én socialt levedygtig model. Årsagen til, at nogle samfund er rige og lige, skyldes en høj grad af koordinering, en omfattende velfærdsstat og et politisk system med få konstitutionelle begrænsninger. Mere generelt forsøger jeg herved at integrere litteraturerne om velfærdsstaten og statens konstitutionelle strukturer med VoC i forsøget på at forklare økonomisk performance og social solidaritet i industrialiserede kapitalistiske systemer.

¹ At en markedsøkonomi er institutionelt kohærent, vil sige, at dens institutioner kan betragtes ud fra princippet om at være udpræget *markedskoordineret* eller *strategisk koordineret* (Höpner 2005a; Kenworthy, 2006; Hall & Gingerich, 2009). Hvis en markedsøkonomi er udpræget markedskoordineret (såsom USA) eller strategisk koordineret (Sverige og Østrig), betegnes økonomien som institutionelt kohærent.

Teoretiske og Metodiske Bidrag til Litteraturen

Specialeafhandlingens teoretiske bidrag består i, at der udvikles en ny teoretisk ramme til at forklare økonomisk performance og social solidaritet i industrialiserede lande. Jeg forsøger således at videreudvikle flere af hovedindsigterne fra VoC ved at fremhæve, at vi bliver nødt til at inkludere velfærdsstaten og statens konstitutionelle strukturer mere eksplicit, hvis vi ønsker at forklare økonomisk performance og social solidaritet. Det forsøger jeg at gøre ved at integrere velfærdsregimeteori (Esping-Andersen, 1990) og teorier om statens konstitutionelle strukturer (Huber et al., 1993) med VoC. Der argumenteres således for at forskellige velfærdsstater og konstitutionelle strukturer betinger koordineringens effekter (samarbejde mellem virksomheder og interesseorganisationer). Kommodificerede og relativt små velfærdsstater kan fx understøtte fleksibilitet og omstillingsparathed i LME'er. Ligeledes kan et politisk system med mange konstitutionelle begrænsninger opretholde den fragmenterede interesseorganisation i LME'er. Det gør, at LME'er at opretholder deres institutionelle komparative fordele og derved opnår høj økonomisk performance. Herudover kan en stor og deokmmodificeret velfærdsstat stimulere samarbejde og kvalitetsproduktion i CME'er. Politiske systemer med få konstitutionelle begrænsninger kan også understøtte en kollektiv interessevaretagelse i CME'er. Det medfører bedre økonomisk performance og mere lige samfund. Det teoretiske bidrag består således i at integrere teoretiske litteraturer, der kun i et begrænset omfang har snakket sammen indtil nu.

Det metodiske bidrag består særligt i udviklingen af en ny trepunktsstrategi til at studere den politiske økonomi kvantitativt. Trepunktstrategien handler i korte træk om at skabe overensstemmelse mellem data(struktur), metode og teori. Dette kan synes åbenbart, men det er det ikke i den empiriske forskning. Det ses ofte, at metodiske hensyn overskygger teoretiske og datamæssige hensyn, hvilket kan resultere i uhensigtsmæssige efterprøvninger af teorier. Det klassiske eksempel er, at ens teori siger noget om niveauet af Xs (den forklarende variabel) effekt på Y (den afhængige variabel), hvorefter der forfølges en metode, der de facto fjerner niveauforskellene i den forklarende variabel. Det er derfor vigtigt at skabe sammenhæng mellem de tre faktorer.

Jeg forsøger at løse denne problematik ved for det første at vise vigtigheden af at fortage tests af datastrukturens beskaffenhed. For det andet vurderes der på baggrund af datastrukturen, hvilke metoder der så kan forfølges. For det tredje tilpasses metoden så den er i overensstemmelse med teorien. Alt afhængig af datastruktur og teori kan vi derfor blive nødt til at anvende forskellige metoder, der i visse henseender strider med, hvad der opfattes som "best practice". Herudover anvendes denne trepunktsstrategi empirisk, hvor en række regressions-teknikker benyttes til at teste en række hypoteser. Jeg forsøger således også at vise kvaliteten af at anvende en række forskellige regressionsteknikker i forsøget på at forklare institutioners økonomiske og sociale outcomes.

Når Institutioner er Afgørende for Vores Evne til at Studere Økonomisk Performance og Social Solidaritet

Inden vi uddyber den teoretiske diskussion, indledes der først med nogle generelle overvejelser om institutioners betydning for studiet af den politiske økonomi.

Det er efterhånden alment anerkendt, at institutioner spiller en afgørende rolle for både økonomisk performance og social solidaritet. Dette har stået lysende klart for neoinstitutionalister siden den institutionelt orienterede politiske økonomis grand old man, Andrew Shonfield, publicerede værket *Modern Capitalism* (1965). Selv hardcore vækstøkonomer nåede, under lanceringen af endogene vækstteorier i slutningen af 1980'erne og starten af 1990'erne, til den erkendelse, at institutioner er afgørende for økonomiers *modus operandi* (Helpman & Grossman, 1992; Romer, 1990).

Spørgsmålet om økonomisk performance og social solidaritet er dog ofte adskilt, hvilket mudrer vores blik for, hvilke institutioner der både kan være vækstfremmende og socialt solidariske. Det tilskrives ofte, at forskningen er blevet for specialiseret. Det kan have noget for sig, men jeg tror dog, at adskillelsen mellem de to helt centrale spørgsmål i højere grad bundes i en dybere uenighed mellem fokusset på *Williamsonian institutions* og *Durkheimian institutions*² (Streeck, 2009: 154-156). Forskere, der fokuserer på spørgsmålet om økonomisk performance, er typisk optaget af Williamsonske institutioner – institutioner, der kan minimere transaktionsomkostninger og stimulere samarbejde mellem virksomheder. Forskere, der fokuserer på social solidaritet, fokus på institutioner, der understøtter social sammenhængskraft og lighed (Durkheimiske institutioner). De to lejre har således ikke kun fokus på forskellige institutioner, men også på forskellige outcomes (effekter). En tese i dette speciale er, at de to perspektiver i visse henseender er gensidigt forstærkende – institutioner, der skaber socialt solidariske outcomes, kan også stimulere økonomisk performance. Jeg argumenterer fx for, at koordineringen i økonomien kan være understøttende både for økonomisk vækst og lighed. Det samme er gældende for velfærdsstaten, der både kan minimere social ulighed og på samme tid skabe grobund for samarbejde mellem virksomheder og interesseorganisationer.

Selv om det kan give god mening at kombinere disse to forståelser af institutioner, er der afgørende forskel på deres beslægtede – men væsensforskellige – betegnelser *coordinated capitalism* og *egalitarian capitalism* (Thelen, 2014: 8-9). *Coordinated capitalism* kendes især fra litteraturen om produktionsregimer, der er særligt optaget af økonomiske outcomes (Albert 1993; Hall & Soskice, 2001b; Kitschelt et al., 1999a; Soskice, 1999). *Egalitarian Capitalism* er derimod kendt fra neokorporatisme- og velfærdsstatslitteraturen (Esping-Andersen, 1990; Esping-Andersen, 1999; Martin & Swank, 2012), der i højere grad er optaget af spørgsmål om sociale outcomes.

Institutionerne, der udgør *coordinated capitalism*, har lange rødder tilbage til den tidlige industrialisering (såsom laug) i det 19. århundrede (Crouch, 1993; Iversen & Soskice, 2009; Martin & Swank, 2012; Streeck & Yamamura, 2001; Thelen, 2004; Thelen, 2014). *Egalitarian capitalism* er af nyere dato og dateres typisk tilbage 1950'erne og 1960'erne, hvor velfærdsstaten begyndte

² Fokusset på Williamsonske institutioner udspringer af en (neoklassisk) økonomisk tradition, der har fokus på *hierarkier, markeder og transaktionsomkostninger* (Williamson, 1985: 15-18). Omvendt udspringer fokusset på Durkheimiske institutioner af en klassiske sociologisk tradition, der har fokus på *forpligtigelser og autoritet* (Durkheim, 1972 [1894]: kap 1).

at vokse frem. I modsætningen til egalitarian capitalism blev institutionerne til coordinated capitalism ikke "skabt"³ med henblik på større lighed.

Thelen (2014) beskriver det på følgende måde:

"[C]learly these institutions were not designed to promote equality. Their effects on social solidarity had, rather, to do with variation over time in the scope of employer coordination and the purposes to which these coordination capacities were put". (Thelen, 2014: 10).

Det er derfor vigtigt analytisk at adskille de institutioner, vi forbinder med henholdsvis coordinated capitalism og egalitarian capitalism. Men dette er ikke ensbetydende med, at et sæt af koordinerede institutioner ikke kan have forskelligartede effekter. Selv om skabelsen af laug (guilds) i de centrale og nordeuropæiske lande (Crouch, 1993) ikke oprindeligt havde som funktion at mindske uligheden, men at styrke samarbejde, har videreudvikling af sådanne institutioner været ganske effektive til at bekæmpe ulighed (Cusack et al., 2007; Estévez-Abe et al., 2001; Iversen, 2005). Lærlinge- og trængningssystemer med rødder tilbage til laugene kan således fra et outcome perspektiv både anskues fra et Williamsonske perspektiv (styrke samarbejde og overkomme kollektive handlingsproblemer) og et Durkheims perspektiv (styrke lighed og social solidaritet i samfundet).

Slagets gang

Specialeafhandlingen falder i fire dele. Første del (kapitel 2) præsenterer den teoretiske litteratur og udvikler på den baggrund et nyt teoretisk framework til studiet af økonomisk performance og social solidaritet. Der argumenteres for at de teoretiske syntese af velfærdsstaten og statens konstitutionelle strukturer med Varieties of Capitalism litteraturen øger vores evne til at forklare økonomisk performance og social solidaritet. Herefter testes, på baggrund af det teoretiske framework, hypoteser omhandlende økonomisk performance i kapitel 3. Endvidere præsenteres den metodiske trepunktsstrategi. I forlængelse heraf testes teoriens hypoteser om social solidaritet empirisk i kapitel 4. Der findes generelt opbakning til teoriens hypoteser, men der melder sig en række nye perspektiver i forlængelse af de empiriske tests. I det afsluttende kapitel følges der op på, hvad vi har lært, og hvilke nye perspektiver, der presser sig på.

³ Som Streeck (1991) og Hall & Thelen (2009) har påpeget, er institutioner sjældent rationelt skabt, men beror på en vis grad af usikkerhed og tilfældighed.

Kapitel 2. Teoretisk Ramme

Introduktion

Neoinstitutionalismen udgør et af de mest innovative bidrag til den politiske økonomi i nyere tid (Hall & Taylor, 1996; North & Thomas, 1973; North, 1990; Shonfield, 1965). Neoinstitutionalismen er kommet i flere varianter med forskellige begrebsapparater (Hall & Taylor, 1996; Hall, 1999). Ifølge Hall (1999: 139) har neoinstitutionalismen udøvet et markant bidrag til den politiske økonomi ved 1) at udvide opfattelsen af institutioner, som kan påvirke outcomes 2) at sætte særligt fokus på virksomheder og økonomiske politikker samt 3) at fremhæve vigtigheden af interaktionseffekter mellem institutionelle konfigurationer (for sidste pointe se også Hall, 1994; Höpner, 2005b; Scharpf, 1987). Med dette in mente ønsker jeg i denne specialeafhandling at vise vigtigheden af institutioner for vores evne til at forklare økonomiske og sociale outcomes i moderne kapitalistiske systemer. I centrum finder vi litteraturen om produktionsregimer og Varieties of Capitalism, som er udgangspunktet for specialeafhandlingen.

Dette kapitel er opbygget på følgende måde: Først introduceres de enkelte teoretiske framework. Derefter syntetiseres de for til slut at opbygge en ny teoretisk ramme, der skal hjælpe os med at forklare økonomisk performance og social solidaritet i industrialiserede lande.

Varieties of Capitalism & Produktionsregime Teori

Produktionsregimelitteraturen brød for alvor frem fra 1990'erne, hvor en perlerække af frameworks blev udviklet (Albert, 1993; Amable, 2003; Coates, 2005; Crouch & Streeck, 1997; Hall, 1999; Hall & Soskice, 2001b; Hollingsworth & Boyer, 1997; Kitschelt et al, 1999a; Soskice, 1999). Det meste prominente bidrag i denne række er uden tvivl bogen *Varieties of Capitalism* (Hall & Soskice, 2001b).

Den altafgørende pointe i Varieties of Capitalism (herefter VoC) er, at politiske økonomier er kendetegnet ved forskellige *institutionelle infrastrukturer*, som virksomheders bestræbelser er (delvist) afhængige af (Hall & Soskice, 2001a). Hall & Soskice (2001a: 15) beskriver det på følgende måde: "*Our point is that (institutional) structure conditions (corporate) strategy, not that it fully determines it*". Det vil sige, at de produktions- og innovationsstrategier, som virksomheder kan forfølge, er betinget af, hvilken form for investeringer der er tilgængelig i økonomien, arbejdsstyrkens kvalifikationer, samarbejde med andre virksomheder osv⁴.

⁴ Denne pointe står i kontrast til Williamson (1975) og Chandlers (1977) indflydelsesrige værker, som i højere grad fremhæver virksomheders autonomi (strategi → struktur). Hall & Soskice (2001a) vender, så at sige, om på denne rækkefølge og fremhæver, at strategi i langt højere grad er afhængig af struktur.

Herudover bidrager VoC med en række perspektiver til studiet af den politiske økonomi. For det første fremhæver VoC virksomheder som den centrale aktør i økonomien⁵, dog uden at afskrive den vigtige rolle som fagforeninger, arbejdsgiverforeninger og stater spiller (Hall & Soskice, 2001a; Hall, 2007; Hancké et al., 2007; Hall, 2015). VoC bygger eksplicit videre på bl.a. Katzensteins (1985) fokus på fagforeninger og arbejdsgivere, men med et stærkt fokus på virksomheder⁶. For det andet fremhæver VoC traditionen de *strategiske interaktioner*, som er afgørende for aktørernes bestræbelser (Hall & Soskice, 2001a: 5). Om institutioners vigtighed for aktørers evne til at interagere strategisk skriver forfatterne følgende:

"If interaction of this sort [strategisk interaktion] is central to economic and political outcomes, the most important institutions distinguishing one political economy from another will be those conditioning such interaction, and it is these that we seek to capture in this analysis". (Hall & Soskice, 2001a: 5)

Politiske og økonomiske outcomes føres således tilbage til aktørers (virksomheder, fagforeninger, stater etc.) evne til at indgå i strategiske interaktioner med hinanden. Afgørende for kvaliteten (eller outcommet) af sådanne interaktioner er den givne institutionelle infrastruktur. Som Hall & Soskice (2001a: 45) formulerer det: "*When firms coordinate more effectively, their performance will be better, and the result will be better overall economic performance*".

Dette leder videre til VoCs sondring mellem to "idealtyper"⁷ af markedsøkonomier⁸. Baseret på fem økonomiske sfærer i økonomien⁹ inddeles institutionelle infrastrukturer i industrialiserede lande i to overordnede kategorier: *Liberale markedsøkonomier* (anglofone lande¹⁰) og *koordinerede markedsøkonomier* (Central- og Nordeuropæiske lande)¹¹ (Hall & Soskice, 2001a; Hall & Gingerich, 2009). I *liberale markedsøkonomier* (såkaldte LME'er) koordinerer virksomheder ifølge VoC deres aktiviteter i *hierarkier* eller på det *private marked*. Koordinering via markedet er oftest karakteriseret ved et *armslængdeprincip* og *formelle juridiske kontrakter* (Williamson, 1985). Når virksomheder i LME'er fx konkurrerer på et produktmarked, er det således typisk med en høj grad af konkurrence og intens kamp om knappe ressourcer og markedsandele, hvor profitabilitet er helt afgørende for virksomheders overlevelse (Knetter, 1989). Markedet udgør således den centrale koordineringsmekanisme for virksomheder i LME'er.

I *koordinerede markedsøkonomier* (såkaldte CME'er) afhænger virksomhedernes produktions- og innovationsstrategier i højere grad af koordineringsmekanismer, der karakteriseres som

⁵ Det beskriver Hall & Soskice (2001a: 6) på følgende måde: "*They [virksomheder] are the key agents of adjustment in the face of technological change or international competition whose activities aggregate into overall levels of economic performance*".

⁶ Mere generelt udspringer VoC af den neokorporatiske litteratur (for en oversigt, se Molina & Rhodes, 2002).

⁷ Da Hall & Soskice (2001a) udleder deres "idealtyper" på baggrund af empiriske observationer, kan de næppe kategoriseres som idealtyper i en Weberiansk forstand (se Crouch, 2005a).

⁸ Der er naturligvis en del subvariation mellem disse to overordnede kategorier (Hall, 2014; Hancké et al., 2007).

⁹ Disse er *industrial relations, vocational training and education, corporate governance, inter-firm relations* og *own employees* (Hall & Soskice, 2001a: 7).

¹⁰ Det er normalt at henvise til denne gruppering af lande som "Anglo-Saksiske". Det er dog historisk upræcist (Crouch, 2005b), hvorfor jeg anvender betegnelsen anglofone.

¹¹ Som Kenworthy (2006) fremhæver, er denne distinktion mindre heldig, da betegnelsen "koordineret" er ukonkret. I stedet bør man tale om "institutional coherence" (institutionel kohærens). Kenworthy kan have en pointe, men den originale sondring benyttes her.

"non-market coordination" (Hall & Soskice, 2001a: 8; Soskice, 1999: 106; Streeck, 1992). "Non-market" koordineringsmekanismer omhandler typisk *uformelle aftaler og kontrakter* og *netværk* samt andre former for samarbejde. Det kunne fx være indgåelse af fælles produktions- og arbejdsvilkår eller udveksling af informationer virksomheder imellem. I CME'er samarbejder virksomhederne generelt mere med hinanden end virksomheder i LME'er. Markedet spiller naturligvis en rolle i CME'er, men virksomheder i CME'er benytter sig i højere grad af "non-market" koordineringsmekanismer. Virksomheder i CME'er benytter sig m.a.o. i højere grad af såkaldt *strategisk koordinering*.

VoC traditionen fremhæver endvidere, at *institutionelle komplementariteter* mellem forskellige sfærer i økonomien forstærker forskellen mellem LME'er og CME'er¹² (Hall & Soskice, 2001a: 17-21; Hall & Gingerich, 2009). Institutioner siges at være komplementære når "[the] presence (or efficiency) of one increases the returns from (or efficiency of) the other" (Hall & Soskice, 2001: 17; se også Aoki, 1994; Hall & Gingerich, 2009). Fx kan langsigtede investeringer (såkaldt tålmodig kapital) medføre, at virksomheder i CME'er i krisetider kan undgå at fyre kvalificeret arbejdskraft og derved opretholde produktion og udvikling intakt (Hall & Soskice, 2001: 22). Omvendt kan kortsigtede investeringer (såkaldt flydende kapital) og lempelige afskedigelsesregler understøtte virksomheders fleksibilitet og omstillingsparathed i LME'er (Höpner, 2005b: 338). M.a.o. spiller institutionelle komplementariteter sig forskelligt ud i LME'er og CME'er (Soskice, 1999: 109).

I forlængelse heraf har VoC forskere udviklet teorien om *institutionelle komparative fordele* (Hall & Soskice, 2001a: 36-40)¹³. Denne teori tilsiger, at bestemte institutionelle infrastrukturer kan øge virksomheders *innovative kapaciteter*, hvilket er afgørende for virksomheders overlevelse på sigt (Ibid; Hall & Gingerich, 2009). Når der tales om innovative kapaciteter, skelnes der i litteraturen mellem *radikale innovationer* (udviklingen af nye produkter eller arbejdsgange) og *inkrementelle innovationer* (løbende forbedringer af eksisterende produkter eller arbejdsgange)¹⁴ (Fagerberg, 2005). Pointen er, at forskellige institutioner understøtter forskellige former for innovation. Sådan fremhæver Hall & Soskice (2001a), at *kortsigtede investeringer*, *lempelige afskedigelsesregler* og *generelle fagkundskaber* virker fremmede for radikale innovationer (såsom softwareudvikling og bioteknologi). Derfor er virksomheder i LME'er, ifølge forfatterne, typisk bedre til at innovere radikalt end virksomheder i CME'er. Omvendt er *langsigtede investeringer*, *generøse velfærds politikker* og *specifikke fagkundskaber* stimulerende for inkrementelle innovationer, hvorfor CME'er i højere grad har komparative fordele inden for produktmarkeder karakteriseret ved inkrementelle innovationer (såsom bilindustri og maskinproduktion) – hvad Streeck (1992) betegner *diversified quality production*. Den givne institutionelle infrastruktur kan således understøtte forskellige virksomheders evne til at innovere inden for bestemte produktmarkeder, hvilket ifølge Hall & Gingerich (2009) kan forklare, hvorfor nogle lande har en højere vækstrate end andre lande.

¹² Denne pointe er vældig omdiskuteret i forbindelse med diskussionerne om institutionelle forandringer (for en kritik af VoCs komplementaritetsforståelse se Crouch, 2005a; 2005b; Streeck, 2009).

¹³ Det er denne innovative komponent i VoC, der har gjort teorien attraktiv (Crouch, 2005b).

¹⁴ Denne skildring er noget stiliseret og kan på mikroniveau være svær at adskille (Etzerodt, 2017). På makroniveau er det dog typisk nemmere at skelne mellem disse to former for innovation (Hall & Soskice, 2001a: 42-43).

Varieties of Welfare Regimes

Varieties of Capitalism og Varieties of Welfare Regimes har flere fællestreks, men er på en række områder forskellige. I dette afsnit fremstilles de elementer fra velfærdsstatslitteraturen, som der trækkes på i denne specialeafhandling.

Ligesom VoC litteraturen har velfærdsstatslitteraturen også udviklet flere frameworks til at forstå velfærdsstaters *modus operandi* (Titmuss, 1974; Korpi, 1980; Esping-Andersen 1990; 1999). Det mest indflydelsesrige framework er udviklet af Esping-Andersen (1990).

Afgørende for Esping-Andersen (1990) er, at velfærdsstater er forankret i *socialt medborgerskab* og *sociale rettigheder* (Marshall, 1950). Esping-Andersen (1990: 22-29) bygger sin typologi på tre grundlæggende principper: *Dekommodificering* (i hvilket omfang en borgers velfærd afhænger af tilknytning til (arbejds)markedet), *social stratificering* (velfærdsstatens betydning for konserveringen eller opbrydningen af sociale hierarkier) og det *private-offentlige mix* af velfærd (hvilken rolle spiller staten, familien og markedet i leveringen af velfærd). Primært på baggrund af det første princip inddeler Esping-Andersen industrialiserede kapitalistiske systemer i tre velfærdsregimer: Et *liberalt regime*, et *konservativt regime* og et *socialdemokratisk regime*¹⁵ (Esping-Andersen, 1990: 26-29). Som en konsekvens af distinktive institutionelle set-ups skaber forskellige velfærdsregimer forskellige grader af, hvad Esping-Andersen kalder *dekommodificering*. Dekommodificering opstår, med Esping-Andersens (1990: 22) velkendte formulering, når "*services is rendered as a matter of right, and when a person can maintain a livelihood without reliance on the market*".

Det liberale velfærdsstatsregime er karakteriseret ved *målrettede ydelser* til de borgere, som har mest behov for hjælp (Kersbergen & Vis, 2014). Dette velfærdsregime sigter mod at afhjælpe den værste fattigdom frem for omfattende omfordeling. Ydelser er typisk skattefinansierede, og det private marked spiller en stor rolle i leveringen af velfærdsydelser (Goul Andersen, 2017: 387). Arbejdsmarkedet fungerer relativt frit med en lav grad af statsindblanding. Som konsekvens heraf er liberale velfærdsstatsregimer karakteriseret ved en lav grad af dekommodificering (Scruggs et al., 2014).

Det konservative velfærdsregime var oprindeligt karakteriseret ved opretholdelse af *status* (status maintaining). I dette regime er ydelser typisk finansieret via *obligatoriske sociale bidrag* af arbejdsgivere og arbejdstagere, og rettigheder tildeles på baggrund af bidrag (Goul Andersen, 2017). *Familien* (og kirken) har historisk spillet en stor rolle i leverancen af velfærdsydelser (Esping-Andersen, 1999). Således har der i dette regime traditionelt været mere fokus på *indkomstunderstøttelse* end på serviceydelser. Som en konsekvens heraf er konservative velfærdsregimer karakteriseret ved moderate niveauer af dekommodificering (Scruggs et al., 2014)¹⁶.

Det socialdemokratiske velfærdsregime er karakteriseret ved, at ydelser er *universelle* og relativt *generøse*. Ydelser er typisk *skattefinansierede*, og staten spiller en central rolle i leveringen af velfærdsydelser. Der er også stor vægt på services – særligt til børn og ældre (Esping-Andersen, 1999). Som en konsekvens heraf er de socialdemokratiske velfærdsregimer karakteriseret ved en høj grad af dekommodificering (Scruggs et al., 2014).

¹⁵ Kvaliteten af at benytte politiske labels kan diskuteres (se Goul Andersen, 1999).

¹⁶ En række forfattere argumenterer, at det konservative regime bør inddeles i to – et centraleuropæisk regime og et sydeuropæisk velfærdsregime (Castle 1995; Ferrera 1996).

At velfærdsstaten har en effekt på sociale outcomes såsom ulighed og omfordeling, er vel-etableret i litteraturen (Brady, 2005; Esping-Andersen & Myles, 2009; Kenworthy, 1999; Kersbergen & Vis, 2014). Men velfærdsstaten har ikke kun en betydning for sociale outcomes. Velfærdsstaten kan også understøtte produktionsregimers (LME'er og CME'er) funktionelle virke. Dette uddybes i det følgende, hvor Welfare Production regime-teori præsenteres.

Welfare Production Regime-Teori

Welfare production regime theory (herefter WPR) er en udspringer af VoC, der forsøger at bygge bro mellem velfærdsstaten og VoC (Iversen & Soskice, 2001; Iversen, 2005). WPR fortæller hævder, at produktionsregimer og velfærdsstatsregimer kan komplementere og stabilisere hinanden på en række områder. Schröder (2013: 63) beskriver det fx på følgende måde:

"It is well documented that liberal production arrangements stabilize liberal welfare states – and vice versa, while coordinated production systems stabilize social democratic and conservative welfare states – and are stabilized by them".

I WPR termer ses velfærdsstaten således som "*politics of markets*" (Iversen, 2005: 8). Selvom velfærdsstater og produktionsregimer er tæt forbundet, er det næppe alle facetter af de to institutionelle konfigurationer, der kan siges at være komplementære (Huber & Stephens, 2001a). Hvilke aspekter af velfærdsstaten og produktionsregimet, der kan tænkes at komplementere hinanden, omtales neden for.

Som Hall (2007: 40) understreger, kan "*social policy*" siges at være "*a crucial adjunct to coordination*". Velfærdsstaten er m.a.o. afgørende for produktionsregimers funktionsmåde og dermed deres evne til at performe økonomisk (Etzerodt & Eriksen, 2017). Der er flere links mellem velfærdsstater og produktionsregimer, hvoraf de mest centrale præsenteres her.

For det første er der argumentet om investeringer i fagkundskaber og social sikring (Estévez-Abe et al., 2001; Iversen & Soskice, 2001; Iversen 2005) – hvad Etzerodt & Eriksen (2017) betegner *skill-asset/social-security* argumentet: Eftersom virksomheder i CME'er kræver en overvægt af *specifikke fagkundskaber* (det kan både være industri- og virksomhedsspecifikke fagkundskaber) for at innovere inkrementelt, kræver det, at arbejderne i økonomien er villige til at investere i sådanne fagkundskaber¹⁷. Da investering i specifikke fagkundskaber er karakteriseret ved større usikkerhed i forbindelse med kriser og skift i produktionsstrukturer, kræver arbejderne sikkerhed for deres investeringer i specifikke fagkundskaber. Det kan velfærdsstaten levere via social sikring i tilfælde af arbejdsløshed – enten indkomstunderstøttelse eller jobbeskyttelse¹⁸.

¹⁷ Busemeyer (2007) kritiserer denne VoC inspirerede tradition for at have for meget fokus på *formelle fagkundskaber*, der kan erhverves via uddannelsessystemet. I tillæg hertil argumenterer Busemeyer for, at virksomheders involvering i arbejdernes udvikling af fagkundskaber også er vigtig. Dette giver ifølge Busemeyer en større variation af skill-regimes i CME'er end først antaget. Hvorvidt dette beriger empiriske analyser på makroniveau, er uden for rammen her at undersøge. Ikke desto mindre er kritikken et vidne om, at der er betydelig institutionel variation mellem CME'erne.

¹⁸ Indkomstbeskyttelse er understøttende for investering i industrispecifikke fagkundskaber, hvor jobbeskyttelse er understøttende for investering i virksomhedsspecifikke fagkundskaber (Estévez-Abe et al., 2001).

Hvor indkomstunderstøttelse er udpræget i de skandinaviske lande, er jobbeskyttelse mere prioriteret i de central- og sydeuropæiske lande. En omfattende (dekommodificeret) velfærdsstat kan således, i følge dette perspektiv, forventes at komplementere CME'ers innovationsstrategier ved at understøtte arbejderes investering i specifikke fagkundskaber.

Omvendt kræver virksomheder i LME'er *generelle fagkundskaber* for at innovere radikalt. Da generelle fagkundskaber er mere mobile, er investeringen i generelle fagkundskaber forbundet med færre risici. En liberal velfærdsstat giver arbejderen et incitament til at investere i generelle fagkundskaber, da graden af social sikring er relativt lav, hvilket er afgørende for LME'ers evne til at innovere radikalt. Forskellige velfærdsregimer kan således ifølge Estévez-Abe et al. (2001) og Iversen (2005) understøtte virksomheders innovative kapacitet og dermed styrke institutionelle komparative fordele.

For det andet kan velfærdsstaten fungere som en "*productivity whip*" (Schröder, 2013: 77). Ifølge Schröder er store og dekommodificerede velfærdsstater dyre at finansiere og øger ofte den faktiske minimumsløn (grundet høje indkomstskatter). Det gør ifølge Schröder (2013), at masseproduktion bliver relativt uattraktivt, og at produktionen inden for lavtlønssektorer bliver urentabel. En omfattende velfærdsstat kan således – for at bruge Streecks (1997) betegnelse – fungere som *beneficial constraints*, hvor høje produktionsomkostninger tvinger virksomheder i CME'er til at producere varer i højere led af værdikæden. Dette kan man med rette kalde en *tvunget* eller *fremprovokeret kreativ destruktionsproces* (Schumpeter, 2003 [1943]: kap 7). Den liberale velfærdsstat fungerer anderledes, da en kommodificeret velfærdsstat ikke presser arbejdslønningerne "*unaturligt*" højt op (Schröder, 2013). I LME'er er der typisk en højere beskæftigelse i prisfølsomme services. Da prissensitive servicesektorer (såsom turisme mv.) er omskiftelig (volatil), kræver det en mobil og fleksibel arbejdsstyrke¹⁹. LME'er har således brug for en kommodificeret velfærdsstat for at være omstillingsparat og CME'er en dekommodificeret velfærdsstat for at stimulere specialisering og kvalitetsproduktion (Etzerodt & Eriksen, 2017; Schröder, 2013: 78-79; Streeck, 1992).

For det tredje kan velfærdsstaten også moderere "*wage pushes*" (Manow, 2001a: 31-32). Manow (2001a) argumenterer fx for, at opbyggelsen af velfærdsstaten har modereret arbejderens og arbejdsgivernes ønske om at øge lønninger, hvilket er særligt befordrende for virksomheder i eksportorienterede erhverv. Manow (2001a) beskriver det på følgende måde:

"[E]specially the unions and employers in vulnerable, export-oriented sectors were happy that the rise of the social wage due to the significant welfare state expansion in the second half of the 1950s reduced the wage push in times of de facto full employment" (Manow, 2001a: 32)

En stor velfærdsstat kan således give virksomheder i udsatte eksportmarkeder en konkurrencemæssig fordel ved at moderere lønudviklingen i bestemte erhverv. Iversen (1999) argumenterer i samme ånd for, at den central- og nordeuropæiske model til dels har opnået succes ved at moderere lønudviklingen i eksportorienterede erhverv og samtidig stimulere lønnen i "*non transferable*" erhverv. Dermed har virksomheder mulighed for at være konkurrencedygtige på

¹⁹ Mobilitet skal her både forstås som fysisk mobilitet, men også økonomisk i den forstand, at det er nemmere at tilpasse lønnen til den givne efterspørgsel.

det globale marked, og økonomien har samtidig været i stand til at opretholde den interne efterspørgsel. Denne historie er i høj grad en fortælling om solidarisk lønpolitik²⁰ (Dølvik et al., 2015; Thelen, 2014), hvor samspillet mellem velfærdsstaten og produktionsregimer har været afgørende for de central- og nordeuropæiske politiske økonomiers evne til at performe (Manow, 2001b).

Statens Konstitutionelle Strukturer og Vetopunkter

Som en sidste inspirationskilde er der litteraturen om konstitutionelle strukturers effekter på økonomiske og sociale outcomes. Hovedindsigten i dette perspektiv er, at konstitutionelle strukturer (såsom stærk føderalisme, præsidentialisme eller parlamentarisme) betinger udviklingen af velfærds politikker (Huber & Stephens, 2001b; se dog Bonoli, 2001 for en kritik). Immergut (1992) argumenterer fx for, at antallet af *vetopunkter* har afgørende betydning for vedtagelsen af nye politikker. Hvis der er mange vetopunkter – såsom flere kamre i de lovgivende organer og/eller en præsident, der kan nedlægge veto – bliver det svært at vedtage nye politikker, hvilket begrænser velfærdsstatens udvikling. Eksempelvis er antallet af vetopunkter i USA så omfattende, at den amerikanske kongres ofte har haft svært ved at gennemføre politikker (Fukuyama, 2014). Huber & Stephens (2001b) beskriver, hvordan konstitutionelle strukturer påvirker velfærdsstaten på følgende måde:

“Aspects of constitutional structure that disperse political power and offer multiple points of influence on the making and implementation of policy are inimical to welfare state expansion and will be negatively associated with our various measures of welfare state effort”. (Huber & Stephens, 2001b: 46).

Mange konstitutionelle vetopunkter kan således forventes af hæmme udviklingen af velfærdsstaten (Immergut, 1992). Omvendt kan få vetopunkter tænkes at have den modsatte effekt²¹ (Huber et al., 1993; Maioni, 1993).

Da konstitutionelle strukturer kan siges at have en effekt på velfærdsstatens udvikling, kan konstitutionelle strukturer, som sådan, også forventes at have en effekt på sociale outcomes (Skocpol, 1985). Et politisk system med mange vetopunkter forventes – i dette perspektiv – at hæmme velfærdsstatens udvikling og dermed mindske ligheden i samfundet. Omvendt kan et politisk system med få vetopunkter forventes at udbygge velfærdsstaten og dermed styrke ligheden. Hvorvidt dette er tilfældet afhænger til syvende og sidst af, hvordan de givne aktører i og omkring det politiske system agerer. Dette centrale spørgsmål vender vi tilbage til senere.

²⁰ Lignende idéer findes også i den klassiske Rehn-Meidner model om solidarisk lønpolitik (se Moene & Wallerstein, 1995).

²¹ Det modsatte argument kan også fremføres (Huber & Stephens, 2001b). Hvis en borgerlig regering har magten i et politisk system med få vetopunkter og ønsker at foretage besparelser af velfærdsstaten, er det, alt andet lige, nemmere i et system med få vetopunkter. I politiske systemer med få vetopunkter kan der således argumenteres for, at det i en tid præget af ”austerity” er nemmere at afmontere velfærdsstaten (Ibid.).

Syntese af Teoretiske Frameworks

Vi har nu gennemgået de frameworks, der udgør de centrale teoretiske inspirationskilder i denne specialeafhandling. I dette afsnit opstilles der på baggrund heraf en overordnet teoretisk analyseramme til at forklare økonomisk performance og social solidaritet i industrialiserede lande. Hovedformålet med dette afsnit er således at syntetisere VoC med velfærdsregimeteori og teorien om statens konstitutionelle strukturer.

Der er der særligt én god grund til: Effekten af en institution kan være betinget af andre institutioner. Som Höpner (2005b: 333) beskriver det: “the search for effects of isolated institutions may be misleading as effects may be due to the *constellation* of which the respective institutions are part” (egen kursivering). Vi bliver derfor nødt til at inddrage flere faktorer (institutioner), hvis vi ønsker at forstå koordineringens effekter.

Varieties of Capitalism og Welfare Production Regimes

VoC er oprindeligt mere optaget af økonomisk performance end af social solidaritet. Enkelte studier inden for denne tradition fremhæver dog, at regeringer håndterer øget pres på velfærdsstaten forskelligt med dertil hørende forskellige sociale outcomes (Cusack et al., 2006; Iversen, 2007). Nedenfor forsøger jeg at inkorporere en social dimension i VoC-frameworket – nemlig velfærdsstaten. Afsnittet starter med at pege på mulige komplementariteter mellem produktionsregimer og velfærdsstatsregimer.

Økonomisk Performance

Ifølge VoC-frameworket forventes der empirisk en U-formet sammenhæng mellem graden af koordinering i økonomien og økonomisk performance: Både en lav grad af koordinering (i.e. kohærente LME'er) og en høj grad af (strategisk) koordinering (i.e. kohærente CME'er) fremmer den økonomiske performance (Hall & Gingerich, 2009). Det teoretiske argument er som nævnt, at den institutionelle infrastruktur i kohærente LME'er *vis á vis* CME'er styrker virksomheders innovative kapacitet, hvilket fører til institutionelle komparative fordele (Hall & Soskice, 2001a). Institutionelt kohærente økonomier forventes således at være økonomisk overlegne ift. mindre kohærente økonomier – såkaldte *hybridmodeller* (Hall & Gingerich, 2009; Martin & Swank, 2012: 242-246; se også Calmfors & Drefill, 1988).

Dette perspektiv er dog blevet kritiseret af Kenworthy (2006) for ikke at holde vand, når andre statistiske test anvendes. Schröder (2013) peger på, at en mulig forklaring på VoC traditionens manglende forklaringskraft kan være, at VoC undlader at inkludere velfærdsstaten i de empiriske analyser.

Inspireret af Schröder (2009; 2013) – og i særdeleshed af Iversen (2005) – argumenterer Etzerodt & Eriksen (2017) for, at der er positive samspilseffekter mellem bestemte produktions- og velfærdsregimer. Etzerodt & Eriksen (2017) argumenterer for, at en kommodificeret velfærdsstat kan understøtte fleksibilitet og omstillingsparathed i LME'er, hvilket omsættes til relativt høje vækstrater²². Omvendt kan en dekommodificeret velfærdsstat tvinge virksomheder i

²² Herudover understøtter en kommodificeret velfærdsstat arbejderes investering i generelle fagkundskaber.

CME'er til at forfølge kvalitetsproduktion, hvilket omsættes til relativt høje vækstrater²³. Ifølge Etzerodt & Eriksen-modellen forventes kohærente LME'er med en kommodificeret velfærdsstat og kohærente CME'er med en dekommodificeret velfærdsstat at øge graden af økonomisk vækst relativt til hybridmodeller.

Social Solidaritet

Det er først i de senere år, at VoC fortalere for alvor er begyndt at tage spørgsmålet om social solidaritet seriøst (se dog Rueda & Pontusson, 2000). I en VoC optik vil LME'er og CME'er håndtere pres på velfærdsstaten forskelligt grundet forskelle i institutionelle infrastrukturer (Cusack et al., 2006; Hall & Gingerich, 2009; Iversen, 2007; Swank, 2002). I LME'er forventes øget pres i en globaliseret tidsalder²⁴ at afstedkomme øget fokus på markedet, da det er mere konformt med den eksisterende institutionelle infrastruktur (flydende kapitalstrukturer, generelle fagkundskaber, kommodificeret velfærdsstat osv.) (Hall & Gingerich, 2009: 477). Uligheden i LME'er kan således forventes at stige grundet mindre omfordeling og mindre kollektivt orienterede interesseorganisationer. Omvendt forventes et øget økonomisk pres i CME'er – fx fra deindustrialsisering – at give større fokus på social sikring, da virksomheder i konkurrenceudsatte erhverv med en høj koncentration af arbejdere med specifikke fagkundskaber har præferencer for udbygningen af det sociale sikkerhedsnet²⁵ (Martin & Swank, 2012; Swank, 2010). Interesseorganisationer i CME'er forventes således at presse regeringer til at øge den sociale sikring for at beskytte arbejdere med specifikke fagkundskaber. I en "austerity" tidsalder forventes LME'er og CME'er altså at reagere forskelligt på de pres, som velfærdsstaten udsættes for. Graden af koordinering i økonomien kan derfor siges at være afgørende for, hvor socialt lige og inkluderende et samfund er (se også Hicks & Kenworthy, 1998; Martin & Swank, 2012).

Samspillet mellem forskellige markedsøkonomier og velfærdsstaten kan endvidere antages at have betydning for den sociale solidaritet. Fx argumenterer Martin & Thelen (2007) for, at en stor velfærdsstat understøtter koordineringen i den politiske økonomi. For det første kan en stor offentlig sektor påvirke koalitionsdannelser mellem interesseorganisationer (og staten) (Ibid.: 17). Da staten i lande med en stor offentlig sektor er stærkere end interesseorganisationerne, har interesseorganisationerne et incitament til at samarbejde for at undgå statsintervention. En stor velfærdsstat kan m.a.o. styrke interesseorganisationers evne og vilje til at samarbejde, hvilket kan give socialt mere lige outcomes, da interesseorganisationerne er nødt til at handle kollektivt (Ibid.).

For det andet har en stor velfærdsstat en effekt på private aktørers egeninteresser (Ibid., 17-18). Økonomier med en stor offentlig sektor har, alt andet lige, flere offentligt ansatte²⁶. Det

²³ Herudover tilvejebringer en dekommodificeret velfærdsstat den nødvendige sikring for arbejdere til at investere i specifikke fagkundskaber.

²⁴ At der er et pres på de industrialiserede kapitalistiske systemer, kan næppe overraske, men det skyldes sandsynligvis andre faktorer end globalisering (se Etzerodt et al., under udgivelse; Iversen & Cusack, 2000; Pierson, 2001).

²⁵ Dette synes at være tilfældet for udgifter til uddannelse (Jensen, 2011a) aktiv arbejdsmarkedspolitik (Martin & Swank, 2012: kap 8) såvel som sociale udgifter, overførelser og velfærdsrettigheder (Etzerodt, upubliceret manuskript).

²⁶ Der er dog stor forskel på, hvor mange offentligt ansatte der er i store velfærdsstater (Iversen & Wren, 1998).

øger, ifølge Martin & Thelen, beskæftigelsen og fagforeningers styrke. Da store velfærdsstater har flere offentligt ansatte – også lavtuddannede – mindsker det modsætningsforholdet mellem insidere og outside på arbejdsmarkedet²⁷. En stor velfærdsstat kan derfor minimere den dualisme, der kan være mellem *insidere* og *outsidere*, hvilket bidrager til at opretholde tilslutningen til kooperative institutioner (såsom fagforeninger). En stor velfærdsstat er med Martin & Thelens ord en "*crucial factor in sustaining particular varieties of coordination across time within countries*" (Martin & Thelen, 2007: 4). Vi kan derfor forvente, at de sociale gevinster ved koordinering vil være større i politiske økonomier med store velfærdsstater.

Herudovre har Estévez-Abe et al. (2001) argumenteret for, at lærlingssystemer i CME'er er mere socialt lige end i LME'er. I LME'er, hvor uddannelsessystemer i højere grad har fokus på generelle fagkundskaber, har ikke-akademiske arbejdere en relativ ulempe, da uddannelsessystemet passer dårligere til dem. Estévez-Abe et al. (2001) beskriver det på følgende måde:

"Because specific skill systems generate high demand for workers with good vocational training, young people who are not academically inclined have career opportunities that are largely missing in general skill systems. Whereas a large proportion of early school leavers in the former acquire valuable skills through the vocational training system, in the latter most early school leavers end up as low-paid unskilled workers for most or all of their working lives". (Estévez-Abe et al., 2001: 177).

En forudsætning for at arbejdere i CME'er investerer i specifikke fagkundskaber er, som nævnt, en god social sikring (i form af indkomstsikring eller jobbeskyttelse). Velfærdsstaten kan også forventes at minimere uligheden ved at stille den nødvendige sikkerhed for, at unge tør investere i specifikke fagkundskaber. Samspilseffekterne mellem en strategisk koordineret økonomi og en dekommodificeret velfærdsstat kan således forventes at mindske uligheden og dualismen i samfundet²⁸.

Det er dog usikkert, hvorvidt lærlinge- og efteruddannelsessystemer *per se* skulle medføre højere eller lavere ulighed, da Estévez-Abe et al. (2001) ikke skelner mellem forskellige former for lærlinge- og efteruddannelsessystemer (Busemeyer & Iversen, 2012)²⁹. Ifølge Busemeyer & Iversen (2012) er det kun offentligt finansierede træningssystemer, der minimerer uligheden, ikke private virksomheders træningsforløb³⁰ (se også Busemeyer, 2015: kap 1). Dette skyldes ifølge Busemeyer & Iversen (2012), at offentligt finansierede træningssystemer er mere socialt inkluderende. Selv om det er vigtigt at skelne mellem offentlige og private træningsprogrammer, ender vi dog med samme hypotese: en stor velfærdsstat understøtter koordineringens positive

²⁷ Disse betegnelser stammer fra Lindbeck & Snower (1988).

²⁸ Denne pointe bliver dog udfordret i takt med, at deindustrieringen stiger, da forskellen mellem generelle og specifikke fagkundskaber bliver mere flydende og udvandet (Iversen & Stephens, 2008; Iversen & Soskice, 2010). Det er dog uden for rammen for denne specialeafhandling at undersøge dette vigtige spørgsmål nærmere (men se Wren, 2013).

²⁹ Bradley et al. (2003) og Lupu & Pontusson (2011) finder i øvrigt ikke opbakning til Estévez-Abe et al.s tese.

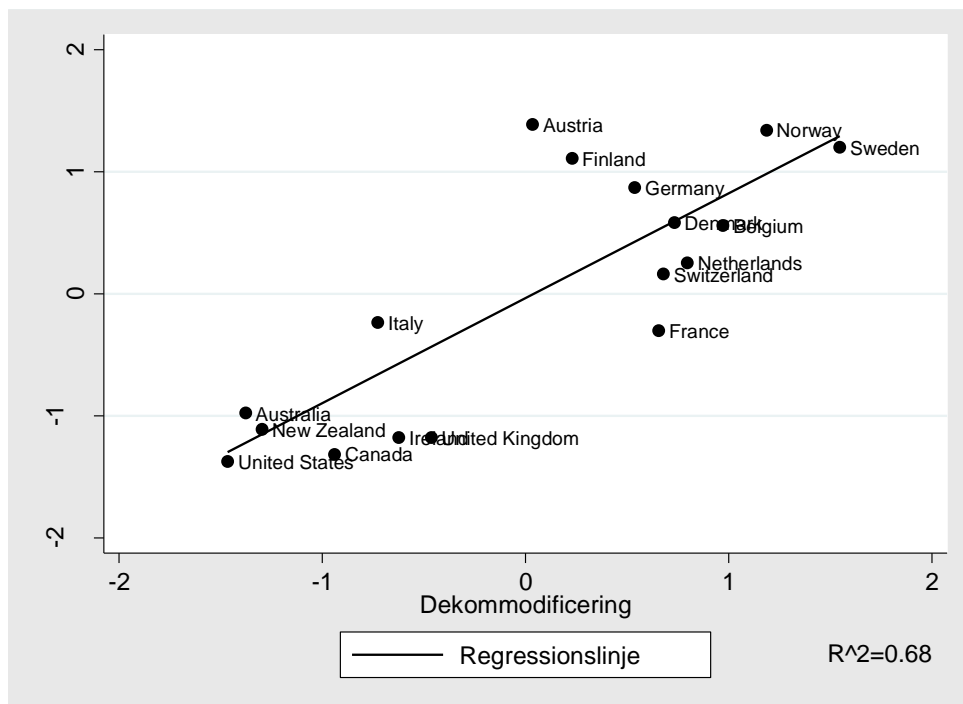
³⁰ Det skal her tilføjes, at det kun synes at være private virksomheders træningsforløb, der minimerer ungdomsarbejdsløsheden og ikke offentligt finansierede træningsforløb (Busemeyer & Iversen, 2012).

effekter på ligheden. Under alle omstændigheder er der tegn på, at en stor velfærdsstat³¹ betinger koordineringens effekter på den sociale solidaritet positivt.

Varieties of Capitalism & Welfare Production Regimes – To ens Verdener?

Der har netop været en række teoretiske argumenter for at kombinere VoC og velfærdsregime-teori i forsøget på at forklare økonomisk performance og social solidaritet. Nu vil vi undersøge, hvordan de to hænger sammen empirisk.

Figur 2.1. Sammenhængen mellem koordinering og dekommodificering, 1974-2009.

Note: Koordinering er baseret på Hicks & Kenworthys (1998) neokorporatismeindeks. Dekommodificering er baseret på tilnærmelsesvis efterligning af Esping-Andersens (1990) dekommodificeringsindeks. Alle værdier er gennemsnitsværdier for perioden 1974-2009. For yderligere informationer om datakilder, se bilag 3.1.

Som det fremgår af figur 2.1, er der en ophobning af industrialiserede lande i de to kategorier med en stærk sammenhæng mellem graden af koordinering og dekommodificering (velfærdsstaten operationaliseres her som dekommodificering) ($R^2=0.68$). I det nedre venstre hjørne af figuren finder vi de økonomier, hvor velfærdsstaten spiller en relativt lille rolle og det private marked en betydelig rolle – altså LME'er med en kommodificeret velfærdsstat. Som i de fleste andre analyser fremstår USA som et eksempel på en stærk markedskoordineret økonomi med en kommodificeret velfærdsstat³² (Estévez-Abe et al., 2001; Pontusson, 2005). I nærheden af USA findes flere af de andre anglofone lande, så som Australien, New Zealand og Canada. I det liberale cluster finder vi også Irland og England, hvis velfærdsstater er relativt omfattende. Som en outlier finder vi Italien, der har en moderat grad af koordinering og en relativt kommodificeret

³¹ Den opmærksomme læser har noteret, at vi her taler om størrelsen på velfærdsstaten og ikke om dekommodificering. Det skyldes, at Martin & Thelen eksplicit operationaliserer velfærdsstaten i udgifter.

³² Der er dog stor variation i velfærdsrettigheder i USA (Scruggs et al., 2014.).

velfærdsstat ift. de andre CME'er (hvilket er i overensstemmelse med flere forfatteres observationer; se Amable, 2003; Esping-Andersen, 1990; Hall & Soskice, 2001a)³³.

Varieties of Capitalism og Statens Konstitutionelle Strukturer

Jeg har nu argumenteret for, at det kan give god mening teoretisk at kombinere VoC og velfærdsstaten. Ligeledes synes de to også at være tæt forbundet empirisk. Men hvordan forholder det sig med interaktionen mellem VoC og statens konstitutionelle strukturer?

VoC er som nævnt blevet kritiseret for manglende inkorporering af staten i dets teoretiske framework. Hancké et al. beskriver det på følgende måde: "*The main problem with the state in VoC analysis is that it is too often regarded as a reflection of the existing mode of coordination with no autonomous state*" (Hancké et al., 2007: 23). Hancké et al. (2007: 25) forsøger at løse denne problematik ved at opstille en idealtypemodel, hvor "*State-Economy Relations*" er inkluderet i det oprindelige VoC framework. Her kan staten enten spille en *tæt rolle* med samfundet (som étatisme i Frankrig op til 1990'erne; se Hall, 1986) eller en mere distanceret og framework-sættende rolle som i England og Tyskland. Det er et innovativt bidrag, men det er svært at operationaliserer kvantitativt.

Jeg vil her i stedet fokusere på, hvordan statens konstitutionelle strukturer påvirker interesseorganisationers organisering (i.e. koordinering i økonomien) (Maioni, 1993; Martin, 2000; Martin 2005). I et fragmenteret politisk system med mange vetopunkter er interesseorganisationerne typisk også fragmenteret (Martin, 2005). Omvendt er interesseorganisationer i politiske systemer med få vetopunkter typisk velorganiserede (Ibid.). Hvis der er mange vetopunkter i et politisk system er det ikke alene vanskeligere at gennemføre politikker, men snævre interesser får også nemmere indflydelse. Maioni (1993) argumenterer fx for, at enkelte interesseorganisationer har nemmere ved at påvirke ("*lobby*") politikken i politiske systemer med mange vetopunkter (fx USA), da der er en lav grad af partidisciplin (se også Ljiphart, 2012). Modsat kræver det væsentligt mere arbejde i politiske systemer med få vetopunkter (fx Skandinaviens parlamentariske systemer), da hele partiorganet skal overbevises grundet en stærk partidisciplin. I politiske systemer med få vetopunkter kræver det således oftere mere samarbejde mellem interesseorganisationer, hvis de vil ændre den førte politik (Martin, 2005). Et politisk system med få vetopunkter synes således at komplementere organisering af interesseorganisationer i CME'er, som er afgørende for samarbejde i disse økonomier. Omvendt synes et politisk system med relativt mange vetopunkter at komplementere organisering af interesseorganisationer i LME'er, der understøtter konkurrence og særinteresser.

Samspilseffekterne mellem koordinering og konstitutionelle strukturer forventes også at have lignende karakter, da statens struktur samvarierer med udbygningen af velfærdsstaten (Huber et al., 1993). Hvis et politisk system med få vetopunkter er befordrende for udvidelsen af velfærdsstaten, kan antallet af vetopunkter også siges indirekte at påvirke virksomheders incitament til at forfølge i bestemte produktions- og innovationsstrategier, da størrelsen på velfærdsstaten delvist betinger sådanne strategier (som argumenteret for ovenfor).

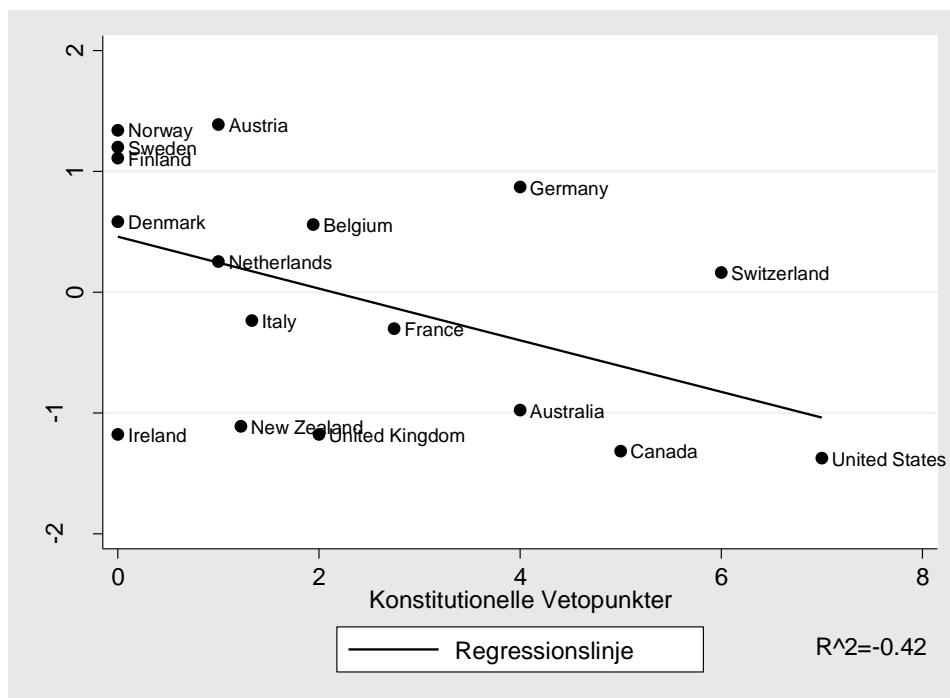
³³ Det har generelt været svært at håndtere Italiens (og Frankrigs) politiske økonomi i den komparative litteratur.

Disse samspilseffekter kan antages ikke kun at være af betydning for økonomisk performance, men også for den sociale solidaritet. Hvis få vetopunkter medfører, at interesseorganisationer i højere grad organiserer sig og finder fælles løsninger, kunne det have en effekt på, hvor inkluderende samfundet er. CME'er med få vetopunkter kan således i højere grad forventes at gennemføre kollektivistiske og solidariske politikker, da det er mere gnidningsfrit at gennemføre solidariske politikker i en koordineret økonomi med en autonom stat relativt til andre CME'er og LME'er med mange vetopunkter i det politiske system. CME'er med få konstitutionelle vetopunkter kan således forventes at styrke solidariteten i samfundet relativt til LME'er med mange vetopunkter.

Varieties of Capitalism og Statsens Konstitutionelle Strukturer – To ens Verdener?

Der er nu udledt nogle teoretiske argumenter for, hvorfor det kan give god mening at kombinere VoC med statsens konstitutionelle strukturer. Men er der også en empirisk sammenhæng mellem de to forklaringsmodeller? Det ser vi nærmere på nu.

Figur 2.2. Sammenhæng mellem koordinering og konstitutionelle Vetopunkter.

Note: Koordinering er baseret på Hicks & Kenworthys (1998) neokorporatismeindeks. Konstitutionelle vetopunkter er baseret på Huber et al.s (1993) mål for statsens konstitutionelle strukturer. Alle værdier er gennemsnitsværdier for perioden 1974-2009. For yderligere information om datakilder, se bilag 3.1.

Empirisk synes der at være en negativ sammenhæng mellem graden af koordinering og antallet af konstitutionelle vetopunkter ($R^2=-0.42$). Denne sammenhæng er dog mere udpræget i CME'er end i LME'er (se figur 2.2). I det øvre venstre hjørne af figur 2.2 finder vi en ophobning af CME'er med få konstitutionelle vetopunkter (Norge, Sverige, Finland, Østrig, Danmark, Holland og Belgien). Uden for dette cluster finder vi større variation. Tyskland har et moderat antal

af vetopunkter og Schweiz har suverænt flest vetopunkter sammenlignet med andre CME'er³⁴. Italien er igen lidt af en outlier med få vetopunkter i kombination med en svagt markedskoordineret økonomi. Frankrig kombinerer et moderat antal vetopunkter med en svag grad af (markeds)koordinering. Der synes således generelt at være en sammenhæng mellem graden af koordinering i CME'erne og antallet af konstitutionelle vetopunkter.

Dette billede ændrer sig, når vi ser på LME'erne. LME'erne ligger tilnærmelsesvis på en flad linje i bunden af figuren og rangerer fra at have en udpræget autonom stat (Irland) til et gennemsyret vetopolitisk system (USA). Imellem de to yderpunkter findes New Zealand og England med ganske få vetopunkter og Australien og Canada med moderat til mange vetopunkter. Der synes således ikke at være nogen sammenhæng mellem koordinering og konstitutionelle strukturer i LME'er.

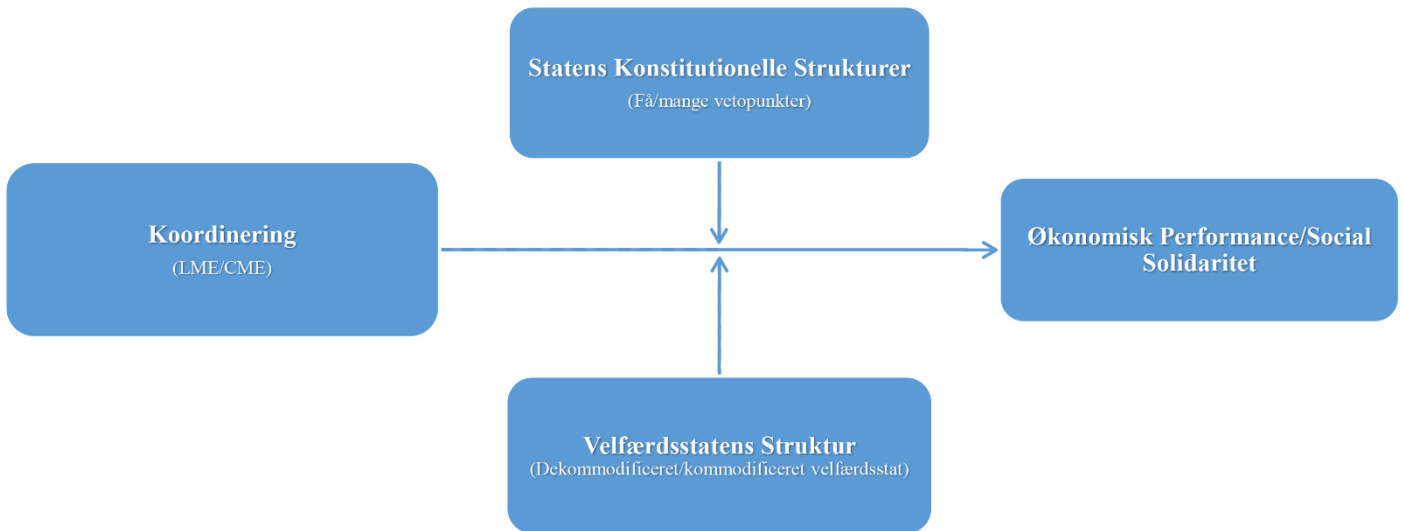
Samlet Teoretisk Ramme for Økonomisk Performance og Social Solidaritet

Jeg har nu forsøgt at argumentere for, at det teoretisk kan give mening at kombinere VoC med velfærdsstaten og statens konstitutionelle strukturer i forsøget på at forklare økonomisk performance og social solidaritet i industrialiserede kapitalistiske systemer. Jeg har ligeledes vist, at koordinering og velfærd såvel som koordinering og konstitutionelle strukturer er empirisk korreleret med hinanden. I dette afsnit forsøger jeg at integrere alle tre forklaringsselementer i én fælles teoretisk ramme. De teoretiske modeller vil således være udgangspunktet for resten af specialeafhandlingen. Vi starter her med at opstille de teoretiske modeller og udlede forventede økonomiske og sociale outcomes herfra.

Samler vi indsigterne fra syntesen af VoC, WPR og statens konstitutionelle strukturer, kan vi opstille analysemodellen i figur 2.3. Som det fremgår af modellen, antages koordinering i økonomien at påvirke økonomisk performance og social solidaritet, men effekterne forventes konditioneret af velfærdsstaten og statens konstitutionelle strukturer. Koordineringens effekter forventes, så at sige, at være *betinget* af antallet af konstitutionelle vetopunkter og velfærdsstatens komposition. Modellen forholder sig således eksplicit til interaktionseffekter mellem effekter af koordinering og velfærdsstaten såvel som koordinering og statens konstitutionelle strukturer. Hvilke kombinationer af de tre forklaringsselementer er så befordrende for økonomisk fremgang, social lighed og inklusion på arbejdsmarkedet? Det afhænger af samspillet mellem de forskellige institutioner.

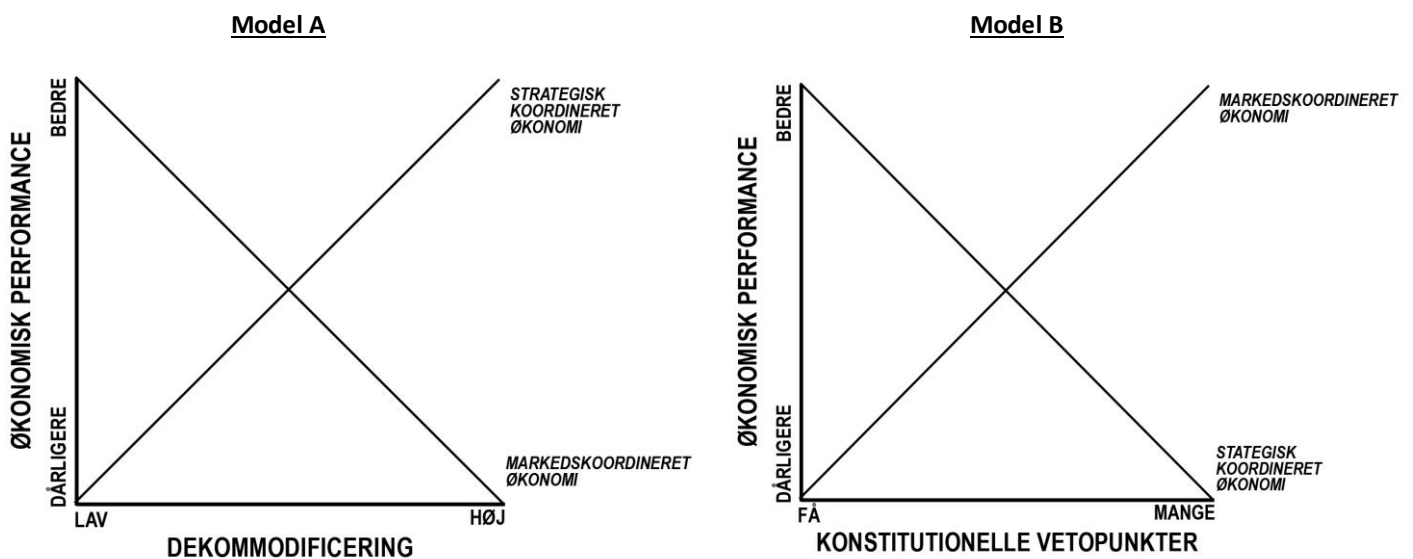
³⁴ Schweiz kan dog næppe karakteriseres som en klassisk CME (Schröder, 2013).

Figur 2.3. Teoretisk analysemodel.

I figur 2.4 fremgår to modeller for økonomisk performance. Model A er en formaliseret udgave for samspillet mellem koordinering og velfærdsstaten, og model B for samspillet mellem koordinering og konstitutionelle strukturer. Som det fremgår af model A i figur 2.4, forventes en markedskoordineret økonomi (den negativt hældende kurve) at opnå relativt bedre økonomisk performance, hvis graden af dekommodificering er lav (kommodificeret velfærdsstat). Dette skyldes, at kommodificerede velfærdsstater kan understøtte fleksibilitet via lave produktionsomkostninger og investering i generelle fagkundskaber (Etzerodt & Eriksen, 2017; Iversen, 2005; Schröder, 2013). Omvendt kan det også udledes, at markedskoordinerede økonomier med mere dekommodificerede velfærdsstater vil opnå relativt dårligere økonomisk performance.

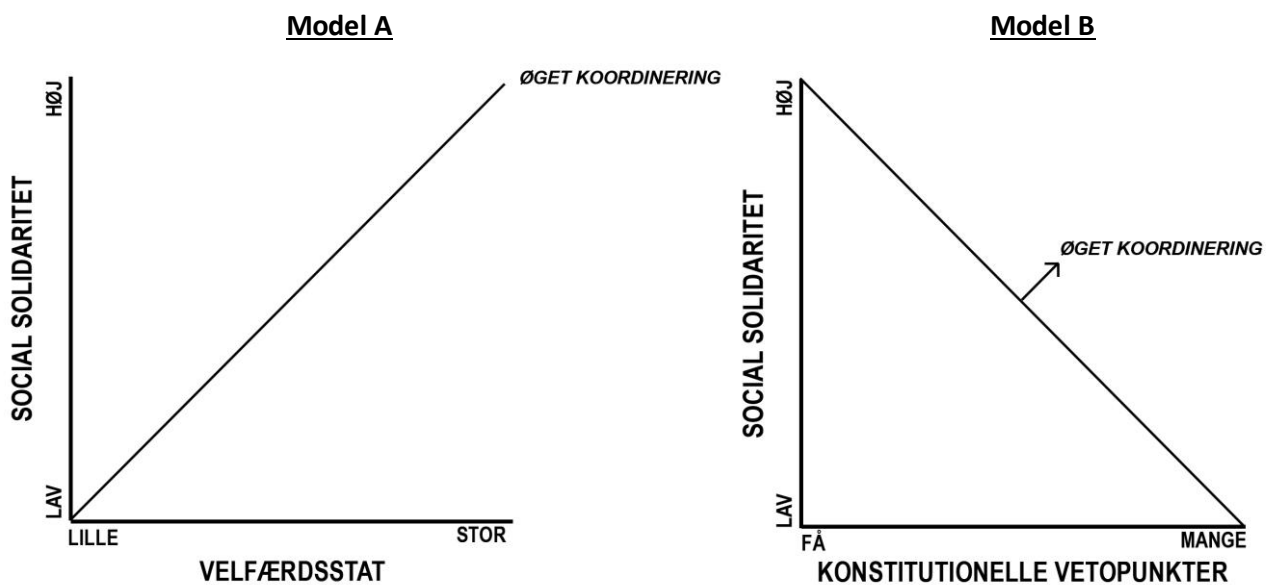
Figur 2.4. Prædikteret sammenhæng mellem koordinering, velfærdsstaten, konstitutionelle vetopunkter og økonomisk performance.

I strategisk koordinerede økonomier (den positivt hældende kurve) forholder det sig lige omvendt (se model A i figur 2.4). Her forventes en høj grad af dekommodificering at resultere i bedre økonomisk performance. Det skyldes, at dekommodificerede velfærdsstater kan tvinge virksomheder til at forfølge kvalitetsproduktion via høje produktionsomkostninger og styrkelsen af arbejderes incitament til at investere i specifikke fagkundskaber (Estévez-Abe et al., 2001; Schröder, 2009). Omvendt forventes det, at strategisk koordinerede økonomier med mere kommodificerede velfærdsstater vil opnå relativt dårligere økonomisk performance. Kort sagt: LME'er med kommodificerede velfærdsstater og CME'er med dekommodificerede velfærdsstater forventes at opnå bedre økonomisk performance.

I model B (se figur 2.4) vises modellen for interaktionseffekter mellem koordinering og konstitutionelle vetopunkter. Som det fremgår af modellen, forventes en markedskoordineret økonomi (den positivt hældende kurve) at opnå bedre økonomisk performance, hvis antallet af vetopunkter er højt. Dette skyldes, at mange vetopunkter understøtter en fragmenteret organisation af interesseorganisationer (Martin, 2005) og derved fastholdelsen af LME'ers institutionelle komparative fordele. Omvendt antages det, at LME'er med få vetopunkter vil opnå relativt dårligere økonomisk performance. I strategisk koordinerede økonomier (den negativt hældende kurve) forholder det sig anderledes. Her forventes bedre økonomisk performance, når der er få konstitutionelle vetopunkter i det politiske system. Det skyldes, at få vetopunkter kan understøtte samarbejde i økonomien (Martin, 2005). Derimod forventes det, at mange vetopunkter vil forværre CME'ers økonomiske performance. Kort sagt: Mange vetopunkter forventes at understøtte økonomisk performance i LME'er og forværre økonomisk performance i CME'er.

Figur 2.5. Prædikteret sammenhæng mellem koordinering, velfærdsstaten, konstitutionelle vetopunkter og social solidaritet.

Så vidt den ene afhængige variabel. Hvad så med spørgsmålet om social solidaritet? I figur 2.5 præsenteres to modeller for sammenhængen mellem øget koordinering og social solidaritet

– givet velfærdsstatens størrelse³⁵ og konstitutionelle strukturer. Som det fremgår af model A, forventes øgede niveauer af koordinering at øge graden af solidaritet relativt mere i store velfærdsstater. I politiske økonomier med en omfattende velfærdsstat vil øget koordinering m.a.o. resultere i mere socialt solidariske samfund end i politiske økonomier med en lille velfærdsstat. Det skyldes, at store velfærdsstater kan understøtte samarbejde på tværs af interesseorganisationer i økonomier og derved styrke kollektive hensyn i økonomien (Martin & Thelen, 2007). Kort sagt: Koordineringens effekter på lighed og inklusion er betinget af størrelsen på velfærdsstaten.

Model B fremstiller endvidere samspillet mellem koordinering, vetopunkter og social solidaritet (se figur 2.5). Således forventes øget koordinering at styrke den sociale solidaritet (lighed og inklusion på arbejdsmarkedet) i politiske økonomier med få vetopunkter. Dette skyldes, at få vetopunkter kan understøtte interesseorganisationers samarbejde (Martin, 2005) og dermed opretholdelsen af kollektive hensyn. I Politiske økonomier med mange vetopunkter forventes øget koordinering at forbedre den sociale solidaritet relativt mindre. Kort sagt: Øget koordinering styrker den sociale solidaritet mest i politiske økonomier med få vetopunkter.

Jeg forventer således at finde to levedygtige økonomiske modeller, men kun én socialt levedygtig model. LME'er med kommodificerede velfærdsstater og mange vetopunkter forventes at være gode til at skabe økonomisk vækst og fremgang, men væksten forventes ikke at være fordelt ligeligt. Herimod forventes CME'er med dekommodificerede velfærdsstater og få vetopunkter både at kunne skabe økonomisk fremgang og fordele fremgangen ligeligt. Hvorvidt disse teoretiske forventninger kan genere frugtbare hypoteser, testes empirisk i de kommende to kapitler.

³⁵ Da de teoretiske ræsonnementer bygger på Martin & Thelen (2007), der eksplicit operationaliserer velfærdsstaten som sociale udgifter, gøres det samme her. For videre diskussion se kapitel 4.

Kapitel 3. Økonomisk Performance i Industrialiserede Kapitalistiske Systemer

Introduktion

Udgangspunktet for den moderne diskussion om økonomisk vækst var de såkaldte neoklassiske økonomiske teorier i 1950'erne og 1960'erne, der hævdede, at teknologiudvikling var afgørende for vækstraten på sigt (Mankiw et al., 1992; Solow, 1956). De har dog ikke stået alene i denne diskussion. Senere forklaringer har nuanceret diskussionen ved at fremhæve vigtigheden af *frie markeder* (Hayek, 1960; Friedman, 1962), *fleksible arbejdsmarkeder* (OECD; 1994) *konkurrence* (Porter, 1998 [1990]) og *fordelingsmæssige konflikter* (Olsen, 1982). Andre har fremhævet *korporatisme* (Cameron, 1984; Katzenstein, 1985), *samarbejde* (Hicks & Kenworthy, 1998), *social kapital* og *tillid* (Fukuyama, 1995; Putnam, 1993), *fleksibel specialisering* (Piore & Sabel, 1984) og *koordineringskapaciteter* (Calmfors & Driffill, 1988; Hall & Soskice, 2001b).

En stor del af debatten kan dog samles under to paraplyer: På den ene side hævder fortalere for *dereguleringsstenen* (Hayek, 1960; Friedman, 1962; og den neoklassiske skole generelt), at en lav grad af regulering og statsindblanding generelt er stimulerende for økonomiens evne til at levere vækst og beskæftigelse. På den anden side hævder fortalere for *institutionstenen* (Calmfors & Driffill, 1988, Hall & Soskice, 2001a; Hicks & Kenworthy, 1998), at samarbejde mellem virksomheder, regulering og statsblanding som sådan ikke behøves at være hæmmende for økonomisk fremgang – tværtimod.

Ud fra den teoretiske ramme (se kapitel 2) kan vi forvente opbakning til både dereguleringsstenen og institutionstenen. Vi starter kapitlet med at præsentere litteraturen om koordinering og økonomisk performance. I forlængelse heraf udledes en række hypoteser. Herefter gennemgås de metodiske overvejelser. Afsluttende præsenteres de empiriske tests.

Neoinstitutionalister og Økonomisk Performance

Neoinstitutionalister har forsøgt at besvare spørgsmålet om økonomisk performance på forskellige måder. Inden for VoC traditionen har der været to overordnede tilgange. Den ene har undersøgt, om forskellige markedsøkonomier har forskellige innovationsmønstre – hvordan den givne institutionelle infrastruktur betinger forskellige innovationsstrategier. Overordnet er argumentet, at de institutionelle infrastrukturer medfører, at virksomheder i LME'er typisk innoverer radikalt, mens virksomheder i CME'er innoverer inkrementelt. Om innovationsmønstrene er så forskellige, er omdiskuteret – dog bliver tesen oftere bekræftet end afkræftet.

Således finder Taylor (2004) på baggrund af "patent counts" næsten ingen opbakning til VoC-tesen³⁶. Tilsvarende finder Akkermans et al. (2009) og Witt & Jackson (2016) kun i enkelte tilfælde opbakning til tesen. I modsætningen hertil står dog en række studier, som generelt finder opbakning til forudsigelsen om, at LME'er og CME'er har forskellige innovations- specialiseringsmønstre (Allen et al., 2006; Casper & Whitley, 2004; Herrmann & Peine, 2011; Kim, 2014; Schneider & Paunescu, 2012)³⁷. Trods afvigelser og nuancer synes der generelt at være grund til at tro, at forskellige institutionelle infrastrukturer medfører forskellige industrielle specialiseringsmønstre.

Hvorvidt dette så omsættes til højere økonomisk performance på makroniveau er af særlig interesse her, hvilket leder frem til studiet af, hvordan forskellige koordineringsregimer påvirker økonomisk performance på makroniveau. Mig bekendt er der dog kun tre studier, som forsøger at teste VoC tesen empirisk (og kvantitativt) i sin rene form på makroniveau (Hall & Gingerich, 2009; Kenworthy, 2006; Martin & Swank, 2012)³⁸. To af studierne anvender et efterhånden velkendt time-series cross-section (herefter TSCS) set-up³⁹. Det første er Hall & Gingerich (2009), der estimerer effekten af koordinering på økonomisk vækst⁴⁰. Forfatterne finder (for perioden 1971-1997) en U-formet sammenhæng mellem graden af koordinering og økonomisk vækst. Institutionelt kohærente økonomier er, ifølge Hall & Gingerich, således økonomisk overlegne ift. til mindre kohærente økonomiske modeller – såkaldte *hybridmodeller* eller *hybridformer*. Jo mere institutionelt kohærent en markedsøkonomi er, desto højere vækstrater opnår de på sigt⁴². Dette studie er således i overensstemmelse med Hall & Soskices (2001a) forudsigelse om koordineringskapaciteter og økonomisk performance. Med et lignende empirisk set-up finder Martin & Swank (2012) ligeledes, at renere LME'er og CME'er outperformer mindre institutionelt sammenhængende økonomiske modeller. Martin & Swank (2012) tilføjer endvidere, at der også er en U-formet sammenhæng mellem *employer organization, sektor koordinering* og *makrokorporatisme* og økonomisk vækst.

³⁶ Det er generelt problematisk at bruge patenter, som mål for innovation. Men for at gøre Taylor (2004) retfærdighed, så skriver han eksplicit, at han er interesseret i at genteste Hall & Soskices (2001a) analyser, som benytter patenter vel vidende, at der er problemer med at benytte patenter som afhængig variabel.

³⁷ Allen et al. bruger det såkaldte *revealed symmetric comparative advantage* indeks som afhængig variabel. Casper & Whitley undersøger forskellige subsektorer via casestudier i Tyskland, Sverige og England. Herrmann & Peine sammenligner andelen af radikale og inkrementelle innovationer i farmaceutindustrien i England, Tyskland og Italien. Kim undersøger forskning og udviklingsudgifter i økonomiske "downturns". Schneider & Paunescu bruger *Balassas* indeks, som mål for komparative fordele.

³⁸ Generelt er der få studier, som overhovedet undersøger institutioners økonomiske effekter. Som Witt & Jackson beskriver det: "*research linking institutional differences to specific economic outcomes has remained surprisingly underdeveloped*" (Witt & Jackson, 2016: 780).

³⁹ TSCS er en metode, der muliggør sammenligninger af lande over tid (Hicks 1994a).

⁴⁰ På baggrund af faktoranalyser laver forfatterne et koordineringsindeks bestående af mål for *industrial relations* og *corporate governance*. Nærmere information følger senere.

⁴¹ Institutionel kohærens referer her til principperne om markedskoordinering og strategisk koordinering. Hvis en LME'er er institutionelt sammenhængende, kohærent eller "ren", er den således karakteriseret ved at være udpræget markedskoordineret (så som USA). Omvendt betragtes en CME som institutionelt kohærent, hvis den kan karakteriseres som værende udpræget strategisk koordineret (så som Sverige). Kohærens referer således stil forskellige koordineringsprincipper. Se også fodnote 1.

⁴² Lignende tanker om, at institutionelt kohærente systemer skulle opnå højere økonomisk performance, findes hos Alvarez et al. (1991) og Hicks (1994b). Disse forfattere har dog fokus på, hvordan samspillet mellem styrken af fagforeninger og politiske partier har en effekt på økonomisk performance.

Calmfors & Drifill (1988) finder tilsvarende en U-formet sammenhæng mellem centraliseringen af lønforhandlingsystemer og mål for økonomisk performance⁴³. Det er ikke en test af VoC, men intuitionen bag Calmfors & Drifill-modellen minder meget om VoC⁴⁴. Calmfors & Drifills studie er senere blevet kritiseret for ikke at holde empirisk: Der er ikke en U-formet sammenhæng mellem centraliseringen af lønforhandlingsystemer og økonomisk performance (Calmfors, 2001). I et Drifill (2006: 739) ligeledes denne problematik, men understreger, at "*highly coordinated or centralized bargaining is associated with lower unemployment and better economic performance*". Ud fra en VoC terminologi vil vi således sige, at kohærente CME'er opnår bedre økonomiske resultater relativt til LME'er.

I en kritik af Hall & Gingerichs studie fremhæver Kenworthy (2006), at der ikke synes at være en sammenhæng mellem institutionelt kohærente markedsøkonomier og økonomisk vækst, produktivitet og beskæftigelse⁴⁵. Kenworthy (2006) baserer alene sin model på bivariate sammenhænge, hvorfor resultaterne skal tages med forbehold.

Andre fremhæver, at *hybridformer* kan performe på niveau med "renere" markedsøkonomier (Cambell et al., 2006; Cambell & Pedersen, 2007). De ser Danmark som en hybridmodel og peger på, at Danmark på en række faktorer har performet på niveau med USA over en årrække⁴⁶. Navnlig fremhæves det danske flexicurity system med relativt generøse sociale ydelser, opkvalificering af arbejdskraft og relativt lav jobbeskyttelse (Madsen, 2006). Forfatterne argumenterer således for, at koordinerede markedsprincipper (social beskyttelse og aktivering) og liberale markedsprincipper (lav jobbeskyttelse) kan komplementere hinanden⁴⁷.

En nyere kritik af VoC er fremsat af Acemoglu et al. (2012). Forfatterne spørger fængende "Why can't we all be like Scandinavia?"⁴⁸. Svaret er, at de kan vi alle ikke, da de skandinaviske landes økonomiske succes er betinget af *spill-over effekter* fra USA's innovative økonomi (som er drevet af store finansielle incitamenter). Som vi ved fra neoklassiske vækstteori, vil mindre innovative økonomier "catche up" til mere innovative økonomier over tid ved at indoptage og anvende innovationer fra innovativt overlegne økonomier. Mindre innovative økonomier nyder således godt af mere innovative økonomier⁴⁹. Acemoglu et al.s (2012) tese er dog blevet kritiseret for manglende empirisk grundlag (Andersen, 2015; Kenworthy, 2014).

VoC har således medført en omfattende debat om institutionelt kohærente systemer og økonomisk performance. Selv om den empiriske forskning er sparsom, er der tegn på, at institutionelt kohærente systemer opnår relativt højere økonomisk performance.

⁴³ I deres originale artikel har forfatterne fokus på arbejdsløshed, men deres tese er også testet i en række andre kontekster.

⁴⁴ Hvor Calmfors & Drifill har fokus på centraliseringen af lønforhandling, har Hall & Soskice (2001a) mere fokus på samarbejde mellem virksomheder og arbejdsgiverorganisationer.

⁴⁵ Den opmærksomme læser vil bemærke, at Kenworthys kritik af Hall & Gingerich går forud for publiceringen af deres studie. Forklaringen på dette er, at Hall & Gingerich udgav en delvist lignende version af deres paper som et working paper i 2004.

⁴⁶ Herudover fremhæver disse forfattere nogle af de fordele, som USA har qua dets rolle i den internationale politiske økonomi.

⁴⁷ Hall (2006) fremhæver dog, at Danmarks politiske økonomi overordnet må betragtes som en CME, hvorfor kritikken næppe er berettiget. At kategorisere den danske politiske økonomi som en hybrid model alene på baggrund af det danske flexicuritysystem, er derfor tvivlsomt (se særligt Martin & Swank, 2012).

⁴⁸ Underforstået hvorfor kan vi alle ikke leve i et samfund, som er økonomisk levedygtigt og socialt solidarisk.

⁴⁹ Som en konsekvens vil meget innovative økonomier og mindre innovative økonomier opnå liggende vækstrater. Dog vil mere innovative økonomier opnå større velstand i kroner og ører grundet det højere udgangspunkt relativt til mindre innovative økonomier.

Samspillet Mellem Koordinering, Velfærdsstaten, Konstitutionelle Strukturer og Økonomisk Performance

Spørgsmålet om samspilseffekter mellem koordinering og velfærdsstaten er også underbelyst. Nogle har forsøgt at inkorporere samspilseffekter mellem produktionsregimer og velfærdsstaten, men det er mig bekendt kun Etzerodt & Eriksens (2017) studie, der har forsøgt at estimere effekterne fra samspillet mellem koordinering og velfærdsstaten (målt ved dekommodificering) på økonomisk performance. Etzerodt & Eriksen (2017) finder, kohærente LME'er med en kommodificeret velfærdsstat og kohærente CME'er med en dekommodificeret velfærdsstat opnår højere vækstrater på langt sigt.

Ligeledes er samspilseffekter mellem koordinering og konstitutionelle strukturer underbelyst. En række studier har dog forsøgt at undersøge effekterne fra faktorer, der falder ind under samlebetegnelsen *konstitutionelle strukturer* (for en oversigt se Lijphart 2012: 256-261). Hvorvidt der er samspilseffekter mellem koordinering og vetopunkter (jf. kapitel 2), er således uklart. Inden vi tester, hvorvidt velfærdsstaten og statens konstitutionelle strukturer har en betydning for koordineringens økonomiske effekter, udledes først en række hypoteser.

Hypoteser

Som overstående gennemgang af litteraturen viser, er der flere spørgsmål, som mangler at blive belyst empirisk. I dette afsnit udledes en række hypoteser, som senere i dette kapitel testes empirisk.

Som det fremgår af de teoretiske ræsonnementer fra kapitel 2, skulle vi ud fra VoC forvente, at graden af koordinering har en effekt på økonomisk performance. Kohærente LME'er *vis á vis* CME'er forventes således at outperforme hybridmodeller, der er institutionelt mindre sammenhængende. På den baggrund kan vi udlede den første hypotese:

H1: Institutionelt kohærente markedsøkonomier vil opnå højere økonomisk performance end mindre kohærente markedsøkonomier.

Jævnfør model A i figur 2.4 (se kapitel 2) forventes der endvidere at være positive samspilseffekter mellem forskellige velfærdsstatsregimer og produktionsregimer. Tesen er, at lande med en stærkt markedskoordineret økonomi (LME) og en kommodificeret velfærdsstat såvel som lande med en stærkt koordineret markedsøkonomi (CME) og en dekommodificeret velfærdsstat vil opnå højere vækstrater på sigt ift. hybridmodeller. Hypotesen er således:

H2: Højere niveauer af koordinering vil have en positiv effekt på økonomisk performance i dekommodificerede velfærdsstater, men en negativ effekt på økonomisk performance i kommodificerede velfærdsstater.

Endelig antages det også, jævnfør model B i figur 2.4 (se kapitel 2), at samspillet mellem antallet af konstitutionelle vetopunkter og graden af koordinering har en effekt på økonomisk performance. Argumentet er, at en koordineret markedsøkonomi (CME) med få vetopunkter vil øge graden af økonomisk performance, da få vetopunkter understøtter koordinering i økonomien. Ligeledes teoretiseres det, at markedskoordinerede økonomier (LME'er) med relativt mange vetopunkt vil stimulere graden af økonomisk performance, da mange vetopunkter understøtter konkurrence i økonomien. Vi kan derfor også udlede følgende hypotese:

H3: Højere niveauer af koordinering vil have en positiv effekt på økonomisk performance i politiske økonomier med få konstitutionelle vetopunkter, men en negativ effekt på økonomisk performance i politiske økonomier med mange konstitutionelle vetopunkter.

Hvorvidt disse teser kan falsificeres, må vurderes via en række empiriske test. Før vi forsøger at undersøge, hvordan disse forskellige kombinationer af institutioner påvirker graden af økonomisk performance i industrialiserede lande, vil der først være en gennemgang og diskussion af datagrundlaget og de valgte økonometriske metoder.

Metode

Der argumenteres i dette afsnit for, at time-series cross-section (TSCS) analyser er særligt hensigtsmæssigt til at undersøge de udledte hypoteser over tid. Vi starter med at diskutere datastruktur og periodiseringer. Herefter præsenteres datagrundlaget og de økonometriske modeller. Der argumenteres for, at flere studier ikke formår at skabe sammenhæng mellem datastruktur, metode og teori. Det løses ved at udvikle en simpel trepunktsstrategi til kvantitative studier af den politiske økonomi.

Datastruktur og Tidsperiode

I de seneste to årtier er anvendelsen af TSCS data blevet et udbredt analyseredskab til at besvare en række spørgsmål inden for politisk økonomi. Udbredelsen af TSCS er blevet så alment anerkendt, at "*it has become difficult to defend not using panel data in the analysis of comparative political economy*" (Kittel & Winner, 2005: 269; for kritik se, Hall, 2003). Ikke desto mindre indfanger citatet meget godt TSCS analysers popularitet.

Det særligt tiltrækkende ved TSCS er, at det er muligt at overkomme det *lille n-problem*⁵⁰. At samle (eller poole) en række cross-section data giver umiddelbart en række fordele ift. til rene cross-section (tværsnits) analyser (Plümper et al., 2005). For det første øges antallet af observationer og antallet af frihedsgrader (degrees of freedom), hvilket i højere grad gør det muligt at estimere modeller med flere variable. De økonometriske modeller kan således specificeres med højere præcision (Podestá, 2000). For det andet er det muligt at undersøge effekten af uafhængige variable både tid og på tværs af cases (Pennings et al. 2010). Det er særligt hensigtsmæssigt i komparative studier, hvor vi ikke kun er interesseret i landeforskelle, men også om effekterne er statistiske signifikante over tid. For det tredje er det muligt at tage højde for fælles

⁵⁰ Det lille n-problem er, når der er få cases (i.e. lande), men mange (uafhængige) variable.

eksogene chok over tid (så som økonomiske kriser), såvel som omitted variable biases (fx kultur) (Plümper et al. 2005: 329).

Datagrundlag

I dette afsnit begrundes brugen af de valgte data og variable. Vi starter med at tage udgangspunkt i, hvilke variable tidligere studier har inkluderet for så at bygge videre herpå.

Hall & Gingerich (2009) bygger deres model på TSCS data fra 1971-1997, hvor forfatterne anvender deres eget koordineringsindeks⁵¹ som forklarende variabel. Som afhængig variabel anvendes vækstraten (målt som ændringen i BNP i procent fra år t_{-1} til år t), der ifølge forfatterne er "*widely accepted as the best measure of such performance [aggregate economic performance] and appropriate for testing postulates about the general efficiency of the economy*" (Hall & gingerich, 2009: 466). Herudover inkluderer forfatterne, hvad de kalder for en række "*standard*" kontrolvariable: *logaritmen til BNP* for land i i begyndelsen af tidsperioden; *international efterspørgsel*; *inflation*; *eksport ifh import*; *afhængighedsratio* (personer under 15 og over 65 som % af befolkningen). Herudover inkluderer forfatterne tre politiske mål: *valgssystemer* (plurality voting); *district magnitude*; *left cabinet*.

Martin & Swank (2012: 243) anvender endvidere, hvad de kalder "a familiar growth model", med reference til Hall & Gingerichs model for perioden 1973-2003. Martin & Swank undlader dog afhængighedsratioen, eksport ift. import samt de politiske variable, og anvender i stedet deres eget mål for koordinering.

Der er dog en række problemer med disse to – i øvrigt fremragende – studier. For det første er det kun ganske få af kontrolvariablene, der kan betragtes som "standard" eller "familiar"⁵² (Evans & Rauch, 1999). Levine & Renelt (1992) har på baggrund af robusthedstest på 50 forskellige variable vist, at det kun er logaritmen til BNP for land i i startåret, human kapital og (private) investeringer, der er signifikant korreleret med økonomisk vækst⁵³. Da Hall & Gingerich og Martin & Swank undlader at inkludere investeringer og human kapital i deres analyser, kan deres empiriske studier således være fundet med bias.

For det andet synes valget af tidsperiode tilfældigt. Hverken Hall & Gingerich (2009) eller Martin & Swank (2012) giver en begrundelse for valget af tidsperioden. Som Hicks & Kenworthy (1998) fremhæver, er det imidlertid vigtigt at estimere vækstmodeller inden for fuldt afsluttede konjunkturcykler. Alt afhængig af hvornår start og slutåret ligger, kan det således give opadgående eller nedadgående bias i estimaterne. Dette betegnes som *non-comparability*. Det er derfor vigtigt at estimere sammenlignelige perioder – m.a.o. fuldt afsluttede konjunkturcykler.

For det tredje kan vækstraten ikke ubetinget betragtes som "the best measure" for økonomisk performance (Kenworthy, 2006; Stiglitz et al., 2010). Økonomisk performance er et komplekst fænomen, og kan næppe indfanges via én indikator. Kenworthy (2006) inddrager derfor

⁵¹ Koordineringsindekset er konstrueret på baggrund af principal-komponentanalyser (faktoranalyser) og indeholder mål for industrial relations og corporate governance.

⁵² Det understreges af, at Hall & Gingerich undlader referencer til andre studier i forbindelse med udvælgelsen af deres økonomiske kontrolvariable, mens Martin & Swank refererer til Hall & Gingerichs studie. Hall & Gingerichs udvælgelse af politiske variable er dog i overensstemmelse med tidligere forskning (Persson & Tabellini, 2003).

⁵³ Det skal dog noteres, at Levine & Renelt (1992) baserer deres robusthedstest på cross-section analyser.

også produktivitet og beskæftigelse. På den måde bliver det muligt at indfange flere aspekter af økonomisk performance og derved øge den *interne validitet*. Herudover bliver det også muligt at undersøge, hvorvidt institutionelle effekter er ens på tværs af forskellige mål for økonomisk performance.

Både Hall & Gingerichs og Martin & Swanks modelopbygning må således betegnes som noget tilfældigt udvalgt med flere mangler og uklarheder. Det er dog en generel problematik i litteraturen (Alvarez et al., 1991; Hicks & Kenworthy, 1998, Hall & Gingerich, 2009; Martin & Swank, 2012; for en sjælden undtagelse se Hicks, 1994b, der inkluderer investeringer som kontrolvariable).

Jeg bygger videre på Hall & Gingerichs model, men inkluderer de to vigtige kontrolvariable *human kapital* og *investeringer*⁵⁴. Human kapital og investeringer er særligt vigtige, da de fjerner en masse "støj" i vækstregressioner. Dermed kan vi opnå mere troværdige estimater på vores forklarende variable. Herudover estimeres her over perioden 1974-2009, hvilket indeholder fire fulde konjunkturcykler. Problemer med non-comparabilitet udbedres således ved at anvende denne tidsperiode. Inspireret af Kenworthy (2006) inkluderer jeg to yderligere mål for økonomisk performance: *total faktorproduktivitet* og *beskæftigelse*.

Afhængige variable

Som grundmodel opereres der således med tre forskellige mål for økonomisk performance: BNP vækst per capita; total faktorproduktivitet og beskæftigelse. *BNP vækst* opgøres som den procentmæssig tilvækst i BNP fra år t_{-1} til år t divideret med antal indbyggere. *Total faktorproduktivitet* (herefter TFP) opgøres som den samlede totale faktorproduktivitet i faste priser (Feenstra et al. 2015). TFP er et residual af BNP, der måler arbejdskraftens gennemsnitlige effektivitet (Hall & Jones, 1999)⁵⁵. Hvor BNP måler omfanget af produktionen, måler TFP effektiviteten. TFP er et alment accepteret mål for effektiviteten i økonomien (Persson & Tabellini, 2003), og komplementerer derfor fint BNP målet. *Beskæftigelse* opgøres som den samlede civile beskæftigelse i procent af den arbejdsduelige population (15 til 65-årige) (Armingeon et al., 2016). Beskæftigelsesniveauet foretrækkes frem for arbejdsløshedsraten, da arbejdsløshedsraten ikke tager højde for *inaktivitet* (hvor mange der er sat uden for arbejdsstyrken) (Bradley & Stephens, 2007: 1497)⁵⁶.

Forklarende variable

Dernæst har vi brug for et mål for graden af koordinering i økonomien. Der er et omfattende antal koordineringsindekser og forskellige mål for koordinering i litteraturen (Kenworthy, 2003). Et af de mest velkendte koordineringsindekser er Hicks & Kenworthys (1998) mål for neokorporatisme, der er konstrueret på baggrund af 11 delmål for koordinering. Fordelen ved dette in-

⁵⁴ Forfatterne tager således eksplicit udgangspunkt i brugen af neoklassiske kontrolvariable.

⁵⁵ TFP er m.a.o. den del af BNP, som vi ikke kan forklare med de klassiske faktorinput (land, kapital og arbejdskraft).

⁵⁶ Da der er stor variation i disse faktorer, bør niveauet af beskæftigelse derfor anvendes.

deks er, at det indfanger en række dimensioner af interesseorganisationers organisering og fagforeningers styrke såvel som samarbejde mellem virksomheder. Ulempen er, at data kun er tilgængelige fra 1960-1994⁵⁷ og med begrænset variation over tid⁵⁸.

I nyere tid er der udviklet en række andre koordineringsindeks. Hall & Gingerich (2009) har konstrueret et indeks baseret på finansieringstyper (corporate governance) og arbejdsmarkedsforhold (industrial relations). Fordelen er, at indekset eksplicit forsøger at indfange centrale dimensioner af VoC-rammeverket. Ulempen er, at det er tidsinvariant og baseret på data fra 1990'erne. Når dette indeks bruges bagudrettet går effekten således forud for årsagen (graden af koordinering i 1990 har en effekt på økonomisk vækst i 1970'erne).

Martin & Swank har også konstrueret et makrokorporatismeindeks, som går fra 1973-2003. Makrokorporatismeindekset forsøger ligesom Hicks & Kenworthys indeks at indfange virksomheders evne til at samarbejde samt fagforeningers styrke. Fordelen ved indekset er, at det indfanger centrale dimensioner af koordinering i økonomien – og der er variation i datamaterialet over tid.

Til test af hypotese 1 anvendes alle tre koordineringsmål. For at undgå et virvar af regressionsoutputs, vil jeg dog kun fremvise resultaterne fra Hick & Kenworthys indeks i forbindelse med testene af hypotese 2 og 3⁵⁹.

Til test af hypotese 2 anvendes dekommodificering endvidere som mål for velfærdsstaten, der er et alment anerkendt mål (se Etzerodt & Eriksen, 2017). Dekommodificering indfanger dog kun stat/marked dimensionen af velfærdsregimetypologien (Esping-Andersen, 1990). Ikke desto mindre foretrækkes dette mål frem for udgifter, da dekommodificering siger noget om borgeres sociale rettigheder. Der gøres således lidt vold på Esping-Andersens regimetypologi ved at anvende dekommodificering, men det er den bedste enkelt-indikator herfor. Dekommodificeringsindekset er en opdateret og tilnærmelsesvis efterligning af Esping-Andersens (1990) dekommodificeringsmål. Højere niveau indikerer således større uafhængighed af markedet. Indekset er sammensat af mål for arbejdsløshedsrettigheder, sygerettigheder samt pensionsrettigheder (Scruggs et al., 2014).

Til test af samspilseffekterne mellem graden af koordinering og statsstrukturer (hypotese 3) anvendes Huber et al.s (1993) mål for konstitutionelle strukturer, der er et sammensat indeks bestående af mål for *føderalisme*, *regeringsform* (parlamentarisme/presidentialisme), *valgssystem* (proportional repræsentation vs. single-member district), *bicameralism* samt *hyppigheden af valg*. Højere værdier indikerer flere muligheder for veto – og dermed flere begrænsninger på statens handlerum⁶⁰.

⁵⁷ Data er derfor blevet ekstrapoleret frem i tid. Dette er ifølge nogle forfattere ikke et problem, da indekset ikke varierer meget over tid (se Jensen, 2011b).

⁵⁸ Da vi her primært er optaget af forskellen mellem lande, er dette mindre vigtigt.

⁵⁹ Regressioner med Martin & Swanks koordineringsmål viser også tilnærmelsesvist identiske resultater. Regressionsoutputs kan fremskaffes efter anmodning.

⁶⁰ Schmidts (1996) mål for konstitutionelle strukturer er også blevet anvendt, men det viser tilnærmelsesvist identiske resultater, hvorfor de ikke fremvises her.

Kontrolvariable

Der inkluderes også en række økonomiske kontrolvariable. For det første inkluderes *human kapital*, der er et sammensat indeks udregnet på baggrund af antal års skolegang (Barro & Lee, 2013). Human kapital forventes at have en positiv effekt på økonomisk performance, da human kapital indgår som et faktorinput i virksomheders produktion⁶¹ (Mankiw et al., 1992). Et højere niveau af human kapital kan også stimulere graden af læring, hvilket kan give virksomheder en konkurrencemæssig fordel i udviklingen af nye produkter (Noe et al., 2014).

For det andet inkluderes *inflation*, opgjort som procentmæssige ændringer i CPI per år (OECD, 2016). Inflation forventes at have en negativ effekt på økonomisk performance, da inflation kan forværre eksport-import, såvel som skabe usikkerhed om fremtidige afkast fra investeringer (Fisher, 1993; Levine & Renelt, 1992).

For det tredje inkluderes *international efterspørgsel* målt som den gennemsnitlige vækstrate for alle lande divideret med handelsåbenhed. International efterspørgsel forsøger således at indfange, hvor stor en andel af den økonomiske aktivitet i et land skyldes den samlede internationale efterspørgsel⁶². International efterspørgsel forventes at være positivt korreleret med de forskellige mål for økonomisk performance, da højere efterspørgsel stimulerer produktion og dermed økonomisk performance i økonomien (Dreher, 2006).

For det fjerde inkluderes *offentligt forbrug* i procent af BNP (Feenstra et al., 2015)⁶³. De økonomiske effekter af offentligt forbrug er omstridte. Nogle fremhæver, at offentligt forbrug kan stimulere efterspørgslen og produktionen under bestemte forhold (Krugman, 2013). Andre fremhæver, at offentligt forbrug resulterer i en "crowding-out" af private investeringer (Barro, 1991).

For det femte inkluderes *investeringer*. Investeringer måler de samlede private bruttoinvesteringer i et land. Højere investeringer forventes at have en positiv effekt på økonomisk performance, da virksomheder kræver kapital for at producere og investere i nye produktmarkeder (Solow, 1962).

For det sjette inkluderes andelen af befolkningen over 65 år som kontrolvariabel. Det er valgt frem for den samlede afhængighedsratio, da det er noget uklart, hvilke effekter afhængighedsratioen har på økonomisk performance. På den ene side er afhængighedsratioen et mål for belastningen af velfærdssystemet, men hvis belastningen skyldes mange unge mennesker (under 15 år), kan det næppe ses som en ulempe på langt sigt, da arbejdsudbuddet, alt andet lige, må forventes at stige. Da stigende arbejdsudbud på langt sigt forventes at være stimulerende for den økonomiske vækst, er det tvivlsomt, hvorvidt en høj/lav afhængighedsratio *per se* skulle være godt eller skidt for den økonomiske performance. Andelen af personer over 65 år siger entydigt noget om, hvor stor en belastning aldring udgør (Brady et al., 2005; Pierson, 2001).

⁶¹ Denne forventning er baseret på neoklassisk økonomisk vækstteori, hvor øget human kapital antages at øge effektiviteten i produktionen.

⁶² International er noget misvisende, da det kun er de inkluderede OECD-lande i analysen, der medregnes.

⁶³ Denne variabel undlades dog i regressionerne med dekommodificering, da de to mål delvist måler det samme.

Andelen af personer over 65 år forventes at være negativt korreleret med økonomisk performance, eftersom aldring kan mindske arbejdsstyrken og graden af privat opsparing (Bloom et al., 2011).

Som en syvende variabel inkluderes logaritmen til BNP i år 1974. Målet indfanger catch-up effekter fra lande, der har et relativt lavt BNP niveau i startåret (Barro, 1991). Det indgår dog kun i regressioner med BNP vækst som afhængig variabel. Denne variabelsammensætning udgør, hvad vi her kan kalde specialets *økonomiske grundmodel*.

Det er dog ikke kun økonomiske variable, der kan forventes at have en effekt på økonomisk performance. Efter udgivelsen af Persson & Tabellini (2003) studie er der kommet større fokus på økonomiske effekter fra politiske variable. Der inkluderes derfor også en række politiske kontrolvariable.

For det første inkluderes et mål for *valgssystemer* (Plurality). Valgsystemsvariablen er en dummyvariabel, hvor værdien 1 indikerer flertalsvalg (plurality voting) og værdi 0 indikerer, hvis andet er gældende (ofte proportionel repræsentation) (Beck et al., 2001). De økonomiske effekter fra forskellige valgssystemer er omdiskuterede (Persson & Tabellini, 2003: 21-22)⁶⁴. På den ene side kan flertalsvalg mindske "*rent extraction*"⁶⁵, da den enkelte politiker står til ansvar for sine handlinger (Ibid.). På den anden side kan systemer med flertalsvalg være forbundet med varetagelsen af snævre interesser, hvor repræsentative valgssystemer er forbundet med flere inkluderende goder – typisk i form af offentlige goder (Austen-Smith, 2000; Iversen & Soskice, 2006). Offentlige goder (såsom infrastruktur, uddannelse og forskning og udvikling) og kan således forventes at være befordrende for økonomisk performance.

For det andet tages den *gennemsnitlige størrelse på valgdistrikter* med (forkortes MDMH). Den gennemsnitlige størrelse på valgdistrikter er et mål, der forsøger at indfange, hvor svært det er at blive valgt ind i parlamentet (højere værdier indikerer lettere adgang) (Hall & Gingerich, 2009). Igen bygger det på argumentet om offentlige goder: I små valgdistrikter har politikere et incitament til at forfølge snævre interesser, der kan sikre dem genvalg. Omvendt har politikere i store valgdistrikter et incitament til at forfølge politikker, der tilgodeser de fleste af deres vælgere. Store valgdistrikter kan forventes at stimulere økonomisk aktivitet ved at sikre investering i offentlige goder (Persson & Tabellini, 2003: 15-17).

For det tredje inkluderes mål for andelen af venstreorienterede (VenstreP) og konservative/kristendemokratiske (KonP) partier i regeringen. Også her er effekterne omstridte.

I tabel 3.1 fremgår deskriptive statistikker for de anvendte variable. Kilder og yderligere informationer om variablene fremgår af bilag 3.1. Den interesserede læser kan endvidere finde en korrelationsmatrix med de anvendte variable i bilag 3.2.

⁶⁴ Alle disse argumenter bygger på spilteori.

⁶⁵ Betegnelsen "*rent*" kommer oprindeligt fra det afkast som landejere fik for at leje deres land ud. "*Rent*" indikerer således afkastet fra at eje noget i modsætningen til lønafkast, der indikerer afkastet af arbejde (Stiglitz, 2013: 48).

Tabel 3.1. Oversigtsstatistikker for anvendte variable.

	<i>Gns.</i>	<i>Std.Afvig</i>	<i>Min</i>	<i>Max</i>	<i>N</i>
Afhængige variable					
BNP vækst	1.775	2.286	-8.970	10.541	595
TFP	.9276574	.0978823	.6505434	1.143	595
Beskæftigelse	67.255	7.846	50.74	87.97	595
Forklarende Variable					
HK Koordinering	-.0176505	1.003	-1.414	1.506	595
HG Koordinering	.55	.3049188	0	1	595
MS Koordinering	.0198115	.7766251	-1.591	1.233	595
Dekommodificering	.0289301	.9906814	-2.774	2.088	595
Konstitutionelle Vetopunkter	2.19	2.21	0	7	529
Økonomiske Kontrol-Variable					
Human Kapital	2.898	.348802	1.929	3.609	595
Inflation	4.884	4.413.318	-4.5	24.2	595
Investeringer	.2544999	.0487177	.1505416	.5168675	595
OffUdgifter	.1683914	.0427141	.0634271	.2873489	595
LogBNP1974	5.379	.5486043	4.565	6.639	595
65år+	1.397	235.941	8.35	20.8	595
IntEfterspørgsel	122.595	133.089	-705.247	631.883	595
Politiske Kontrol-Variable					
Plurality	.496732	.5003983	0	1	595
MDMH	11.381	23.658	.9	150	595
VenstreP	36.908	39.320	0	100	595
KonP	25.308	30.809	0	100	595

Note: Alle værdier er baseret på observationer for perioden 1974-2009. HK Koordinering = Hicks & Kenworthy (1998). HG Koordinering = Hall & Gingerich (2009). MS Koordinering = Martin & Swank (2012).

Økonometrisk Model

Endelig argumenteres der for de valgte regressionsteknikker. Der er som sagt en række fordele ved at benytte TSCS analyseteknikker, men også en række udfordringer. De kan opsummeres i følgende fire problemer (Plümer et al., 2005: 329; Podestá, 2000: 9-10).

- 1) Fejlledet tenderer til at være *autokorreleret* (såkaldt seriekorrelation i fejleddet). Fejlledet er m.a.o. ikke uafhængige fra en tidsperiode og en anden (fejleddet for land i i tid t er sammenfaldende med fejleddet for land i i tid t_{-1}).
- 2) Fejlledene tenderer til at være heteroskedastiske. Fejlledet tenderer m.a.o. til at have forskellig varians på tværs af lande (såkaldte panel heteroskedasticitet), hvilket

er en særligt udfordring, når vi sammenligner store heterogene lande såsom USA med mindre og homogene lande såsom Norge⁶⁶.

- 3) Fejlledene tenderer til at være korreleret på tværs af lande grundet "fælles eksogene chok" (såkaldt contemporaneous korrelation i fejlledene). Fx rammes vestlige industrialiserede økonomier oftest på samme tid af økonomiske kriser, hvilket kan give bias i estimaterne (fejlleddet i land i i tid t er sammenfaldende med fejlleddet i land j i tid t).
- 4) Fejlled kan være "non-spherical" i tidsserien såvel som tværnsnitsdimensionen. Det vil sige, at fejlleddet kan være autokorreleret og heteroskedastisk på samme tid.

Disse fire generelle problemer håndteres typisk med reference til det dominerede Beck & Katz-framework i litteraturen (Beck & Katz, 1995; Beck & Katz, 1996)⁶⁷. Seriekorrelation i fejlledet håndteres typisk ved at estimere *panel corrected standard errors* (herefter PCSE) (Beck & Katz, 1995)⁶⁸. Panel heteroskedasticitet håndteres ved at inkludere en forskudt afhængig (lagged dependent) variable (y_{it-1}) i den økonometriske model for at fjerne autokorrelation (Beck & Katz, 1996: 4). Problemer med contemporaneous korrelation (og omitted variable bias) håndteres endvidere ved at inkludere et fuldt sæt af lande- og tidsdummier. Ifølge Beck-Katz-frameworket skulle disse modelspecifikationer producere mere robuste og pålidelige estimater.

Fra et statistisk standpunkt er Beck-Katz-frameworket således økonometrisk "sound" (Plümper et al., 2005). Men det er ikke tilstrækkeligt (Ibid.). Når vi skal vurdere validiteten af en økonometrisk model, er det nemlig vigtigt, at det er overensstemmelse mellem *data*(struktur), *teori* og *metode*⁶⁹. King (1990) beskriver problemet med økonometriske konsistente modeller på følgende måde: "Knowing that one's procedure meets some desirable statistical criteria is *insufficient*. We must fully understand (and communicate) just *what was done to the data* to produce the statistics we report" (King, 1990: 11; egen kursivering). Det er derfor vigtigt, at vi forholder os til sammenhængen mellem data, metode og teori.

Valg af Estimationsmetode – Overensstemmelse Mellem Data, Teori og Metode som Valg for Estimationsmetode

Jeg vil derfor følge en trepunktsstrategi i opbygningen af den/de anvendte økonometriske modeller. Først undersøges datastrukturens og dens konsekvenser for den valgte estimationsmetode. Herefter opstilles de givne økonometriske modeller. Afsluttende specificeres den økonometriske model, så den er i overensstemmelse med teorien. Valg af estimationsmetode bør således bero på en afvejning mellem datastruktur, metode og teori – og ikke kun på, hvad der er økonometrisk mest optimalt.

⁶⁶ Dette kan fx være et problem, hvis man ønsker at sammenligne USAs arbejdsløshedsrate med Norges, da USAs arbejdsmarked er mere volatilt og heterogent (Podestá, 2000).

⁶⁷ Plümper et al. (2005) kalder dette framework for den "de facto Beck-Katz standard".

⁶⁸ Herudover anvendes typisk en Prais-Winsten transformation for at "rede" den første observation i datamaterialet.

⁶⁹ Særligt Plümper et al. (2005) har fokus på, at der skal være overensstemmelse mellem teori og metode. Jeg vil dog, ligesom Kittel & Winner (2005), også tilføje vigtigheden af datastrukturens betydningen for valget af den økonometriske model.

Tabel 3.2 Panel unit root test.

BNP vækst: % vækst			
<i>Levin-Lin-Chu</i>	<i>t</i>	<i>t*</i>	<i>p</i>
konstant	-13,9	-2,83	0,0023
konstant, trend	-14,8	-1,02	0,1543
<i>Im-Pesaran-Shin</i>		<i>W-t-bar</i>	<i>p</i>
konstant		-8,58	0
konstant, trend		-8,58	0
TFP: Niveau			
<i>Levin-Lin-Chu</i>	<i>t</i>	<i>t*</i>	<i>p</i>
konstant	-5,1	-2	0,0221
konstant, trend	-7,8	3,38	0,99
<i>Im-Pesaran-Shin</i>		<i>W-t-bar</i>	<i>p</i>
konstant		0,59	0,72
konstant, trend		1,51	0,93
Beskæftigelse: Niveau			
<i>Levin-Lin-Chu</i>	<i>t</i>	<i>t*</i>	<i>p</i>
konstant	-6,7	-2,23	0,0128
konstant, trend	-11,6	-5,28	0
<i>Im-Pesaran-Shin</i>		<i>W-t-bar</i>	<i>p</i>
konstant		-1,13	0,13
konstant, trend		-3,41	0,0003

Note: Levin-Lin-Chu test er foretaget med 1 års lags, hvor H_0 = nonstationaritet, t = t -værdi på koefficienten, t^* = transformeret t -værdi, p = p -værdi. Im-Pesaran-Shin test er foretaget med 1 års lags, hvor H_0 = nonstationaritet, W - t -bar = t -værdi, p = p -værdi.

Til analyse af datastrukturens beskaffenhed anvendes der to alment accepterede test for unit root (Im et al., 2003; Levin et al., 2002). Det er vigtigt at teste for unit root, da problemer hermed kan give bias i estimaterne (Kittel & Winner, 2005). For en introduktion til unit root, se bilag 3.3. Tabel 3.2 viser resultaterne fra Levin et al.s (2002) og Im et al.s (2003) test for panel unit root. Resultaterne viser, at der generelt ikke er problemer med unit root i de to afhængige variable, *BNP vækst* og *beskæftigelse*. Det kan derfor forsvares, at der estimeres en helt normal OLS med niveauvariable som uafhængige variable.

Dog indikerer de insignifikante p -værdier, at der er problemer med unit root i TFP variabelen. Vi kan håndtere udfordringerne med unit root ved at first difference TFP⁷⁰ (TFP i $t-t_1$). Det betyder dog, at en klassisk OLS med uafhængige niveauvariable ikke kan anvendes i sin rene form. Som alternativ kan der opstilles og testes en error correction model (ECM) (Iversen & Cusack, 2000; Kittel & Winner, 2005). ECM'er har den spidsfindige karakter, at de kan estimere kortsigtede såvel som langsigtede effekter (Beck & Katz, 1996, 2011; Iversen & Cusack, 2000).

⁷⁰ Unit root test af first differenced TFP angiver, at der ikke er problemer med unit root.

Tabel 3.3. Test for seriekorrelation i fejleddene, Hausman F-test.

	BNP	TFP	Beskæftigelse
Økonomisk Grundmodel	p<0.003	p<0.000	p<0.000
Fuld model ^a	p<0.004	p<0.000	p<0.000

Note: a = økonomiske kontrol variable + politiske kontrolvariable. H0=fejleddene er ukorreleret.

Inden de endelige modeller specificeres, skal vi først foretage enkelte metodiske test og overvejelser af pålideligheden af Beck & Katzs metodefordringer. Først tester vi for seriekorrelation. Dette kan gøres via en Wooldridge test (Drukker, 2003; Wooldridge, 2014), der tester, hvorvidt fejleddene er korreleret over tid. En sådan test fremgår af tabel 3.3. F-testen viser, at der er god grund til at tro, at fejleddene er korreleret over tid. Dette synes at gælde både den økonomiske grundmodel og den fulde model. Ligeledes synes der at være seriekorrelation i fejleddene, uanset hvilken afhængig variabel der anvendes. Der bør derfor tages højde for denne problematik. Dette gøres typisk ved at estimere den givne model med PCSE (Beck & Katz, 1995) såvel som Prais-Winsten estimater (se fx Martin & Swank, 2012). Da der er klare tegn på, at der er seriekorrelation i fejleddene, vil inklusionen af disse to korrektioner således producere mere pålidelige og robuste estimater.

For det andet skal der tages stilling til, hvorvidt der bør inkluderes en forskudt afhængig variabel. Her er der stor uenighed i litteraturen. Ifølge nogle forfattere bør man inkludere en forskudt afhængig variabel for at tage højde for panel heteroskedasticitet (Beck & Katz, 1995). Ifølge andre kan inklusionen af en lagged afhængig variabel dog "undertrykke" forklaringskraften af de uafhængige variable (Achen, 2000; se også Huber & Stephens, 2001b; Keele & Kelly, 2006). Beck & Katz (2011) har som modsvar argumenteret for, at dette kun er et problem, hvis den forskudte afhængige variabel er meget stærkt korreleret med den afhængige variabel⁷¹. Hvad der er oppe og nede i denne diskussion, er uden for rammen af denne specialeafhandling at besvare. I stedet vil jeg tage en mere pragmatisk tilgang og estimere modellerne med og uden en forskudt afhængig variabel i de tilfælde, hvor den afhængige variabel i år t og t-1 ikke er stærkt korreleret med hinanden⁷². Modellerne med beskæftigelse bliver dog ikke estimeret med en forskudt afhængig variabel, da den forskudte afhængige variabel er korreleret med den afhængige på 0,85, hvilket er over den smertetærskel, Beck & Katz (2011) anbefaler.

For det tredje skal vi forholde os til, om der skal inkluderes tids- og ladedummier. I følge Beck & Katz standarden skal der inkluderes årsummier for at tage højde for fælles eksogene chok. Dette giver særligt god mening, når vi ønsker at undersøge økonomisk performance. Vores tre mål for økonomisk performance (i.e. de afhængige variable) kan påvirkes af en række faktorer, der ikke skyldes den institutionelle infrastruktur. Klassiske eksempler er det økonomiske og politiske klima i et enkelt år. Fx påvirker internationale økonomiske kriser (og opsving) BNP væksten, TFP og beskæftigelsen. Inklusionen af årsummier fjerner således en masse "støj", der ikke kan tildeles de politiske institutioner, vi ønsker at undersøge. Inklusionen af årsummier giver derfor god mening både teoretisk og metodisk.

⁷¹ Smertetærsklen er ifølge Beck & Katz på 0,8.

⁷² I nærværende tilfælde er det for regressionerne med BNP vækst som afhængig variabel og ECM'erne med TFP.

Inklusionen af ladedummier er derimod mindre indlysende. Fordelen ved at inkludere ladedummier er, at der tages højde for *uobserveret heterogenitet* (kultur, religion, geografi) (Stock & Watson, 2008; Wooldridge, 2014). Ligeledes korrigerer ladedummier for, at resultaterne ikke er drevet af enkelte lande (Kittel & Winner, 2005). Fra et økonometrisk standpunkt fjerner ladedummier således en række biases, der kan skævvride estimaterne. Ulempen ved at anvende ladedummier er dog, at variansen mellem lande bliver elimineret (Beck, 2008; Plümper & Troeger, 2007). Det er således umuligt at estimere effekten af tidsinvariante variable og problematisk at estimere effekten af variable, der kun varierer ganske lidt over tid (Beck, 2008).

Så hvad bør man gøre? Som anført af Plümper et al. (2005: 348) afhænger det af den teori, der ønskes testet. Da vi her institutioners (niveau)effekter på økonomisk performance, er det særligt problematisk at anvende ladedummier. For det første fjerner ladedummier *variansen* mellem landene i regressionerne. Som Plümper et al. beskriver det: "unit dummies *completely absorb* differences in the *level* of independent variables across units" (2005: 331, oprindelig kursivering). Det komparative element i argumentet om *komparative* institutionelle fordele bliver således elimineret⁷³. Som Beck (2008) fremhæver, er det også problematisk at estimere effekten af variable, der kun varierer ganske lidt over tid. Som Beck skriver: "This is a serious problem in political economy, where we often care about the impact of institutions, which almost by definition change slowly if at all" (Beck, 2008: 483). Problemet med en lav grad af variation i de forklarende variable er gældende for vores tre overordnede forklaringselementer (koordinering, velfærd og konstitutionelle strukturer)⁷⁴, der kun varierer lidt over tid. Inklusionen af ladedummier her vil således resultere i uoverensstemmelser mellem teori og metode.

Det er i øvrigt også blevet mere udbredt at undlade ladedummier i empiriske analyser (Acemoglu et al., 2002; Bussemeyer, 2015; Bussemeyer & Iversen, 2014; Hall & Gingerih, 2009; Huber & Stephens, 2001b; Marin & Swank, 2012). Jeg undlader derfor at inkludere ladedummier⁷⁵. Det betyder dog, at estimaterne præsenteret i de efterfølgende empiriske test er forbundet med en vis bias, da der ikke tages højde for problemer med uobserveret heterogenitet. Det er dog et nødvendigt onde, hvis vi ønsker at teste de opsatte hypoteser.

Der anvendes således tre forskellige regressionsteknikker. Den ene er OLS med PCSE, Prais-Winsten estimater og årsfixed effekter. Denne model køres på modellerne med BNP vækst og beskæftigelse som afhængig variabel. Den anden model er en ECM⁷⁶ med PCSE og årsfixed effekter. ECM anvendes kun til test af TFP (da TFP variabelen er den eneste, der har unit root). Den tredje er en dynamisk paneldata model, hvor en forskudt afhængig variabel inkluderes. Denne model køres på modellerne med BNP vækst som afhængig variabel⁷⁷.

⁷³ I det hele taget kan man stille sig skeptisk overfor validiteten af ladedummier i komparative analyser.

⁷⁴ Der er selvfølgelig forskel på variationen mellem disse mål. Men generelt varierer mål for koordinering, velfærd og konstitutionelle strukturer ikke meget over tid.

⁷⁵ Dermed er det ikke sagt, at modeller med ladedummier ikke kan følges. Det kræver blot et andet teoretisk framework såvel som nogle andre forklarende variable.

⁷⁶ Teknisk set bygger ECM også på OLS estimation.

⁷⁷ Modellerne med TFP køres også med en forskudt (niveau)afhængig variabel.

OLS modellen kan skrives matematisk på følgende måde:

$$y_{it} = \beta_0 + \beta_1'x_{it} + \dots + \beta_k'x_{k,it} + e_{it}, \quad (3.1)$$

hvor β_0 er skæringen β_1' er koefficienten for den uafhængige variabel, x_{it} , er den uafhængige variabel for land i i år t, e_{it} er fejleddet for land i i år t.

ECM specifikationen kan skrives på følgende måde:

$$\Delta y_{it} = \alpha + \beta_1 y_{it-1} + \sum_j \beta^j x_{it-1}^j + \sum_j \beta_{\Delta}^j \Delta x_{it-1}^j + \epsilon_{it}, \quad (3.2)$$

hvor y er den uafhængige variabel, x den afhængige variabel, subskriptet i angiver et givet land og subskriptet t et givet år. J angiver en given uafhængig variabel og Δ first difference af den uafhængige variabel (og dermed de kortsigtede effekter) og ϵ_{it} er fejleddet.

Den dynamiske model er en replikation af model (3.1), hvor der inkluderes en forskudt afhængig variabel. Den dynamiske model kan noteres matematisk på følgende måde:

$$y_{it} = \beta_0 + \beta_1 y_{i,t-1} + \beta_1'x_{it} + \dots + \beta_k'x_{k,it} + e_{it} \quad (3.3)$$

Til test af hypotese 1 inkluderes endvidere kvadratet af koordinering (Koordinering*Koordinering), da der forventes en U-formet sammenhæng mellem koordinering og økonomisk performance. Til test af hypotese 2 og 3 inkluderes der også et interaktionsled mellem koordinering og dekommodificering og koordinering og konstitutionelle vetopunkter. For at der kan være tale om samspilseffekter mellem de institutionelle variable, skal interaktionsleddet således være signifikant. Sådanne tests anses af Hall & Gingerich (2009: 466) for at være en "*hard test for institutional analysis (...) [b]ecause aggregate rates of growth depend on the efficiency of the entire economy, specific sets of institutions will have to make substantial contributions to efficiency to show up in aggregate rates of growth*".

Det er dog vigtigt at vise de marginale effekter fra interaktionsleddet grafisk, da et signifikant estimat på interaktionsleddet ikke siger noget om effekterne under forskellige konditioner. Det kan vi gøre ved at regne de marginale effekter fra den ene variable (her standardafvigelsen på koordineringsindekset) givet størrelsen på den anden variabel i interaktionsleddet (enten dekommodificering eller konstitutionelle vetopunkter) (Brambor et al., 2006; Kam & Franzese, 2010). M.a.o. undersøges det, hvilke effekter koordineringen har på den økonomiske performance givet forskellige niveauer af dekommodificering og antallet af konstitutionelle vetopunkter. Derved kan vi undersøge, hvilke effekter koordinering har på økonomisk performance givet forskellige velfærdskompositioner og konstitutionelle strukturer.

Alle variable på højre side af de tre ligninger er ydermere forskudt (lagged) med 1 år under antagelse af, at der går en vis rum tid før effekterne indtræffer⁷⁸.

⁷⁸ Dette er en ganske arbitrar specifikation, men er ikke desto mindre standarden i litteraturen. En tilfældig valgt lagstruktur kan give bias (Plümpner et al., 2005: 343-345). Der er dog uden for rammen af denne specialeafhandling at estimere optimale lags, hvilket er en ganske tidskrævende procedure.

Empirisk Analyse

I dette afsnit gennemgås de empiriske tests. Vi starter med at undersøge hypotese 1, der omhandler de økonomiske effekter af koordinering i økonomien. Herefter ser vi på samspilseffekterne mellem koordinering og velfærdsstaten (hypotese 2). Afsluttende ses der på samspilseffekterne mellem koordinering og konstitutionelle strukturer (hypotese 3). Før vi tester de 3 hypoteser, præsenteres deskriptive statistikker for de afhængige variable. Det gøres for at kontekstualisere de empiriske fund fra regressionsanalyserne.

Tabel 3.4. Gennemsnitlige værdier for BNP vækst, totalfaktorproduktivitet og beskæftigelse fordelt på konjunkturcykler, 1974-2009.

	Vækstrate (% BNP tilvækst)					Totalfaktorproduktivitet					Beskæftigelsesrate				
	1974-1979	1980-1989	1990-2000	2001-2009	1974-2009	1974-1979	1980-1989	1990-2000	2001-2009	1974-2009	1974-1979	1980-1989	1990-2000	2001-2009	1974-2009
Australien	1,29	1,93	2,02	1,67	1,79	0,81	0,85	0,92	0,99	0,90	65,80	65,28	67,72	72,41	67,89
Canada	2,46	1,81	1,63	0,69	1,58	1,03	1,01	1,01	1,00	1,01	63,02	66,51	67,84	72,04	67,72
Irland	2,59	1,95	6,73	1,46	3,40	0,76	0,75	0,94	1,00	0,87	57,26	53,10	56,66	67,61	58,51
New Zealand	-0,70	1,47	1,49	1,31	1,08	0,87	0,90	0,98	0,99	0,94	64,39	66,66	68,90	75,07	69,07
Storbritanien	1,43	2,30	2,09	1,27	1,83	0,74	0,80	0,89	0,99	0,86	69,78	66,54	69,08	71,88	69,19
USA	2,06	2,04	2,19	0,50	1,70	0,76	0,79	0,88	0,99	0,86	64,07	67,86	71,81	71,14	69,26
<i>LME gns.</i>	1,52	1,92	2,69	1,15	1,90	0,83	0,85	0,94	0,99	0,91	64,05	64,33	67,00	71,69	66,94
Belgien	2,19	2,07	2,08	0,78	1,77	0,89	0,93	0,98	0,99	0,95	57,84	54,05	56,58	61,22	57,25
Danmark	1,70	1,86	2,14	0,14	1,49	0,76	0,80	0,91	0,98	0,87	72,05	74,35	74,97	77,00	74,82
Finland	2,27	3,12	1,61	1,27	2,06	0,67	0,74	0,86	0,99	0,83	69,78	72,40	64,92	68,85	68,79
Frankrig	2,61	1,74	1,59	0,42	1,51	0,96	0,99	0,99	0,99	0,98	63,43	59,38	61,45	64,46	61,96
Tyskland	2,63	1,93	1,82	0,64	1,69	1,11	1,11	1,09	1,03	1,08	64,74	62,34	64,94	67,11	64,73
Italien	3,21	2,41	1,62	-0,37	1,61	0,99	1,01	1,04	1,00	1,01	55,30	54,19	52,74	57,63	54,80
Holland	1,77	1,59	2,61	0,86	1,75	0,89	0,89	0,94	1,00	0,93	52,63	53,84	65,73	75,20	62,61
Norge	4,02	2,43	2,97	0,79	2,45	0,81	0,84	0,95	0,97	0,90	70,26	74,28	73,87	76,77	74,11
Sverige	1,49	2,02	1,65	1,16	1,60	0,78	0,79	0,86	0,98	0,86	77,44	79,47	73,10	73,64	75,73
Schweiz	-0,29	1,83	0,60	0,91	0,87	0,95	0,96	0,96	1,00	0,97	75,20	76,99	84,26	84,81	80,87
Østrig	3,05	1,89	2,40	0,99	2,01	0,90	0,88	0,94	1,00	0,93	64,36	63,50	67,21	68,58	66,05
<i>CME gns.</i>	2,24	2,08	1,92	0,69	1,71	0,88	0,90	0,96	0,99	0,94	65,73	65,89	67,25	70,48	67,43
<i>Nordisk CME gns.</i>	2,37	2,36	2,09	0,84	1,90	0,75	0,79	0,89	0,98	0,86	72,38	75,13	71,71	74,07	73,36
<i>CME minus Nordisk</i>	2,17	1,92	1,82	0,60	1,60	0,96	0,97	0,99	1,00	0,98	61,93	60,61	64,70	68,43	64,04
Samlet	1,99	2,02	2,19	0,85	1,78	0,86	0,88	0,95	0,99	0,93	65,14	65,34	67,16	70,91	67,26

Note: Nordisk CME = Danmark, Finland, Norge og Sverige.

I tabel 3.4 fremgår deskriptive statistikker for de afhængige variable fordelt på konjunkturcykler i perioden 1974-2009. Som det fremgår, varierer vækstrater meget både mellem lande og over tid. Fx var perioden 1974-1979 præget af en høj vækstrate i CME'erne (på 2,24 %) modsat en mindre vækstrate i LME'erne (1,52 %). Omvendt var 1990'erne særligt gode for LME'erne, der havde en vækstrate på 2,69 % og CME'er en vækstrate på 1,92 %⁷⁹. Ser vi på vækstraten i hele undersøgelsesperioden (1974-2009), finder vi, at LME'er generelt klarer sig bedre end CME'erne med en vækstrate på henholdsvis 1,90 % og 1,71 %. De nordiske CME'er (Danmark, Finland, Norge og Sverige) har dog vækstrater tilsvarende LME'ernes.

Ser vi endvidere på graden af totalfaktorproduktivitet (TFP) finder vi ligeledes stor variation. TFP er generelt høj i CME'erne – men kun i de central- og sydeuropæiske CME'er. Særligt Tyskland scorer højt på TFP målet i de fire konjunkturcykler. De nordiske CME'er scorer for perioden 1974-

⁷⁹ Det skal dog noteres, at den særligt høje vækst i LME'er skyldes den keltiske tiger (Irland).

2009 væsentligt lavere end deres europæiske naboer – såvel som LME'erne, der generelt har et moderat niveau af TFP.

Når det gælder beskæftigelsesgraden, er det særligt de nordiske CME'er, der scorer højt. For hele undersøgelsesperioden har Danmark, Norge og Sverige en beskæftigelsesgrad på ca. 74-75 % – Finland scorer noget lavere (ca. 69 %). Heroverfor scorer de central og sydeuropæiske CME'er lavt med en gennemsnitlig beskæftigelsesgrad på ca. 64 %. Særligt Italien halter efter med 55 %. LME'er scorer generelt højere end de central- og sydeuropæiske CME'er med en gennemsnitlig beskæftigelsesgrad på ca. 67 % for hele perioden.

Men hvordan forholder det sig, når vi forsøger at estimere modeller med kontrol for en række andre faktorer? Det ser vi på nu.

Koordineringens Effekter på Økonomisk Performance – Time-Series Cross-Section Fund

Ser vi først på den lineære sammenhæng mellem koordinering og BNP vækst og beskæftigelse, fremkommer et noget rodet billede (se bilag 3.4). Alt afhængig af modelspecifikation er koordinering typisk negativt korreleret med økonomisk vækst og positivt korreleret med beskæftigelse. Man kunne således foranlediges til at konkludere, at graden af koordinering har forskellige effekter på økonomisk performance alt afhængig af, hvordan økonomisk performance opgøres.

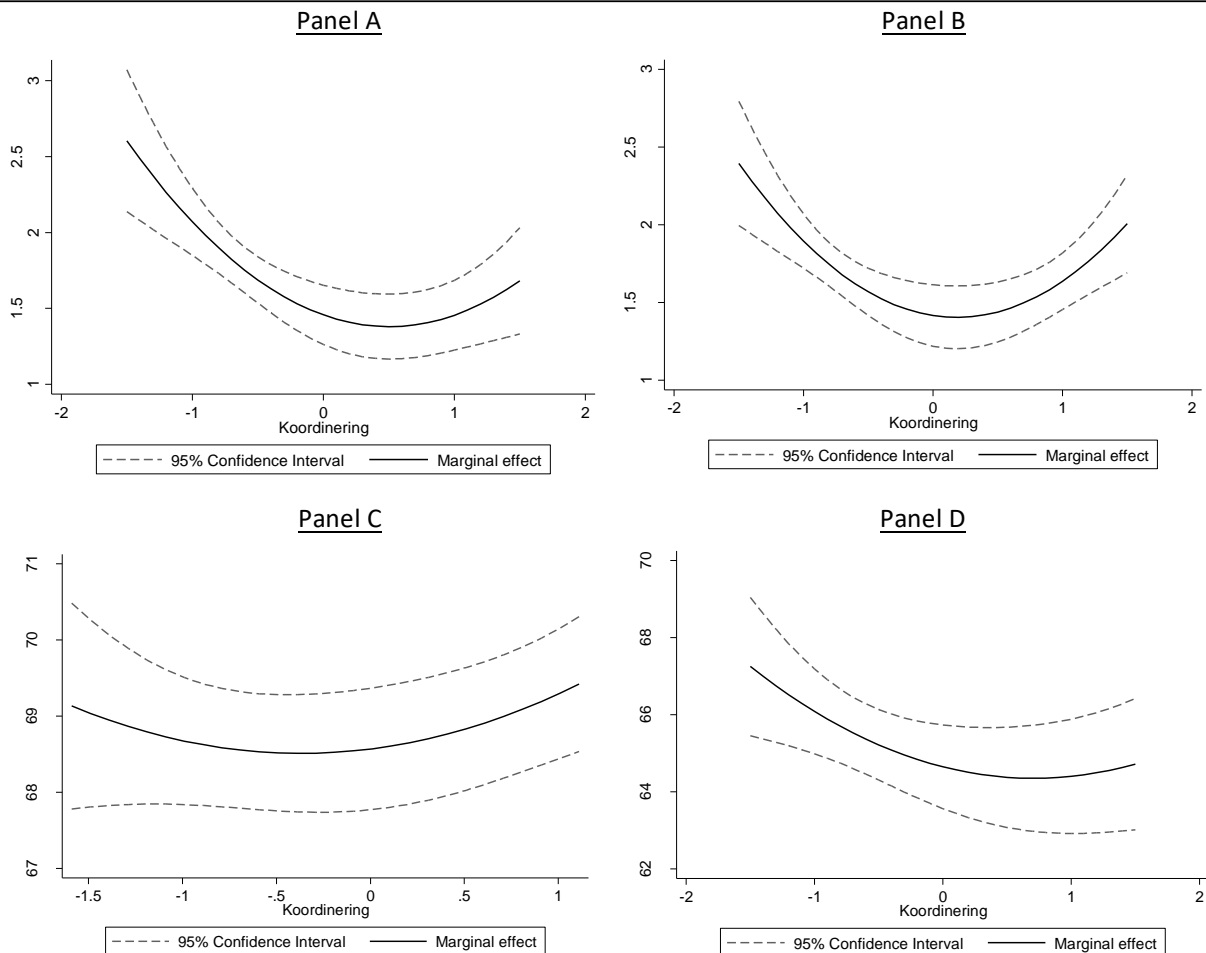
Billedet bliver dog ikke empirisk klarere, når vi forsøger at teste hypotese 1 (om der er en U-formet sammenhæng mellem koordinering og økonomisk vækst). I tabel 3.5 fremgår de empiriske tests. Når vækstraten estimeres, er det kun med Hicks & Kenworthys (HK) koordineringsindeks, at der synes at være en signifikant sammenhæng (se model 1 og 2 i tabel 3.5). Som Brambor et al. (2006) fremhæver, er det vigtigt at estimere de marginale effekter. Af Panel A og Panel B i figur 3.1 fremgår de marginale effekter af koordinering på BNP vækst og beskæftigelse, givet forskellige niveauer af koordinering. De marginale effekter angivet i Panel B indikerer, at institutionelt kohærente markedsøkonomier opnår højere økonomisk vækst. Hvis koordinering stiger i stærkt strategisk koordinerede økonomier (CME'er), stiger væksten. Hvis koordineringen mindskes i stærkt markedskoordinerede økonomier (LME'er), siger væksten ligeså. Hvis de politiske kontrolvariable inkluderes er dette dog ikke gældende for CME'erne (se Panel A). Det er således noget usikkert, hvorvidt det er en U-formet sammenhæng mellem koordinering og BNP vækst.

Tabel 3.5. Sammenhæng mellem koordinering og økonomisk performance.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	HK	HK	HG	HG	MS	MS	HK	HK	HG	HG	MS	MS
	BNP vækst	BNP vækst	BNP vækst	BNP vækst	BNP vækst	BNP vækst	Beskæftigelse	Beskæftigelse	Beskæftigelse	Beskæftigelse	Beskæftigelse	Beskæftigelse
BNP vækst _{t-1}	0.301*** (0.0541)	0.345*** (0.0527)	0.338*** (0.0537)	0.374*** (0.0529)	0.345*** (0.0539)	0.382*** (0.0529)	0.0616* (0.0350)	0.0994*** (0.0333)	0.0717** (0.0341)	0.104*** (0.0348)	0.0649* (0.0349)	0.0868** (0.0340)
Koordinering	-0.379*** (0.136)	-0.164 (0.101)	-0.399 (0.791)	-0.677 (0.751)	-0.232 (0.170)	-0.0285 (0.139)	2.428*** (0.402)	-0.844* (0.466)	0.724 (-5.696)	-17.82*** (-3.458)	0.184 (0.301)	0.307 (0.277)
Koordinering ²	0.253*** (0.0920)	0.296*** (0.0914)	-0.180 (0.690)	0.472 (0.606)	-0.140 (0.0998)	-0.0129 (0.0989)	-0.346 (0.289)	0.595** (0.255)	-4.123 (-5.646)	9.261*** (-3.268)	0.453** (0.228)	0.416* (0.236)
Human Kapital	-0.498* (0.266)	-0.442* (0.259)	-0.317 (0.307)	-0.181 (0.274)	0.0376 (0.277)	-0.104 (0.290)	2.649 (-2.109)	5.543*** (-1.580)	-0.239 (-1.479)	0.635 (-1.584)	2.051 (-1.371)	2.682* (-1.491)
Inflation	-0.108*** (0.0326)	-0.0819*** (0.0313)	-0.0948*** (0.0303)	-0.0749** (0.0292)	-0.0876*** (0.0296)	-0.0715** (0.0284)	0.156*** (0.0393)	0.147*** (0.0376)	0.159*** (0.0364)	0.148*** (0.0385)	0.154*** (0.0377)	0.136*** (0.0375)
Investeringer	-6.265*** (-2.084)	-5.921*** (-2.000)	-7.328*** (-2.104)	-6.765*** (-2.061)	-7.858*** (-2.092)	-7.200*** (-2.032)	11.67*** (-3.411)	7.759** (-3.395)	12.37*** (-3.475)	6.829** (-3.409)	13.10*** (-3.514)	10.16*** (-3.510)
OffUdgifter	-3.099 (-2.352)	-1.552 (-2.296)	-4.297* (-2.461)	-2.571 (-2.390)	-3.493 (-2.324)	-2.774 (-2.305)	-11.84 (-7.395)	-18.56** (-7.855)	-9.453 (-8.054)	-17.19** (-7.786)	-6.799 (-7.482)	-9.301 (-7.840)
LogBNP1974	-0.101 (0.164)	-0.128 (0.154)	-0.107 (0.172)	-0.161 (0.162)	-0.0956 (0.171)	-0.116 (0.172)	—	—	—	—	—	—
Plurality	-0.732*** (0.229)	—	-0.524** (0.237)	—	-0.611*** (0.219)	—	0.225 (0.824)	—	-0.398 (0.692)	—	-2.930*** (0.700)	—
MDMH	-0.00812*** (0.00187)	—	-0.00882*** (0.00197)	—	-0.00973*** (0.00225)	—	-0.00320 (0.00980)	—	-0.0201** (0.00955)	—	-0.00327 (0.00917)	—
VenstreP	0.00245 (0.00216)	—	0.00148 (0.00211)	—	0.000853 (0.00202)	—	0.00560** (0.00266)	—	0.00649** (0.00260)	—	0.00616** (0.00267)	—
KonP	0.00127 (0.00236)	—	0.00191 (0.00228)	—	0.000848 (0.00232)	—	-0.00169 (0.00338)	—	-0.00251 (0.00337)	—	-0.00330 (0.00327)	—
65 år+	-0.00788 (0.0233)	0.00218 (0.0222)	0.00718 (0.0233)	0.0112 (0.0221)	0.00346 (0.0236)	0.0106 (0.0230)	-0.128 (0.0970)	0.0682 (0.102)	0.0189 (0.0958)	0.0565 (0.0988)	0.0415 (0.0931)	0.0640 (0.0946)
IntEftrespørgsel	0.00254** (0.00121)	0.00373*** (0.00103)	0.00193 (0.00127)	0.00278*** (0.00101)	0.00185 (0.00117)	0.00271*** (0.00102)	-0.000487 (0.00109)	-0.00117 (0.00118)	-0.000481 (0.00125)	-0.00198 (0.00124)	-0.000151 (0.00110)	-0.000279 (0.00104)
Year fixed effects	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
N	595	595	595	595	595	595	595	595	595	595	595	595
adj. R ²	0.58	0.59	0.57	0.57	0.58	0.58	0.95	0.91	0.91	0.90	0.94	0.93

Note: OLS/PCSE. Standardfejl er angivet i parentes. * p < 0.1, ** p < 0.05, *** p < 0.01. HK = Hicks & Kenworthy (1998). HG = Hall & Gingerich (2009). MS = Martin & Swank (2012).

Figur 3.1. Marginale effekter af koordinering på BNP vækst og beskæftigelse givet forskellige niveau af koordinering.

Note: Panel A er baseret på model 1 i tabel 3.5. Panel B er baseret på model 2 i tabel 3.5. Panel C er baseret på model 8 i tabel 3.5. Panel D er baseret på model 11 i tabel 3.5.

Ser vi endvidere på sammenhængen mellem $Koordinering^2$ og beskæftigelse, er der umiddelbart flere signifikante sammenhænge. Sammenhængene er dog følsomme over for inklusionen af de politiske kontrolvariable (se tabel 3.5). Med inklusionen af de politiske kontrolvariable er $koordinering^2$ fx insignifikant i model 7 og 9. Når de politiske kontrolvariable fjernes bliver $koordinering^2$ signifikant (se model 8 og 10 i tabel 3.5).

Af Panel C og D i figur 3.1 fremgår de marginale effekter fra model 8 og 11 i tabel 3.5. De marginale effekter viser, at sammenhængen mellem koordinering og beskæftigelse ikke er signifikant forskellige fra hinanden i forskellige markedsøkonomier. Det kan ses på konfidensintervallet (forskellen mellem de stiplede linjer), som ikke er forskellige fra hinanden givet forskellige niveauer af koordinering. Når økonomisk performance operationaliseres som beskæftigelsesgraden, kan der således ikke findes opbakning til hypotese 1.

Samme billede tegner sig, hvis vi ser på total faktor produktivitet (TFP) som afhængig variabel (vist i bilag 3.5). Der synes at være enkelte signifikante effekter, men de er hverken forskellige

fra hinanden eller vender i den rigtige retning. Hypotese 1 må således også afvises for TFP som afhængig variabel.

VoC-teorien synes i sine rene form således ikke i stand til at forklare landeforskelle i økonomisk performance, når TSCS teknikker anvendes. Der er en sammenhæng mellem koordinering² og forskellige mål for økonomisk performance, men sammenhængen er følsom over for inklusionen af politiske kontrolvariable såvel som brugen af forskellige koordineringsmål. Vi må således konkludere, at kohærente LME'er og CME'er ikke er mindre kohærente markedsøkonomier økonomisk overlegne. Hypotese 1 må derfor forkastes.

Denne konklusion står i kontrast til store dele af den eksisterende forskning, der finder en U-formet sammenhæng mellem koordinering og økonomisk performance (Calmfors & Driffill, 1988; Hall & Gingerich, 2009; Martin & Swank, 2012). Dette kan skyldes flere forhold. For det første undlader Hall & Gingerich (2009) og Martin & Swank (2012) at estimere deres modeller inden for fuldt afsluttede konjunkturcykler, hvilket som nævnt kan give bias i estimerne. For det andet kan forskellen skyldes, at vi her har inkluderet flere – og mere relevante – kontrolvariable⁸⁰. En bedre model fjerner en del af den "støj", som vores institutionsvariable ellers kan risikere at indfange. Når den støj er fjernet, synes der ikke at være signifikante sammenhænge mellem koordinering og økonomisk performance. De empiriske analyser afkræfter således, ligesom Kenworthys (2006; 2014) studier, at graden af (markeds)koordinering *per se* skulle være i stand til at forklare økonomisk performance⁸¹.

Samspilseffekter Mellem Koordinering og Velfærdsstater

Vi har nu testet koordineringens effekter isoleret set på økonomiske performance. I dette afsnit testes hypotese 2: *Højere niveauer af koordinering vil have en positiv effekt på økonomisk performance i dekommodificerede velfærdsstater, men en negativ effekt i kommodificerede velfærdsstater*. Vi starter med at undersøge samspilseffekterne mellem koordinering og dekommodificering.

Time-sereies Cross-section Fund

Som det fremgår af tabel 3.6, kan hypotese 2 entydigt bekræftes. Interaktionseffekterne mellem graden af koordinering og dekommodificering er i alle modeller signifikant på mindst 0,05 niveau. Der er således klare samspilseffekter mellem produktionsregimer og velfærdsstatsregimer på BNP vækst og beskæftigelse.

⁸⁰ Hall & Gingerichs (2009) såvel som Martin & Swanks (2012) resultater skal også tages med forbehold. Hall & Gingerich viser marginale effekter af koordinering, men kun for den model, der viser det største estimat (hvilket må formodes at give det mest skarpskårne billede). Ydermere vælger forfatterne kun 90% konfidensinterval. Martin & Swank oplyser ikke konfidensintervallet på de marginale effekter, så det er uklart, hvorvidt effekterne i LME'er og CME'er er forskellige fra hinanden.

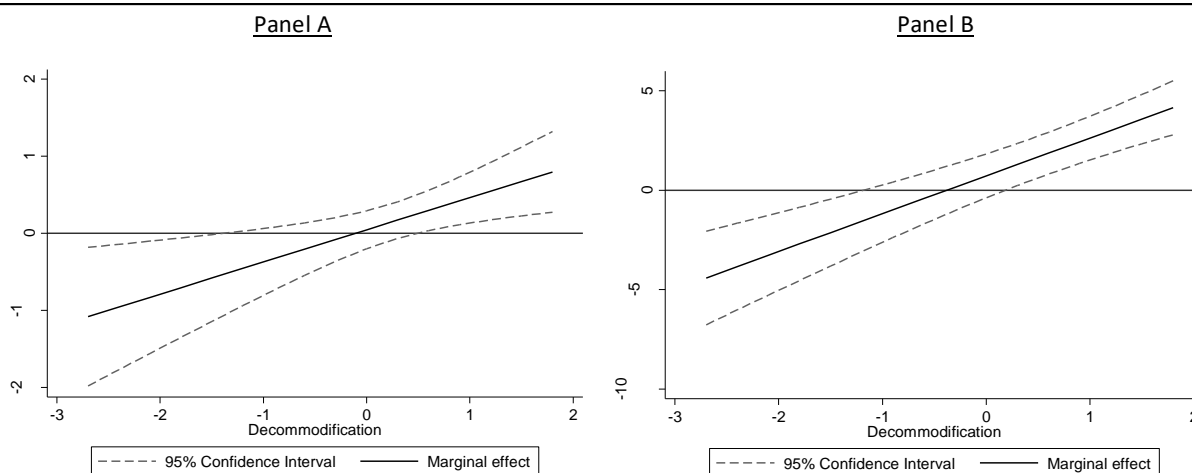
⁸¹ Jeg har endvidere foretaget cross-section analyser med gennemsnitsværdier for variablene i den undersøgte periode (ikke vist). Analyserne indikerer, at der er en U-formet sammenhæng mellem koordinering og økonomisk vækst. Det kunne således tyde på, at Kenworthys (2006) simple bivariate analyser i et cross-section design ikke holder, når der kontrolleres for en række faktorer. Analyserne er dog præliminære og kræver væsentligt flere efterprøvninger, før vi kan foretage mere fasttømrede konklusioner.

Tabel 3.6. Interaktionseffekter mellem koordinering og dekommodificering på økonomisk performance, 1974-2009.

	1	2	3	4	5	6
	BNP vækst	BNP vækst	BNP vækst	BNP vækst	Beskæftigelse	Beskæftigelse
BNP vækst _{t-1}	0.00123*** (0.000187)	0.00106*** (0.000191)	—	—	0.000469*** (0.000150)	0.000553*** (0.000151)
Koordinering	0.0452 (0.125)	-0.162 (0.175)	0.101 (0.166)	-0.291 (0.230)	1.007** (0.461)	0.719 (0.561)
Dekommodificering	-0.520*** (0.103)	-0.445*** (0.109)	-0.401*** (0.138)	-0.301** (0.133)	1.311*** (0.434)	2.138*** (0.429)
Koordinering*Dekommodificering	0.418*** (0.151)	0.452*** (0.151)	0.468** (0.191)	0.507*** (0.182)	1.268*** (0.347)	1.902*** (0.337)
Human Kapital	-1.209*** (0.378)	-1.358*** (0.391)	-1.494*** (0.479)	-1.614*** (0.478)	3.525*** (0.483)	3.786*** (0.479)
Inflation	-0.130*** (0.0320)	-0.156*** (0.0331)	-0.146*** (0.0384)	-0.169*** (0.0375)	0.124*** (0.0465)	0.113** (0.0444)
Investeringer	-6.122*** -1.929	-5.898*** -2.026	-7.620*** -2.489	-6.554*** -2.526	8.729** -3.477	7.458** -3.656
LogBNP1974	-0.246 (0.185)	-0.147 (0.198)	-0.215 (0.263)	-0.0909 (0.260)	—	—
65år+	-0.00216 (0.0514)	-0.0263 (0.0531)	-0.0896 (0.0711)	-0.0930 (0.0646)	0.201 (0.181)	-0.509** (0.203)
IntEftrespørgsel	0.00518*** (0.00114)	0.00424*** (0.00134)	0.00535*** (0.00133)	0.00445*** (0.00148)	-0.00188 (0.00131)	-0.000656 (0.00127)
Plurality	—	-0.708*** (0.249)	—	-1.047*** (0.307)	—	0.541 -1.233
MDMH	—	-0.00778*** (0.00206)	—	-0.00986*** (0.00286)	—	-0.0325*** (0.0120)
VenstreP	—	0.00269 (0.00213)	—	0.00516** (0.00239)	—	0.00422 (0.00314)
KonP	—	0.000505 (0.00218)	—	0.00221 (0.00276)	—	-0.00534 (0.00374)
<i>Year Fixed Effects</i>	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
N	595	595	612	612	595	595
adj. R ²	0.60	0.61	0.52	0.53	0.96	0.97

Note: OLS/PCSE. Standardfejl er angivet i parentes. * p < 0.1, ** p < 0.05, *** p < 0.01.

Figur 3.2 Marginale effekter af koordinering på BNP vækst og beskæftigelse givet forskellige niveauer af dekommodificering.

Note: Panel A er baseret på model 1 i tabel 3.6. Panel B er baseret på model 6 i tabel 3.6.

I figur 3.2 fremgår de marginale effekter af koordinering på BNP vækst og beskæftigelse givet forskellige niveauer af dekommodificering. Panel A viser, at øget koordinering har en positiv effekt på BNP vækst i dekommodificerede velfærdsstater, men en negativ effekt i kommodificerede velfærdsstater. Det samme gælder for graden af beskæftigelse (se Panel B) og TFP (se bilag 3.5). Kombinationen af høj dekommodificering og koordinering synes således at stimulere økonomien. Det samme gælder kombinationen af en kommodificeret velfærdsstat og en markedskoordineret økonomi (LME).

Interaktionsleddene i model 1-6 (se tabel 3.6) er også robuste over for, hvilke kontrolvariable, der inddrages. Det ændrer heller ikke markant på resultaterne at fjerne den laggede afhængige variabel (bortset fra, at R^2 værdien naturligvis bliver mindre). Modellerne er også robuste over for inklusionen af de politiske kontrolvariable.

Der er altså empirisk opbakning til hypotese 2 om, at øget koordinering har en positiv effekt på økonomisk performance i dekommodificerede økonomier, men en negativ effekt i kommodificerede økonomier. Både LME'er med en kommodificeret velfærdsstat og CME'er med en dekommodificeret velfærdsstat opnår højere økonomisk vækst og beskæftigelse end andre kombinationer af de to faktorer⁸².

Tre umiddelbare konklusioner kan derfor drages. For det første synes der at være empirisk opbakning til, at samspilseffekter mellem forskellige produktionsregimer og velfærdsstater kan øge graden af økonomisk performance på langt sigt. Denne konklusion giver således opbakning til litteraturen om welfare production regimes (Etzerodt & Eriksen, 2017; Iversen, 2005; Schröder, 2009). Velfærdsstaten synes, m.a.o., at være afgørende for koordineringens økonomiske

⁸² Jeg har endvidere foretaget cross-section analyser med gennemsnitsværdier for variablene i den undersøgte periode (ikke vist). Analyserne indikerer, ligesom TSCS analyserne, at øget koordinering stimulerer BNP vækst i dekommodificerede velfærdsstater, men mindsker væksten i kommodificerede velfærdsstater. Både institutionelt kohærente CME'er med dekommodificerede velfærdsstater og kohærente LME'er med kommodificerede velfærdsstater opnår således bedre økonomisk performance.

effekter. For det andet synes Etzerodt & Eriksen-modellen at kunne forklare en række forskellige mål for økonomisk performance – og ikke kun økonomisk vækst som hos Etzerodt & Eriksen (2017). For det tredje synes kombinationen af koordinering og velfærdsstaten at være bedre til at forklare økonomisk performance end det oprindelige VoC-framework. Hvad den præcise teoretiske mekanisme er, kan vi som sådan ikke sige noget om på baggrund af disse analyser, men der synes at være stærke tegn på, at velfærdsstaten er afgørende for økonomi-ers evne til at performe økonomisk.

Samspilseffekter Mellem Koordinering og Konstitutionelle Strukturer

I dette afsnit testes hypotese 3: *Højere niveauer af koordinering vil have en positiv effekt på økonomisk performance i politiske økonomier med få konstitutionelle vetopunkter, men en negativ effekt på økonomisk performance i politiske økonomier med mange konstitutionelle veto-punkter.* Fremgangsmåden er den samme som i de andre empiriske tests. Vi lægger ud med at undersøge samspilseffekterne mellem koordinering og konstitutionelle strukturer på de forskellige mål for økonomisk performance. Dette gøres ved at undersøge hypotese 3 i et TSCS framework.

Time-series Cross-section Fund

Interaktionsledet mellem koordinering og konstitutionelle vetopunkter er som minimum signifikant på 0,1 niveau i alle modellerne (se tabel 3.7). Af figur 3.3 fremgår de marginale effekter af koordinering på BNP vækst og beskæftigelsesgraden givet forskellige antal konstitutionelle vetopunkter. Ses der først på de marginale effekter fra interaktionsleddene, afhænger koordineringens effekter af, hvorvidt de politiske kontrolvariable inkluderes. Uden inklusionen af de politiske kontrolvariable synes øget koordinering at have en positiv effekt på BNP vækst og beskæftigelse i politiske økonomier med få vetopunkter, men en negativ effekt i politiske økonomier med mange vetopunkter (se panel A og B i figur 3.3). Inkluderes de politiske kontrolvariable synes effekterne fra øget koordinering dog ikke at være forskellige fra 0 i politiske økonomier med mange vetopunkter (se panel C og D). Det samme er i øvrigt gældende for tilvæksten i TFP (se bilag 3.5).

Det er således ikke helt entydigt, hvorvidt der findes opbakning til hypotese 3. Inkluderes de politiske kontrolvariable, findes der ikke entydig opbakning. Inkluderes de politiske kontrolvariable, findes der opbakning til tesen. Dette kan skyldes, at dele af effekterne fra de konstitutionelle strukturer bliver fjernet, når vi kontrollerer for valgsystemet i den politiske økonomi. Valgsystemsvariablen er tæt korreleret med præsidentialisme og parlamentarisme (Iversen & Soskice, 2006), som indgår i målet for konstitutionelle strukturer. Som det fremgår af korrelationsmatrixen i bilag 3.2, er vores mål for valgsystemer og konstitutionelle vetopunkter også tæt korreleret ($\beta=0,75$). Det samme er gældende for graden af koordinering og valgsystemer. De tvetydige marginale effekter fra øget koordinering i politiske systemer med mange vetopunkter

kan således skyldes multikollinearitet⁸³. Det er derfor ikke uberettiget at påstå, at lavere grader af koordinering er stimulerende for økonomisk performance i økonomier med mange konstitutionelle vetopunkter. Under alle omstændigheder synes samspillet mellem en høj grad af koordinering og få vetopunkter at øge den økonomiske performance på sigt. Der synes derfor at være opbakning til hypotese 3. Kvaliteten af at integrere statens konstitutionelle strukturer med VoC synes således at berige evne til at forklare økonomisk performance.

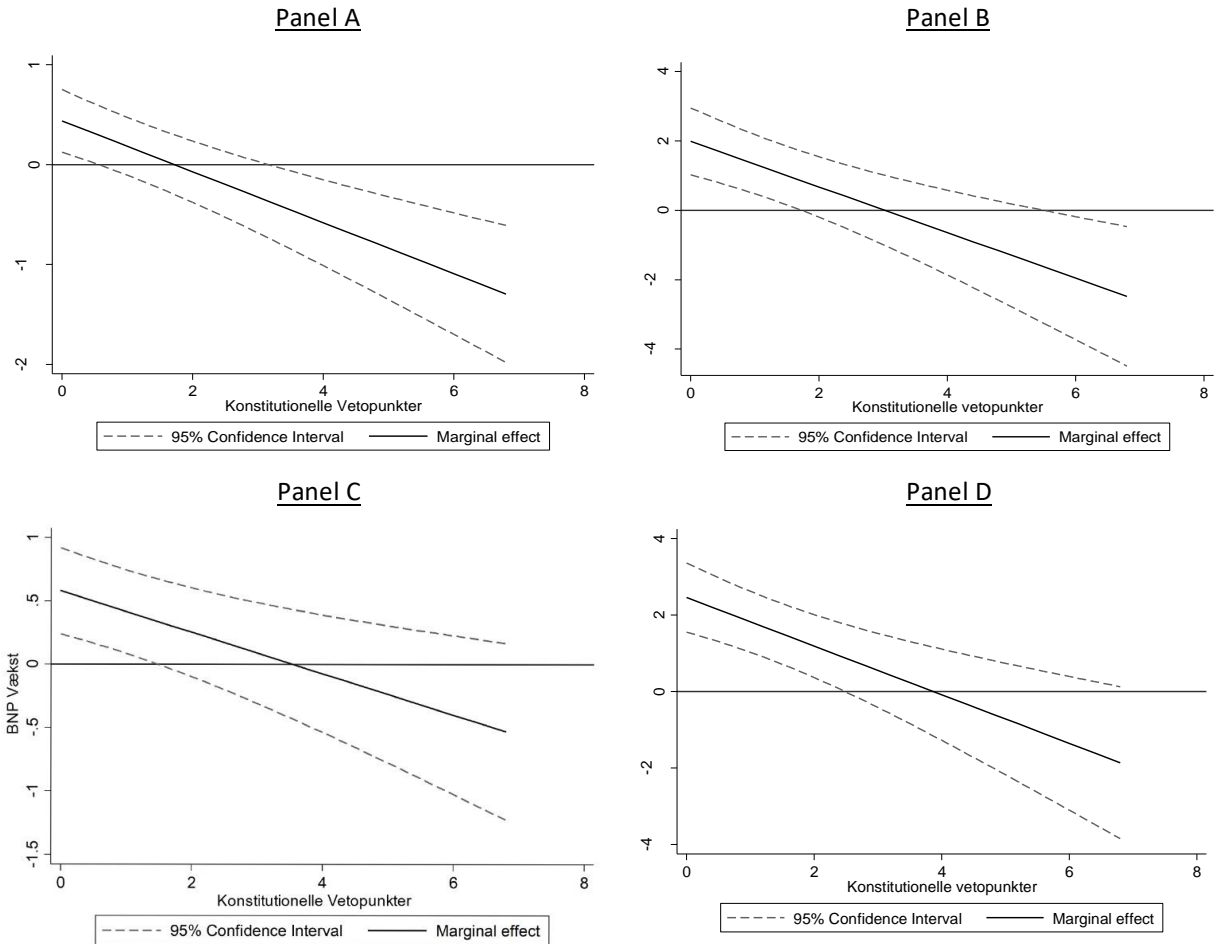
Tabel 3.7. Samspilseffekter mellem koordinering og konstitutionelle vetopunkter, 1974-2009.

	1	2	3	4
	BNP vækst	BNP vækst	Beskæftigelse	Beskæftigelse
BNP vækst _{t-1}	0.301 *** (0.0538)	0.330 *** (0.0529)	0.0703 ** (0.0357)	0.0816 ** (0.0357)
Koordinering	-0.200 (0.147)	-0.0541 (0.105)	2.459 *** (0.461)	1.987 *** (0.492)
Konstitutionelle Vetopunkter	-0.143 * (0.0771)	-0.172 ** (0.0674)	-0.458 * (0.235)	-0.281 (0.216)
Koordinering*Konstitutionelle Vetopunkter	-0.0786 * (0.0462)	-0.109 ** (0.0428)	-0.636 *** (0.170)	-0.657 *** (0.172)
Human Kapital	-0.337 (0.316)	-0.412 (0.310)	1.548 *** (0.410)	1.698 *** (0.418)
Inflation	-0.123 *** (0.0334)	-0.101 *** (0.0317)	0.158 *** (0.0395)	0.160 *** (0.0401)
Investeringer	-6.076 *** -2.090	-5.658 *** -2.066	10.29 *** -3.501	10.04 *** -3.510
OffUdgifter	-6.299 ** -2.679	-6.320 ** -2.597	-8.326 -7.736	-6.865 -8.068
LogBNP1974	-0.0636 (0.211)	-0.0606 (0.213)	—	—
Plurality	-0.407 (0.266)	—	0.894 (0.989)	—
MDMH	-0.00939 *** (0.00207)	—	-0.0121 (0.0102)	—
VenstreP	0.00252 (0.00217)	—	0.00506 * (0.00280)	—
KonP	0.00204 (0.00223)	—	-0.00179 (0.00342)	—
65år+	0.00878 (0.0231)	0.0157 (0.0232)	-0.134 (0.0844)	-0.121 (0.0872)
IntEftrespørgsel	0.00309 ** (0.00132)	0.00381 *** (0.00102)	-0.000518 (0.00113)	-0.000375 (0.00108)
Year fixed effects	Ja	Ja	Ja	Ja
N	595	595	595	595
adj. R ²	0.60	0.58	0.92	0.91

Note: OLS/PCSE. Standardfejl er angivet i parentes. * p < 0.1, ** p < 0.05, *** p < 0.01.

⁸³ Multikollinearitet opstår når variable i modellen er tæt korreleret med hinanden. Hvis den forklarende variabel er tæt korreleret med en anden uafhængig variabel, kan dens forklaringskraft således blive elimineret.

Figur 3.3. Marginale effekter af koordinering på BNP vækst og beskæftigelse givet forskellige antal konstitutionelle vetopunkter.

Note: Panel A er baseret på model 2 i tabel 3.7. Panel B er baseret på model 4 i tabel 3.7. Panel C er baseret på model 1 i tabel 3.7. Panel D er baseret på model 3 i tabel 3.7.

Konklusion

Dette kapitel har testet effekter af koordinering på økonomisk performance, og hvordan dette er betinget af dels velfærdsstatens institutioner, dels konstitutionelle strukturer (vetopunkter). De empiriske resultater er ret bemærkelsesværdige.

For det første afkræftes VoC teorien i sin originale form (se Hall & Soskice, 2001a; Hall & Gingerich, 2009). Der er ikke signifikant sammenhæng mellem koordinerings- og produktionsregimer (mål ved koordineringsgrad) og økonomisk performance – hverken lineært eller U-formet. Når tidligere undersøgelser har kunnet finde noget andet, hænger det måske sammen med uhensigtsmæssige modelspecifikationer (manglende kontrolvariable og tilfældigt valgte undersøgelsesperioder).

Derimod bekræftes de forventede samspilseffekter mellem produktionsregimer og velfærdsregimer (målt ved hhv. koordinering og dekommodificering). LME'er med kommodificerede velfærdsstater og CME'er med dekommodificerede velfærdsstater har bedre økonomisk performance end andre kombinationer. Inklusionen af velfærdsstaten i VoC-rammeverket styrker således vores evne til at forklare økonomisk performance.

Det samme gælder inddragelsen af konstitutionelle strukturer. Øget koordinering har størst positiv effekt på økonomisk performance i politiske systemer med få konstitutionelle vetopunkter. Samtidig er der tegn på, at det modsatte også er tilfældet: mindske koordinering (markedskoordinering) øger økonomisk performance i systemer med mange vetopunkter. Disse resultater åbner således for en ny forskningsagenda, hvor der er fokus på, hvordan statens konstitutionelle strukturer betinger koordineringens økonomiske effekter.

At nogle europæiske – særligt de nordeuropæiske – lande har været i stand til at opnå økonomisk succes på niveau med deres liberale modpart, kan således skyldes kombinationen af høj koordinering i økonomien, en omfattende og dekommodificerende velfærdsstat samt et politisk system med få vetopunkter. Det fremgår således, at den institutionelle kontekst – og samspillet mellem institutioner i den givne kontekst – er afgørende for at forstå, hvorfor nogle rige lande er rigere end andre rige lande. One model does not fit all!

Mao. bekræfter analyserne, at der er mere end én levedygtig økonomisk model. Det er i overensstemmelse med VoC-teorien, men af delvist andre grunde: Det er betinget af velfærdsstaten (graden af dekommodificering) og af politiske institutioner i form af konstitutionelle vetopunkter.

Men hvorfor er nogle af de rige lande så også socialt lige? Det ser vi på i det kommende kapitel, hvor der argumenteres for, at der kun findes én levedygtig social kapitalistisk model.

Kapitel 4. Social Solidaritet i Industrialiserede Kapitalistiske Systemer

Introduktion

Forskningen om (økonomisk) ulighed og socialt solidariske samfund er i rygende udvikling i disse år. Særligt i kølvandet på den finansielle krise i 2007-2008 har der været en opblomstring af studier, der beskæftiger sig med ulighed og inklusion på arbejdsmarkedet. I dette kapitel skal vi forsøge at undersøge den del af det teoretiske framework fra kapitel 2, som omhandler social solidaritet⁸⁴. Jeg indledte specialeafhandlingen med at spørge, hvorfor nogle lande både er rige og lige? Hvor vi i sidste kapitel undersøgte den del af spørgsmålet, der omhandler økonomisk performance, skal vi i dette kapitel undersøge, hvorfor nogle industrialiserede økonomier er mere lige og inkluderende end andre – m.a.o. hvorfor producerer forskellige markedssystemer forskellige sociale outcomes?

Den samlede teoretiske ramme (se kapitel 2) forsøger at besvare flere af disse centrale debatter. I hjertet af det teoretiske framework ligger ideen om *betingede effekter*. Hvorvidt graden af koordinering har en positiv eller negativ effekt på ulighed og inklusion på arbejdsmarkedet afhænger af, hvilket velfærdssamfund og hvilke konstitutionelle strukturer der er i den givne politiske økonomi. Den teoretiske model er således sympatisk overfor forfattere, der fremhæver, at velfærdsstaten har en betydning for graden lighed i samfundet. Ligeledes giver den teoretiske model opbakning til, at statens konstitutionelle strukturer er et vigtigt forklaringsselement. Om dette er tilfældet må til syvende og sidst være et empirisk spørgsmål.

Kapitlet er opbygget på følgende måde: Først er der en kort gennemgang af dele af litteraturen om ulighed og inklusion på arbejdsmarkedet. Herefter udledes nogle hypoteser til empirisk testning. I kølvandet herpå skal vi se på de metodiske overvejelser. Her skal vi i tillæg til kapitel 3 også introducere brugen af instrumentvariable i forsøget på at sige noget om *kausalforholdet* mellem koordinering og enkelte mål for social solidaritet. Afsluttende præsenteres de empiriske analyser.

Neoinstitutionalisme og Social Solidaritet

Litteraturen om social solidaritet er efterhånden så overvældende, at det kan være svært at skabe et overblik herover. Neoinstitutionalister har forsøgt at besvare spørgsmålet om, hvorfor nogle industrialiserede lande er mere lige end andre på flere måder.

Der er en række studier, som viser en positiv sammenhæng mellem størrelsen på velfærdsstaten og graden af omfordeling. Disse studier har således fokus på fordelingen efter skat. Brad-

⁸⁴ Betegnelsen social solidaritet bruges her noget løst. Jeg vil ikke forsøge at foretage en egentlig definition heraf. I stedet vil der være en undersøgelse af flere sociale outcomes, som kan siges at høre ind under samlebetegnelsen *social solidaritet*.

ley et al. (2003) finder fx en stærk sammenhæng mellem "Welfare generosity" (sammensat indeks af skat og overførsler) og graden af omfordeling. Forfatterne argumenterer sågar for, at "welfare generosity" er den faktor, der bedst kan forklare graden af omfordeling. Flere af de samme forfattere finder, at welfare generocity også minimerer fattigdom (Moller et al., 2003). Pontusson (2005: kap 7) finder ligeledes en stærkt positiv sammenhæng mellem sociale udgifter og omfordeling. Pontusson finder også en signifikant og positiv sammenhæng mellem "non-elderly transfers" og omfordeling. Esping-Andersen & Myles (2009: 645) viser i samme ånd, at en stigning i "social spending" medfører en reduktion i den økonomiske ulighed. Kersbergen & Vis (2014) rapporterer en lignende negativ sammenhæng mellem "social spending" og ulighed (målt som post ginikoefficienter). OECDs (2008: 19) studie af ulighed argumenterer ligeledes for, at velfærdsstaten spiller en afgørende rolle i bekæmpelsen af ulighed⁸⁵. Flere af disse studier viser således, at velfærdsstaten omfordeler ressourcer via overførsler og offentligt forbrug.

Men velfærdsstaten har også en betydning for fordelingen af ressourcer før skat. Fx investerer velfærdsstaten i uddannelse og kvalifikationstillæg, der kan ændre fordelingen af ressourcer, før staten intervenserer og opkræver skat (Esping-Andersen & Myles, 2009: 641). Opkvalificering af arbejdskraft eller uddannelsesløft kan fx resultere i, at flere personer får et arbejde og dermed en højere løn end de ellers ville have fået. Velfærdsstaten kan således også inkludere personer i arbejdsmarkedet, der ellers ikke ville være kommet i beskæftigelse⁸⁶.

Der er også en række studier, der viser en positiv sammenhæng mellem forskellige former for kooperative institutioner og lighed. Særligt VoC forskere og neokorporatister peger på kooperative institutioner som en vigtig forudsætning for at skabe lige og inkluderende samfund. Kooperative institutioner bygger groft sagt på samarbejde mellem forskellige aktører i den politiske økonomi. Helt overordnet peger denne litteratur på, at (makro)korporatisme er befordrende for lighed i samfundet. Martin & Swank beskriver det på følgende måde:

"the types of coordinating institutions of business (and labor) – most importantly macro-corporatism – should influence politicians' capacities to construct solidaristic coalitions and, in this way, should be crucial for national patterns of redistribution and inequality" (Martin & Swank, 2012: 233)

Mere specifik omhandler "coordinating institutions" fx *centraliserede lønforhandlingssystemer*, hvor lønnen bliver forhandlet på tværs af uddannelses- og lønskel i økonomien (Wallerstein, 1999) og graden af *koordinering blandt arbejdsgiverforeninger* (Martin & Swank, 2012) – for fine oversigter over disse litteraturer, se Hicks & Kenworthy (1998) og Molina & Rhodes (2002).

Det argumenteres fx for, at centraliserede lønforhandlingsystemer (som vi kender fra Nord-europa) mindsker lønforskelle mellem arbejdere inden for samme industri, da der forhandles kollektivt om løn og arbejdsvilkår (Iversen, 1999; Kenworthy, 1999; Rueda & Pontusson, 2000,

⁸⁵ Kenworthy (1999) finder endvidere en negativ og statistisk signifikant sammenhæng mellem offentlige overførelser og fattigdom såvel som en negativ sammenhæng mellem dekommodificering og fattigdom.

⁸⁶ Esping-Andersen (2002) fremhæver også vigtigheden af at investere i børn i 1-6 års alderen – hvad han kalder for en *child centered approach* til *social investment*.

se også kapitel 2). En høj grad af koordinering mellem arbejdsgiverforeninger kan også komme flertallet af samfundets borgere til gode, da "rent-seeking" minimeres. Som Hicks & Kenworthy (1998: 1636) beskriver det: "*The greater the fragmentation among firms and individual industry associations, the more likely it is that each will seek benefits only for itself rather than for society as a whole*". Forskellige former for kooperative koordineringsmekanismer i økonomien kan således være befordrende for graden af lighed i et samfund. Mere koordinering er m.a.o. godt for ligheden i samfundet.

Herudover har litteraturen om statens konstitutionelle vetopunkter også sat sit præg på debatten om ulighed og social inklusion (Immergut, 2010). Som bekendt argumenterer dette perspektiv for, at desto flere vetopunkter der er i det politiske system, jo nemmere er det at blokere velfærdsreformer. Flere studier har vist en negativ sammenhæng mellem antallet af vetopunkter og udviklingen af velfærdsstaten. Huber et al. (1993) finder, som de første, en statistisk signifikant negativ sammenhæng mellem antallet af konstitutionelle vetopunkter og udviklingen af velfærdsstaten. Ligeledes finder Huber & Stephens (2001b) en stærk negativ sammenhæng mellem antallet af vetopunkter og udgifter til velfærdsstaten. Brady et al. (2005) rapporterer også en negativ sammenhæng mellem konstitutionelle vetopunkter og dekommodificering såvel som samlede sociale udgifter og overførelser. I et nyere studie finder Jensen (2011b) ligeledes en negativ sammenhæng mellem konstitutionelle vetopunkter og ændringer i offentlige udgifter. Moller et al. (2003) finder endvidere en negativ sammenhæng mellem konstitutionelle vetopunkter og evnen til at reducere fattigdom. Der er således flere studier, der påviser en negativ sammenhæng mellem antallet af konstitutionelle vetopunkter og forskellige mål for ulighed og inklusion. Få vetopunkter synes, m.a.o., at være godt for graden af lighed i et samfund.

Hvordan forholder litteraturen sig så til samspillet mellem disse tre hovedforklaringer og social solidaritet? Lad os starte med samspillet mellem koordinering (hvad vi oven for kaldte kooperative institutioner) og velfærdsstaten. I kapitel 2 blev der, med udgangspunkt i Martin & Thelen (2007), argumenteret for, at en stor offentlig sektor kan understøtte koordinering i økonomien, da en stor velfærdsstat kan styrke samarbejde mellem interesseorganisationer. Vi kan, som sådan, derfor forvente, at øget koordinering vil have en positiv effekt på vores forskellige mål for social solidaritet, men kun i lande med en relativt omfattende velfærdsstat. Da Martin & Thelens studie baserer sig på caseanalyser af Danmark og Tyskland, er det dog noget uklart, hvorvidt dette også er gældende for et bredere udsnit af lande.

Hvad så med samspillet mellem koordinering og konstitutionelle vetopunkter? Mig bekendt er der ikke nogle studier, der har forsøgt at kombinere disse to elementer i forsøget på at forklare sociale outcomes. Teoretisk er der dog blevet argumenteret for, at parlamentariske systemer med få vetopunkter styrker samarbejdet mellem interesseorganisationer, da de skal overtale hele partiapparatet (se kapitel 2). Ligeledes kan det også forestilles, at når velorganiserede interesseorganisationer i fx CME'er, vil have gennemført nye (og ofte solidariske politikker), gøres dette nemmere i et politisk system med få vetopunkter. Da arbejdsgivere i CME'er relativt til arbejdsgivere i LME'er har positive præferencer for sociale politikker (Hall & Soskice, 2001b), kan vi derfor forvente en stærkere grad af social solidaritet i CME'er med få konstitutionelle vetopunkter. Hvorvidt disse teoretisk udledte argumenter holder, undersøges ved at teste følgende fire hypoteser:

H1: Højere niveauer af koordinering er negativt korreleret med social ulighed og eksklusion på arbejdsmarkedet.

H2: Der er en omvendt U-formet sammenhæng mellem koordinering og social ulighed og eksklusion på arbejdsmarkedet.

H3: Øget koordinering er negativt korreleret med social ulighed og eksklusion på arbejdsmarkedet givet, at der er en omfattende velfærdsstat.

H4: Øget koordinering er negativt korreleret med social ulighed og eksklusion på arbejdsmarkedet givet, at der er få konstitutionelle vetopunkter i det politiske system.

De fire hypoteser korresponderer således med ideen om, at institutionelt kohærente systemer skulle opnå bedre social outcomes. Men i modsætning til økonomisk performance, hvor vi forventede og fandt to levedygtige økonomiske modeller, forventes der kun at være én levedygtig model, når det gælder social solidaritet: En markedsøkonomi der er stærkt koordineret med en omfattende velfærdsstat og få konstitutionelle vetopunkter.

Metode

Inden testen af hypoteserne gennemføres, beskrives og diskuteres datagrundlaget, de anvendte afhængige og uafhængige variable, samt valget af estimationsmetoder.

Datagrundlag

Ligesom i kapitel 3 anvendes TSCS analyser til de empiriske test af faktorer, der påvirker social solidaritet. I modsætningen til spørgsmålet om økonomisk performance er valget af (kontrol)variable væsentligt mere veludviklet i litteraturen om social solidaritet (se fx Martin & Swank, 2012; Huber & Stephens, 2014; Rueda; 2014).

For det første er der enighed om, at der skal inkluderes mål for koordinering – hvad enten det operationaliseres som *fagforeninger* (Rueda & Pontusson, 2000; Rueda, 2005), centralisering af *lønforhandlingssystemer* (Rueda & Pontusson, 2000; Rueda, 2005; Wallerstein, 1999), *vocational systems* (læringsystemer) (Estévez-Abe et al., 2001; Lupu & Pontusson, 2011) eller som *neo- og makrokorporatisme* (Hicks & Kenworthy, 1998; Martin & Swank, 2012).

Ligeledes er der kommet fokus på, at strukturen af ulighed er vigtig for graden af omfordeling i et samfund (Lupu & Pontusson, 2011). I forlængelse heraf er der enighed om, at styrken af forskellige politiske partier kan have en betydning for sociale outcomes (Huber & Stephens, 2001b).

I litteraturen er der ikke enighed om, hvorvidt presset fra globalisering og deindustrialisering er understøttende eller underminerede for økonomisk lighed og inklusion på arbejdsmarkedet (det vender vi tilbage til).

Derimod er der bred opbakning til, at graden af arbejdsløshed er vigtig at inkludere i testen, da en stigning i ledigheden alt andet lige medfører en højere omfordeling (Kenworthy & Pontusson, 2005). Herudover er det også blevet for vane at inkludere kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet, da arbejdende kvinder typisk har stærkere præferencer for socialpolitikker ift. hjemmegående husmødre (Iversen & Rosenbluth, 2010).

Metode

I det kommende afsnit præsenteres de metodiske overvejelser. Vi starter med at udvælge datagrundlaget til de empiriske analyser. Herefter diskuteres og udvælges de anvendte afhængige og uafhængige variable. Derefter foretages en vurdering af de givne estimationsmetoder. Her følges trepunktsstrategien, som angivet i kapitel 3 omhandlende overensstemmelse mellem data (struktur), teori og metode.

Datagrundlag

Jeg vil, ligesom i kapitel 3, her anvende TSCS data til de empiriske undersøgelser af social solidaritet. Det muliggør test af de opstillede hypoteser over tid såvel som mellem lande, hvilket er af særlig interesse her. I modsætningen til spørgsmålet om økonomisk performance (se kapitel 2) er valget af (kontrol)variable væsentligt mere veludviklet i litteraturen omhandlende social solidaritet (se fx Martin & Swank, 2012; Huber & Stephens, 2014; Rueda, 2014).

For det første er der enighed om, at der skal inkluderes mål for koordinering – hvad enten det operationaliseres som *fagforeninger* (Rueda & Pontusson, 2000; Rueda, 2005), centralisering af *lønforhandlingsystemer* (Rueda & Pontusson, 2000; Rueda, 2005; Wallerstein, 1999), *vocational systems* (læringsystemer) (Estévez-Abe et al., 2001; Lupu & Pontusson, 2011) eller som *neo- og makrokorporatisme* (Hicks & Kenworthy, 1998; Martin & Swank, 2012).

Ligeledes er der kommet fokus på, at strukturen af ulighed er vigtig for graden af omfordeling i et samfund (Lupu & Pontusson, 2011). I forlængelse heraf er der enighed om, at styrken af forskellige politiske partier kan have en betydning for sociale outcomes (Huber & Stephens, 2011b).

Der er med rette også kommet fokus på nye pres på velfærdsstaten og solidariteten i den postindustrielle æra, hvor *globalisering, deindustrialisering og lavvækst* er fremtrædende (Piereson, 2001; Cusack & Iversen, 2000; Garrett & Mitchel, 2001; Frieden & Rogowski, 1996). Der er dog ikke helt enighed om, hvorvidt disse pres er understøttende eller underminerede for økonomisk lighed og inklusion på arbejdsmarkedet (det vender vi tilbage til).

Ydermere er der bred opbakning til, at graden af arbejdsløshed er vigtig at inkludere i empiriske tests af ulighed og inklusion, da en stigning i arbejdsløsheden, alt andet lige, medfører en stigning i graden af omfordeling (Kenworthy & Pontusson, 2005). Herudover er det også blevet for vane at inkludere kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet, da arbejdende kvinder typisk har stærkere præferencer for socialpolitikker ift. hjemmegående husmødre (Iversen & Rosenbluth, 2010).

Afhængige variable

De afhængige variable inddeles i to kategorier. Den ene omhandler dimensioner af ulighed. Den anden omhandler dimensioner af arbejdsvilkår og inklusion på arbejdsmarkedet. Ulighed operationaliseres på flere måder. I litteraturen er det alment anerkendt at bruge ginikoefficienter før og efter skat, som mål for ulighed. Ginikoefficienter er et overordnet mål for ulighed, hvor værdien 0 indikerer, at alle har samme lønindkomst og værdien 100, at én person udgør den samlede lønindkomst. Højere værdier indikerer dermed en højere grad af relativ ulighed. Ideen med at anvende mål for ginikoefficienter før og efter skat er, at det er muligt at gisne om, hvordan forskellige institutioner påvirker indkomstfordelingen før og efter staten intervenserer⁸⁷.

I forlængelse heraf er det udbredt at undersøge graden af omfordeling – forskellen mellem ginikoefficienter før og efter skat (Martin & Swank, 2012; Iversen & Soskice, 2015a; Huber & Stephens, 2014). Hvor Martin & Swank (2012)⁸⁸ anvender den absolutte forskel mellem ginikoefficienter (*postgini* – *pregini*) anvender Iversen & Soskice (2015a) den relative forskel mellem ginikoefficienter før og efter skat $\left(\frac{\text{postgini} - \text{pregini}}{\text{pregini}} * 100\right)$ ⁸⁹. Da jeg her er særligt interesseret i at sammenligne forskellen *mellem* lande, er det mest hensigtsmæssigt at anvende Iversen & Soskices (2015a) relative mål, da det ikke skævrider komparationer⁹⁰ (Huber & Stephens, 2014). Iversen & Soskices (2015a) relative mål for omfordeling anvendes derfor, hvor højere værdier indikerer en relativt mindre grad af omfordeling.

En ulempe ved brugen af ginikoefficienter er, at det er et gennemsnitsmål. Ginikoefficienter siger, som sådan, ikke noget om, hvordan uligheden er struktureret (Lupu & Pontusson, 2011; se også Piketty, 2014). Der anvendes derfor også mål for forskellen mellem forskellige indkomstpercentiler. Det ene mål er ratioen af den samlede (løn)indkomst for den 90. percentil relativt til den 50. percentil. Højere værdier indikerer, at den 90. percentils samlede indkomst stiger relativt til den 50. percentil (medianindkomsten). Det andet mål er ratioen af den samlede indkomst for den 50. percentil relativt til den 10. percentil. Højere værdier tilsiger, at den 50. percentils samlede indkomst stiger relativt til den 10. percentil. Disse to mål siger således noget om, hvordan lønindkomsten er fordelt mellem forskellige indkomstgrupper. Tilsammen udgør disse fem mål her ulighedsaspektet af den sociale solidaritet.

Der inkluderes også en række mål for arbejdsvilkår og inklusion på arbejdsmarkedet. For det første inkluderes et mål for *kortvarig kontraktbeskæftigelse* som procent af den samlede beskæftigelse. Kortvarig beskæftigelse indfanger således dimensioner af de personer, som kan betegnes som relativt ekskluderet på arbejdsmarkedet (Rueda, 2005). For det andet inkluderes *langtidsarbejdsløshed*. Langtidsarbejdsløshed opgøres som personer, der har været uden beskæftigelse i mere end 12 måneder, som en procentandel af samlede antal arbejdsløse. Dette mål er ikke ideelt, da personer der har været uden beskæftigelse i 1-2 år, næppe kan betegnes

⁸⁷ Men som Esping-Andersen & Myles (2009) minder os om, er det kun muligt at gisne om forskellen, da forholdet er ganske komplekst.

⁸⁸ Kenworthy & Potusson (2005) anvender ligeledes den absolutte forskel.

⁸⁹ Martin & Swank (2012) anvender også relative mål i deres tillægsanalyser.

⁹⁰ Som Iversen & Soskice (2015a: 189) viser, vil en stigning i *preginikoefficienter* øge graden af omfordeling, når den absolutte forskel anvendes (se også Huber & Stephens, 2014). I lande hvor graden af ulighed stiger markant før skat, vil det således fremstå som om, at de omfordeler mere uden, at de har foretaget nye omfordelingsinitiativer. Den relative omfordeling er derfor at foretrække.

som langtidsarbejdsløse (Etzerodt et al., 2016). I stedet ville det være at foretrække, hvis grænsen lå ved 4 eller 5 år, da det giver et mere retvisende billede af den egentlig langtidsarbejdsløshed. Målet er derfor en grov indikator, men det giver stadig et billede af, hvorvidt en økonomi er i stand til at inkludere personer uden for arbejdsmarkedet. For det tredje inkluderes et mål for *ufrivilligt deltidsarbejde*. Ufrivilligt deltidsarbejde opgøres i procent af den samlede beskæftigelse. Ufrivilligt deltidsarbejde indfanger nogle af de samme dimensioner af eksklusion på arbejdsmarkedet som kortvarig kontraktbeskæftigelse (Martin & Swank, 2012).

For det fjerde inkluderes et mål for *lavtlønsarbejde*. Lavtlønsarbejde opgøres som procentdelen af arbejdere, der tjener mindre end $\frac{2}{3}$ af medianlønnen. Lavtlønsarbejde vedrører således også problematikken om eksklusion og dårlige arbejdsvilkår (Ibid.). Tilsammen udgør disse fire mål forskellige dimensioner af et samfunds evne til at bekæmpe dårlige arbejdsvilkår og eksklusion på arbejdsmarkedet.

Forklarende variable

Vi skal bruge et mål for graden af koordinering i økonomien til at teste de fire teser. I kapitel 3 blev der argumenteret for, at Hicks & Kenworthys (1998) såvel som Martin & Swanks (2012) mål for henholdsvis neo- og makrokorporatisme er hensigtsmæssigt til et sådant formål. Det samme er gældende for de empiriske analyser i dette kapitel. Da der ikke er store forskelle på de substantielle konklusioner ved brugen af de to mål, vil der ligesom i kapitel 3 kun blive vist resultaterne fra Hicks & Kenworthys koordineringsmål. Det gøres primært for at undgå unødigt mange regressionsoutputs⁹¹.

Der er ligeledes brug for et mål for velfærdsstaten. Her vil jeg følge store dele af velfærdsforskningen og anvende samlede offentlige sociale udgifter i procent af BNP som mål for velfærdsstaten (Kersbergen & Vis, 2014; Pontusson, 2005). Dette er et grovmål og for at sikre validiteten af de empiriske analyser, har jeg også estimeret alle modeller med dekommodificering. Da der opnås tilnærmelsesvist identiske resultater med de to mål, undlades modeller med dekommodificering for at undgå et unødigt regressionsvirvar⁹².

Ligesom analyserne af økonomisk performance anvendes Hubers et al.s (1993) mål for konstitutionelle vetopunkter også her.

Kontrolvariable

Det er endvidere vigtigt at inkludere en række kontrolvariable for at fjerne "støj" i modellerne. Dermed opnås mere troværdige estimater for de forklarende variable. Jeg læner mig her op af tidligere studier, og inkluderer de variable, som blev gennemgået i afsnittet ovenfor omhandlende datagrundlaget.

For det første inkluderes lønindkomsten fra den 90. percentil relativt til den 50. percentil (*90-50 ratioen*). 90-50 ratioen forventes traditionelt at øge graden af omfordeling og lighed, da

⁹¹ Resultater med Martin & Swanks koordineringsmål kan anskaffes efter anmodning.

⁹² Regressionsoutput med dekommodificering kan fremsendes efter anmodning.

større forskelle mellem de rigeste i samfundet og medianindkomst vil afstedkomme pres for mere omfordeling (Meltzer & Richard, 1981)⁹³.

For det andet inkluderes andelen af *venstreorienterede partier* (VenstreP) i besiddelse af en ministerpost som procent af alle ministerposter i regeringen. Andelen af venstreorienterede partier forventes at være befordrende for lighed og inklusion, da venstreorienterede partier typisk har præferencer for at udvide sociale politikker og programmer (Esping-Andersen, 1990; Huber & Stephens, 2001b; Iversen & Stephens, 2008)⁹⁴.

For det tredje inkluderes også andelen af *kristendemokratiske partier* (KristenP) (såkaldte *center parties*) i besiddelse af en ministerpost som procent af alle ministerposter i regeringen. Kristendemokratiske partier har historisk været for mere omfordeling og bedre sociale betingelser, men primært kun for personer på arbejdsmarkedet (Iversen & Soskice, 2015a; Martin & Thelen, 2007). Vi kan derfor forvente, at kristendemokratiske partier vil øge graden af omfordeling, men forstærke dårlige arbejdsvilkår og eksklusion på arbejdsmarkedet (Rueda, 2005).

For det fjerde inkluderes *deindustrialisering* som kontrolvariabel. Deindustrialisering opgøres som andelen af "*manufacturing and agricultural employment minus 100*" (Iversen & Cusack, 2000). Deindustrialisering forventes at forværre graden af social solidaritet, da skift i produktion fra industri til service medfører mere usikre arbejdsvilkår for arbejdere, der besidder specifikke fagkundskaber (Wren, 2013; Iversen & Stephens, 2008)⁹⁵.

For det femte inkluderes et mål for *handelsåbenhed*. Handelsåbenhed opgøres som summen af eksport og import i procent af BNP (i faste priser). Der er uenighed om, hvilke effekter handelsåbenhed har på sociale outcomes og omfordeling. Nogle argumenterer for, at handelsåbenhed medfører lavere udgifter til velfærd (og dermed mindre omfordeling), da velfærdsstater bliver nødt til at være (pris)konkurrencedygtige (Swank, 2010). Andre mener, at øget handelsåbenhed medfører mere omfordeling og højere sociale ydelser, da velfærdsstaten kompenserer arbejderne for stigende risici (Cameron, 1978)⁹⁶.

For det sjette inkluderes *kapitalmobilitet*. Kapitalmobilitet er et indeks, der måler "inward" og "outwards flows" rangerende fra 0 (ingen kapitalmobilitet) 100 (total kapitalmobilitet). Målet forsøger at indfange, hvor meget kapital der strømme ud og ind af et land. Som Garrett (1998: 805) har fremhævet, er handelsåbenhed og kapitalmobilitet forskellige fænomener. Vi kan derfor også forvente forskellige effekter herfra. Som regel forventes øget finansiel kapitalmobilitet at forværre sociale outcomes (Frieden & Rogowski, 1996). Men som Busemeyer (2009) argumenterer, kan vi forvente, at handelsåbenhed har mere mærkbare effekter på den politiske økonomi, da arbejdere og arbejdsgivere bliver påvirket mere direkte af øget handelsåbenhed end

⁹³ Som vi skal se senere, er denne antagelse dog problematisk.

⁹⁴ Schmitt (2016) har fremhævet, at TSCS analysers manglende evne til at finde statistiske sammenhænge mellem partieffekter og social outcomes skyldes periodiseringen af partivariablen. Typisk baseres variabelen på det/de givne år, hvor en regering har magten. I stedet fremhæver Schmitt, at man bør anvende den *kumulerede magt*, som partier har haft over en længere årrække og ikke kun for enkelte år. Jeg har derfor kørt alle regressioner med kumulerede mål for partivariablene og finder i grove træk de samme resultater. Dog er de præsenterede estimater for årsobservationerne mindre, hvilket indikerer, at de præsenterede estimater er konservative.

⁹⁵ Dog er effekterne fra deindustrialiseringen væsensforskellige i LME'er og CME'er (Etzerodt, upubliceret manuskript; Jensen, 2011a). Det er dog uden for rammen af denne specialeafhandling at teste dette yderligere.

⁹⁶ Herudover fremhæves det også, at effekterne fra øget handelsåbenhed afhænger af den givne institutionelle infrastruktur (Etzerodt et al., under udgivelse; Jensen, 2011b). Der er også dem, der mener, at handelsåbenhed ikke rigtig har en effekt på velfærdsstaten (Pierson, 2001; Brady, 2005).

af finansiel kapitalmobilitet. Effekterne fra øget kapitalmobilitet kan derfor forventes at være mindre end effekterne fra øget handelsåbenhed.

For det syvende inkluderes *arbejdsløshed* som kontrolvariabel. Arbejdsløshed opgøres som arbejdsløse personer i procent af den civile arbejdsstyrke. Øget arbejdsløshed forventes at være positivt korreleret med graden af omfordeling idet flere arbejdsløse per automatik medfører en forøgelse af omfordelingen (Kenworthy & Pontusson, 2005). Dog forventes stigende arbejdsløshed at forværre uligheden og per definition forstærke eksklusion på arbejdsmarkedet⁹⁷ (Rueda, 2005).

For det ottende inkluderes *kvinders beskæftigelsesrate* som kontrolvariabel. Kvinders beskæftigelsesrate opgøres som andelen af kvinder i beskæftigelse som procent af den arbejdsudelige arbejdsstyrke (15-64 år). Kvinders beskæftigelsesrate forventes at være negativt korreleret med vores mål for ulighed, da beskæftigede kvinder, relativt til hjemmegående kvinder, i højere grad støtter socialpolitikker (Iversen & Rosenbluth, 2006; 2010).

Som en niende og sidste kontrolvariabel inkluderes niveauet af *BNP per capita*. Et højere BNP niveau forventes traditionelt at være stimulerede for social lighed, da rigere samfund kan investere mere i uddannelse og opkvalificering (Wilensky, 2002)⁹⁸. Af tabel 4.1 fremgår deskriptive statistikker for de variable, der indgår i de empiriske analyser af social solidaritet.

I bilag 4.1 findes en nærmere beskrivelse af alle variablene og deres ophav. Den interesserede læse kan også finde en korrelationsmatrix i bilag 4.2.

Håndtering af Missing Data

Da der mangler observationer i tidserien for flere af de ovenstående præsenterede variable anvendes lineær interpolation for at udfylde de manglende værdier. Lineær interpolation er et alment anerkendt redskab til at fjerne "huller" i datasættet, og anvendes også i flere empiriske analyser (Busemeyer, 2015). Håndteringen af huller i datasættet, y , håndteres teknisk ved at fremskrive en ret linje mellem to dataobservationer (fx værdi x_0 for år 1980 og værdi x_1 for år 1983). De manglende (missing) værdi, y (år 1981 og 1982), findes ved at estimere en ret linje mellem de to datapunkter, hvor der er egentlige observationer og indsætte de prædikterede værdier for de manglende observationer. Hvis der er manglende observationer for mere end 5 år, er variablen blevet ekstrapoleret i stedet, da interpolationer over lange tidsperioder kan give bias. Det er dog for langt hovedparten af tidsserierne ikke tilfældet. For en nærmere beskrivelse af hvordan de enkelte variable er konstrueret, se bilag 4.1.

⁹⁷ I tillæg hertil er det vigtigt at tilføje, at stigende arbejdsløshed også kan påvirke den "naturlige" arbejdsløshedsrate – såkaldt *hysteresis* (Blanchard & Summers, 1986) – hvilket kan forstærke eksklusionen af arbejdere yderligere.

⁹⁸ Det er dog noget tvivlsomt, hvorvidt dette er tilfældet (Busemeyer, 2015: kap 4).

Tabel 4.1. Deskriptive statistikker over variable til analyser af social solidaritet.

	Gns	Std. Afvigelse	Min	Max	N
Afhængige variable					
Pre Gini	36,49	4,69	26,23	47,59	448
Post Gini	27,30	4,76	18,47	36,43	448
Omfordeling	-25,11	9,03	-47,19	-6,16	448
P50P10	1,72	0,53	1,17	6,42	476
P90P10	1,71	0,24	0,40	2,31	476
Midlertidig kontraktbeskæftigelse	9,68	3,68	2,50	18,50	448
Ufrivilligt deltidsarbejde	2,60	1,67	0,20	7,60	420
Lavtlønsbeskæftigelse	16,10	5,41	4,60	26,84	392
Langtidsarbejdsløshed	30,34	17,91	2,30	77,50	476
Forklarende variable					
HK Koordinering	-0,05	1,00	-1,42	1,51	476
MS Koordinering	0,00	0,79	-1,59	1,23	476
Sociale Udgifter	22,07	5,03	10,12	36,01	462
Konstitutionelle vetopunkter	2,20	2,22	0,00	7,00	476
Kontrolvariable					
VenstreP	35,50	37,93	0	100	476
KonP	24,91	30,42	0	100	476
Deindustrialisering	77,43	4,41	65,43	85,40	476
Handelsåbenhed	70,79	32,13	17,19	183,62	476
Kapitalmobilitet	90,70	12,62	53,13	100	476
Arbejdsløshed	7,12	3,30	0,18	17,15	476
Kvindes beskæftigelse	63,07	10,59	34,80	82,50	476
BNP per capita	26062	6829	11792	50036	476

Note: Værdier er baseret på gennemsnit for observationer i perioden 1980-2007.

Valg af estimationsmetode

I dette afsnit argumenteres der for valget af estimationsmetoder. I kapitel 3 argumenteres der for, at der skal være overensstemmelse mellem data(struktur), teori og metode. Vi vil her følge samme fremgangsmåde, hvor vi starter med at forholde os til datastrukturen, hvorefter anvendelsen af metoder revurderes i forhold til datastrukturen og teorien.

Vi starter med at foretage to forskellige unit root tests. Det er vigtigt at teste for unit root, da nonstationaritet giver bias i estimaterne (Stock & Watson, 2008; se også bilag 3.3). Der foretages ligesom i kapitel 3 to unit root tests. Testene fremgår af tabel 4.2. Noget overraskende viser det sig, at der er problemer med unit root i de fleste afhængige variable. Det er kun variablene "Omfordeling" og "Langtidsarbejdsløshed", hvor der ikke umiddelbart synes at være unit root. Det er ganske bemærkelsesværdigt og burde give store dele af den komparative litteratur stof til eftertanke, da flere af de afhængige variable, som fremgår i tabel 4.2, indgår som niveauvariable i empiriske analyser i litteraturen. Test af datastrukturen indikerer således, at forskellige model-specifikationer er hensigtsmæssigt. Dette understreger blot vigtigheden af at foretage unit root tests inden den givne regressionsteknik udvælges (Kittel & Winner, 2005)⁹⁹.

⁹⁹ Når variablene med unit root bliver first differenced, er der ikke problemer med nonstationaritet, og alle variablene har en p-værdi på <0,1.

Det er således kun for variablene omfordeling og langtidsarbejdsløshed, at brugen af en helt normal OLS kan forsvares. For de resterende variable foretrækkes det, at der anvendes error correction modeller (ECM) (se også kapitel 3). Det er særligt af hensyn til det teoretiske framework, at ECM foretrækkes frem for en model, hvor alle variable er first differenced.

Table 4.2. Panel unit root test, afhængige variable.

Omfordeling				Midlertidig kontraktbeskæftigelse			
<i>Levin-Lin-Chu</i>	<i>t</i>	<i>t*</i>	<i>p</i>	<i>Levin-Lin-Chu</i>	<i>t</i>	<i>t*</i>	<i>p</i>
konstant	.6,9	-1,53	0,062	konstant	-4,37	-2,01	0,02
konstant, trend	-7,37	-1,76	0,038	konstant, trend	-5,94	0,77	0,77
<i>Im-Pesaran-Shin</i>	<i>W-t-bar</i>		<i>p</i>	<i>Im-Pesaran-Shin</i>	<i>W-t-bar</i>		<i>p</i>
konstant			-1,78	konstant			1,79
konstant, trend			1,257	konstant, trend			1,77
			0,037				0,96
			0,89				0,96
Pre Gini				Langtidsarbejdsløshed			
<i>Levin-Lin-Chu</i>	<i>t</i>	<i>t*</i>	<i>p</i>	<i>Levin-Lin-Chu</i>	<i>t</i>	<i>t*</i>	<i>p</i>
konstant	-4,24	-1,06	0,14	konstant	-9,55	-4,29	0,0001
konstant, trend	-7,41	-0,87	0,19	konstant, trend	-11,16	-4,77	0,0001
<i>Im-Pesaran-Shin</i>	<i>W-t-bar</i>		<i>p</i>	<i>Im-Pesaran-Shin</i>	<i>W-t-bar</i>		<i>p</i>
konstant			0,34	konstant			-3,87
konstant, trend			0,99	konstant, trend			-3,06
			0,63				0,0001
			0,84				0,001
Post Gini				Ufrivillig deltidsarbejde			
<i>Levin-Lin-Chu</i>	<i>t</i>	<i>t*</i>	<i>p</i>	<i>Levin-Lin-Chu</i>	<i>t</i>	<i>t*</i>	<i>p</i>
konstant	-4,15	-0,83	0,2	konstant	-4,45	-1,09	0,14
konstant, trend	-7,19	-2,25	0,01	konstant, trend	-7,03	0,42	0,66
<i>Im-Pesaran-Shin</i>	<i>W-t-bar</i>		<i>p</i>	<i>Im-Pesaran-Shin</i>	<i>W-t-bar</i>		<i>p</i>
konstant			1,47	konstant			0,1
konstant, trend			0,91	konstant, trend			2,36
			0,93				0,54
			0,82				0,99
P50P10				Lavtlønsbeskæftigelse			
<i>Levin-Lin-Chu</i>	<i>t</i>	<i>t*</i>	<i>p</i>	<i>Levin-Lin-Chu</i>	<i>t</i>	<i>t*</i>	<i>p</i>
konstant	-4,43	-2,18	0,01	konstant	-4,55	-3,06	0,001
konstant, trend	-5,21	-1,75	0,04	konstant, trend	-3,38	-0,05	0,47
<i>Im-Pesaran-Shin</i>	<i>W-t-bar</i>		<i>p</i>	<i>Im-Pesaran-Shin</i>	<i>W-t-bar</i>		<i>p</i>
konstant			-0,46	konstant			-1,26
konstant, trend			0,78	konstant, trend			0,9
			0,32				0,103
			0,78				0,81
P90P50							
<i>Levin-Lin-Chu</i>	<i>t</i>	<i>t*</i>	<i>p</i>				
konstant	-4,37	-3,5	0,001				
konstant, trend	-6,11	-1,16	0,12				
<i>Im-Pesaran-Shin</i>	<i>W-t-bar</i>		<i>p</i>				
konstant			0,034				
konstant, trend			0,085				
			0,51				
			0,53				

Note: Levin-Lin-Chu test er foretaget med 1 års lags, hvor H0 = nonstationaritet, t = t-værdi på koefficienten, t* = transformeret t-værdi, p = p-værdi. Im-Pesaran-Shin test er foretaget med 1 års lags, hvor H0 = nonstationaritet, W-t-bar = t-værdi, p = p-værdi.

Da det teoretiske framework (se kapitel 2) eksplicit forholder sig til niveaueffekter, vil en model med landefixed effekter ikke være hensigtsmæssigt, da niveaueffekterne fjernes. ECM'er er derfor et fornuftigt alternativ hertil, hvor vi både kan håndtere problemerne med unit root (ved

at first difference den afhængige variabel) og tage hensyn til teorien ved at estimere niveaufekter såvel som tilvæksteffekter. I de regressioner hvor omfordeling og langtidsarbejdsløshed indgår, estimeres følgende model:

$$y_{it} = \beta_0 + \beta_1'x_{it} + \dots + \beta_k'x_{k,it} + e_{it}^{100}, \quad (4.1)$$

hvor β_0 er skæringen β_1' er koefficienten for den uafhængige variabel, x_{it} , er den uafhængige variabel for land i i år t, e_{it} er fejleddet for land i i år t. For de resterende modeller estimeres følgende ECM:

$$\Delta y_{i,t} = \alpha + \beta_1 y_{i,t-1} + \sum_j \beta^j x_{i,t-1}^j + \sum_j \beta_{\Delta}^j \Delta x_{i,t-1}^j + \epsilon_{it}^{101}, \quad (4.2)$$

hvor y er den uafhængige variabel, x den afhængige variabel, subskriptet i angiver et givet land og subskriptet t a givet år. J angiver en given uafhængig variabel og Δ first difference af den uafhængige variabel (og dermed de kortsigtede effekter) og ϵ_t er fejleddet. Begge modeller estimeres endvidere med panels corrected standard errors (PCSE) for at håndtere seriekorrelation i fejleddene¹⁰². Alle variable på højre side af regressionsligningerne er ydermere forskudt med et 1 år, under antagelse af, at der går noget tid før effekterne fra de uafhængige variable træder i kraft¹⁰³.

Herudover estimeres modellerne her ligesom i kapitel 3 med Prais-Winsten estimation og årsfised effekter for at tage højde for fælles eksogene chok. Endvidere inkluderes der et interaktionssled mellem koordinering og sociale udgifter til test af hypotese 3 såvel som et interaktionsled mellem koordinering og konstitutionelle vetopunkter til test af hypotese 4. For at teserne skal have nogen gyldighed, skal der således findes signifikante værdier for interaktionsledet (Kam & Franzese, 2009). Til test af hypotese 2 ganges koordinering sammen (koordinering*koordinering = koordineirng²) for at teste, om der er en U-formet sammenhæng mellem koordinering og vores mål for ulighed og inklusion (se også Hall & Gingerich, 2009).

Instrumentvariable – På jagt efter Kausalitet

En kritik der oftest fremføres mod kvantitative statistisk orienterede studier, er, at de ikke kan sige noget om kausalforholdet mellem den forklarende og afhængige variabel. Denne kritik er i mange tilfælde gyldig, men det er ikke en universelt gyldig kritik. Det er nemlig muligt at gisne om kausalforholdet mellem to variable ved brugen af instrumentvariable (IV). Vi skal her tage tyren i hornene og forsøge at sige noget om kausalforholdet mellem koordinering og ulighed. Ideen om IV er gammel, men det er først i de seneste årtier, at det er blevet et udbredt redskab

¹⁰⁰ Dette er en gengivelse af model 3.1 fra kapitel 3.

¹⁰¹ Dette er en gengivelse af model 3.2 fra kapitel 3.

¹⁰² En Drukker test indikerer, at dette er hensigtsmæssigt for alle estimerede modeller. Testenes resultater kan fremskaffes efter anmodning.

¹⁰³ Der er også lavet et sæt kørsler uden forskudte variable på højresiden af ligningen. Det ændrer ikke på hovedkonklusionerne.

i økonometriske analyser (Marshall, 2016). IV er en økonometrisk teknik, der forsøger at imødekøbe problematikken om, at sammenfaldet mellem den forklarende variabel og den afhængige variabel kan være forårsaget af en tredje uobserveret variabel (såkaldt omitted variable) (Marshall, 2016: 165). Ved brugen af IV'er er det således muligt at gisne om kausalforholdet mellem to variable. Afsluttende i dette kapitel præsenteres resultaterne fra sådanne analyser. For en videre introduktion til brugen af IV'er i nærværende specialeafhandling, se bilag 4.3.

Empirisk analyse – Social Solidaritet i Industrialiserede Kapitalistiske Systemer

I dette afsnit testes de fire opstillede hypoteser. Vi skal således først se på, hvilke effekter koordineringen isoleret har på vores forskellige mål for ulighed og inklusion. Dernæst skal vi undersøge, hvorvidt der er en U-formet sammenhæng mellem koordinering og disse mål. Herefter testes det, om samspillet mellem velfærdsstaten og graden af koordinering i økonomien er understøttende eller underminerede fra den sociale solidaritet. I forlængelse heraf undersøges det kort, hvorvidt samspillet mellem statens konstitutionelle vetopunkter og graden af koordineringen i økonomien har en betydning for vores forskellige mål for sociale solidaritet. Afsluttende skal vi forsøge at vurdere, hvorvidt der er et kausalforhold mellem koordinering og enkelte mål for ulighed og inklusion. Vi starter med at teste hypotese 1: *Højere niveauer af koordinering medfører mere solidariske samfund.*

Koordinering og Social Solidaritet

Starter vi med at undersøge, hvorvidt højere niveauer af koordinering er befordrende for graden af social solidaritet, finder vi generelt opbakning til hypotese 1: CME'er er mere socialt solidariske end LME'er. Ser vi først på effekterne fra koordinering på graden af omfordeling finder vi, at graden af koordinering synes at øge graden af omfordeling (se tabel 4.3). Notér at det negative estimat på graden af koordineringen noget kontraintuitivt betyder, at der omfordeles relativt mere efter skat¹⁰⁴. Der synes derfor at være belæg for postulatet om, at mere koordinerede økonomier også omfordeler mere. Endvidere synes graden af koordinering ikke at have en betydning for langtidsarbejdsløsheden (se model 1, tabel 4.3)¹⁰⁵. Graden af koordinering synes derfor ved første øjekast ikke at inkludere flere langtidsarbejdsløse på arbejdsmarkedet.

¹⁰⁴ Det negative estimat skyldes måden, hvorpå den relative grad af omfordeling er udregnet. Se metodeafsnittet i dette kapitel.

¹⁰⁵ Det samme er tilfældet, hvis arbejdsløshed fjernes som kontrolvariabel.

Tabel 4.3. Sammenhængen mellem koordinering, sociale udgifter, konstitutionelle vetopunkter og omfordeling og langtidsarbejdsløshed i industrialiserede lande, 1980-2007.

	1	2
	Omfordeling	Langtidsarbejdsløshed
Koordinering	-2.844*** (1.01)	-1.819 (1.31)
Sociale udgifter	-0.568*** (0.145)	1.058*** (0.233)
Konstitutionelle vetopunkter	0.599 (0.504)	1.180** (0.547)
P90P50	8.214** (3.22)	0.399 (2.98)
VenstreP	-0.00351 (0.00618)	0.0133 (0.00945)
KristenP	0.00635 (0.00742)	-0.00206 (0.0105)
Deindustrialisering	-0.412* (0.219)	-0.386 (0.264)
Handelsåbenhed	0.0154 (0.0292)	0.167*** (0.0327)
Kapitalmobilitet	-0.0221 (0.0403)	-0.0514 (0.0564)
Arbejdsløshed	0.186 (0.164)	1.906*** (0.260)
Kvindens Beskæftigelse	-0.148 (0.126)	-0.481*** (0.144)
BNP pr. capita	-0.0000336 (0.000208)	-0.000140 (0.000260)
Year Fixed effects	Ja	Ja
<i>N</i>	418	445
adj. <i>R</i> ²	0.75	0.63

Note: OLS/PCSE Standardfejl er angivet i parentes. * $p < 0.1$, ** $p < 0.05$, *** $p < 0.01$.

Tager vi et hurtigt kig på vores to yderligere institutionsvariable af interesse finder vi, at højere sociale udgifter øger omfordelingen, men forværrer langtidsarbejdsløsheden. Antallet af konstitutionelle vetopunkter synes ikke at have en betydning for graden af omfordeling, men en positiv sammenhæng med langtidsarbejdsløshed. Flere vetopunkter synes således at være sammenfaldende med flere langtidsarbejdsløse. Disse fortløbende resultater viser, at der kan være tegn på modstridende effekter fra den samme variabel. Fx synes større velfærdsstater at være understøttende for graden af omfordeling, men ikke andelen af langtidsarbejdsløse. At tillægge en institution (eller et sæt af institutioner, såsom velfærdsstaten) bestemte effekter skal derfor gøres med forsigtighed, da institutioner kan have forskellige effekter på forskellige mål.

Tabel 4.4. Social solidaritet i industrialiserede lande, error correction modeller, 1980-2007.

	1	2	3	4	5	6	7
	Δ Pre Gini	Δ Post Gini	Δ P50P10	Δ P90P50	Δ Midlertidig Kontraktbeskæftigelse	Δ Ufrivillig Deltidsarbejde	Δ Lavtlønsbeskæftig else
Lagged Afhængig Niveau	-0.0601** (0.0274)	-0.109*** (0.0315)	-0.0867*** (0.0156)	-0.0748*** (0.0120)	-0.0283 (0.0208)	-0.107*** (0.0391)	-0.077*** (0.00934)
Koordinering	-0.483*** (0.160)	-0.233** (0.118)	-0.0179*** (0.00528)	-0.0149*** (0.00358)	0.0268 (0.123)	0.0684 (0.0862)	-0.412** (0.201)
Δ Koordinering	0.0974 (0.181)	-0.129 (0.188)	-0.0150 (0.0145)	-0.00975 (0.0181)	-0.279 (0.264)	-0.0565 (0.217)	0.210 (0.614)
Sociale udgifter	0.0207 (0.0205)	-0.00182 (0.0128)	-0.000186 (0.000697)	0.000393 (0.000596)	0.0236 (0.0171)	0.000681 (0.0138)	0.0102 (0.0302)
Δ Sociale udgifter	0.0460 (0.0350)	-0.104*** (0.0314)	-0.00213 (0.00246)	-0.000924 (0.00200)	-0.0365 (0.0513)	0.0311 (0.0360)	-0.0251 (0.0622)
Konstitutionelle vetopunkter	-0.0601 (0.0622)	0.135*** (0.0465)	-0.00179 (0.00189)	-0.00352* (0.00198)	0.0850** (0.0395)	0.0176 (0.0174)	-0.0288 (0.0625)
Δ Konstitutionelle vetopunkter	0.0581 (0.108)	-0.0875 (0.129)	-0.0120** (0.00538)	-0.00344 (0.00584)	-0.00505 (0.225)	-0.164* (0.0943)	-0.0733 (0.141)
P90P50	-0.655 (0.411)	-1.347*** (0.357)	0.0246** (0.0112)	—	0.0297 (0.228)	0.163 (0.174)	0.441 (0.297)
Δ P90P50	0.370 (0.759)	2.399** -1.103	-0.108 (0.0678)	—	-1.023 -1.099	-0.224 (0.597)	1.166 -1.274
VenstreP	-0.000221 (0.00137)	0.00188* (0.00111)	0.0000159 (0.0000465)	0.0000466 (0.0000427)	0.00103 (0.00151)	-0.00118 (0.000897)	-0.000347 (0.00157)
Δ VenstreP	-0.000120 (0.00126)	-0.00142 (0.00122)	0.0000185 (0.0000766)	-0.00000634 (0.0000670)	0.00138 (0.00177)	-0.000255 (0.00109)	0.000370 (0.00236)
KristenP	0.00145 (0.00258)	0.000150 (0.00164)	0.0000381 (0.0000803)	0.000102 (0.0000640)	0.00156 (0.00185)	0.00127 (0.00128)	-0.0000605 (0.00179)
Δ KristenP	-0.00125 (0.00212)	-0.000642 (0.00155)	0.0000451 (0.000113)	0.00000803 (0.0000844)	0.00123 (0.00187)	-0.000278 (0.00176)	0.00292 (0.00275)
Deindustrialisering	-0.0767*** (0.0232)	-0.0616*** (0.0231)	-0.000995 (0.00107)	-0.00193*** (0.000551)	0.0122 (0.0147)	0.0223 (0.0153)	0.00930 (0.0275)
Δ Deindustrialisering	0.113*** (0.0392)	0.0198 (0.0372)	-0.00199 (0.00313)	0.000999 (0.00257)	0.0128 (0.0574)	-0.0176 (0.0353)	0.0572 (0.0681)
Handelsåbenhed	0.00116 (0.00386)	0.000102 (0.00252)	0.0000412 (0.000110)	-0.0000164 (0.000104)	0.000510 (0.00170)	-0.00174 (0.00117)	-0.000315 (0.00227)
Δ Handelsåbenhed	-0.00169 (0.00815)	-0.00873 (0.00698)	0.000473 (0.000607)	-0.000367 (0.000395)	0.00718 (0.0111)	-0.0148* (0.00768)	0.00291 (0.0110)
Kapitalmobilitet	-0.00823 (0.00627)	0.00338 (0.00444)	0.000193 (0.000231)	-0.0000741 (0.000162)	0.00461 (0.00561)	0.00275 (0.00452)	0.00704 (0.00701)
Δ Kapitalmobilitet	0.000286 (0.00709)	-0.00503 (0.00691)	0.000141 (0.000470)	-0.000331 (0.000362)	0.00208 (0.0113)	0.00118 (0.00683)	-0.00662 (0.00935)
Arbejdsløshed	-0.00407 (0.0282)	-0.0100 (0.0236)	0.00300*** (0.00106)	0.00241*** (0.000731)	-0.00764 (0.0269)	0.0226 (0.0209)	0.0349 (0.0280)
Δ Arbejdsløshed	-0.0229 (0.0320)	0.0210 (0.0305)	0.0000937 (0.000202)	-0.00206 (0.00175)	0.134*** (0.0486)	0.0405 (0.0314)	-0.0224 (0.0483)
Kvindens Beskæftigelse	-0.00628 (0.0103)	-0.0354*** (0.00971)	0.000791** (0.000359)	-0.0000852 (0.000374)	0.00327 (0.00749)	0.00309 (0.00455)	0.00335 (0.00753)
Δ Kvindens Beskæftigelse	-0.0374 (0.0265)	0.0575** (0.0250)	-0.000330 (0.00176)	0.000395 (0.00158)	0.0179 (0.0430)	-0.0222 (0.0298)	0.0391 (0.0392)
BNP pr. capita	0.0000809*** (0.0000267)	-0.0000248 (0.0000249)	0.00000307*** (0.00000105)	0.00000373*** (0.00000105)	-0.0000456* (0.0000263)	-0.00000518 (0.0000163)	0.0000440 (0.0000330)
Δ BNP pr. capita	-0.0000389 (0.0000422)	-0.0000438 (0.0000418)	-0.00000182 (0.00000303)	-0.00000521** (0.00000252)	0.00000877 (0.0000592)	-0.0000769* (0.0000423)	0.0000102 (0.0000784)
Year Fixed effects	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
N	398	398	424	424	398	372	354
adj. R ²	0.23	0.21	0.32	0.25	0.14	0.23	0.42

Note: ECM/PCSE. Standardfejler angivet i parentes. * p < 0.1, ** p < 0.05, *** p < 0.01.

Ser vi endvidere på resultaterne fra ECM'erne finder vi også generelt opbakning til postulatet om, at højere niveauer af koordinering medfører mere lige samfund (se tabel 4.4).

Hvor model 1-4 vedrører dimensioner af (om)fordeling vedrører model 5-7 dimensioner af inklusion og arbejdsvilkår på arbejdsmarkedet. Graden af koordinering er negativt (og statistisk signifikant) korreleret med alle målene for (om)fordeling. Højere niveauer af koordinering synes således at minimere tilvæksten i ulighed målt som ginikoefficienter før og efter skat såvel som forskellen med P50P10 og P90P50.

Ser vi endvidere på målene for inklusion og arbejdsvilkår på arbejdsmarkedet, er graden af koordinering kun negativt korreleret med tilvæksten i lavtlønsbeskæftigelse, (se model 7 i tabel 4.4). Højere niveauer af koordinering synes derfor at være sammenfaldende med en lavere tilvækst i anden af lavtlønsbeskæftigede.

Der tegner sig således et billede af, at CME'er er gode til at bekæmpe økonomisk ulighed via en mere ligelig (om)fordeling af samfundets ressourcer. Omvendt synes CME'er ikke at være synderligt gode til at bekæmpe dualisme på arbejdsmarkedet, hvilket i øvrigt heller ikke synes at være tilfældet for LME'er. Vi kan således kun give delvist opbakning til tese 1 om, at høje niveauer af koordinering er befordrende for den social ulighed. Til dimensionen vedrørende ulighed synes der at være opbakning til hypotese 1. Men i forhold til inklusion og arbejdsvilkår på arbejdsmarkedet synes tese 1 ikke holde vand empirisk.

Tager vi endvidere et hurtigt kig på kontrolvariablene synes fortegnene og signifikansværdier på estimerne at afhænge af, hvilken afhængig variabel der er tale om, og hvorvidt den afhængige variabel opgøres som niveau eller i tilvækst. Noget overraskende er det dog, at parvariablene (VenstreP og KonP) er insignifikante i alle modellerne¹⁰⁶. Når vi tager højde for en lang række faktorer, synes farven på de regerende partier ikke at have en direkte effekt på ulighed og inklusion. Vi skal dog være varsomme med at afvise politiske partiers betydning, da effekterne fra herfra kan forventes at gå via vores politiske institutioner (Iversen & Soskice, 2015a). Med undtagelse af langtidsarbejdsløshed er det endvidere interessant, at vores to mål for økonomisk globalisering (handelsåbenhed og kapitalmobilitet) ikke synes at have en effekt på ulighed og inklusion. Øget økonomisk globalisering er, m.a.o., ikke systematisk korreleret med stigende ulighed, som mange ellers går og tror. Herudover er det også værd at notere, at niveauet af deindustriering synes at øge graden af omfordeling og mindske tilvæksten i ulighed over tid. Det må dog forventes, at disse effekter ikke er homogene på tværs af forskellige markedsøkonomier grundet virksomheders forskellige præferencer for socialpolitikker (Etzerodt, upubliceret manuskript; Martin & Swank, 2012).

Vi har nu undersøgt, hvorvidt højere niveauer af koordinering er godt for ligheden og inklusionen. Men hvordan forholdet det sig, når vi undersøger om der er en U-sammenhæng mellem koordinering og social solidaritet? Undersøger vi, om der er en U-formet (eller en omvendt U-formet) sammenhæng mellem koordinering og vores forskellige mål for ulighed og dualisme på arbejdsmarkedet, finder vi generelt indikationer herpå, men de er statistisk usikre. Ser vi først på resultater fra OLS'erne finder vi, at der er en negativ statistisk signifikant sammenhæng mellem Koordinering² og omfordeling såvel som langtidsarbejdsløshed (se tabel 4.5). Dette indikerer, at der er en (omvendt) U-formet sammenhæng mellem koordinering og de to mål for social

¹⁰⁶ Dette er også tilfældet, hvis vi anvender akkumulerede mål for partirepræsentation.

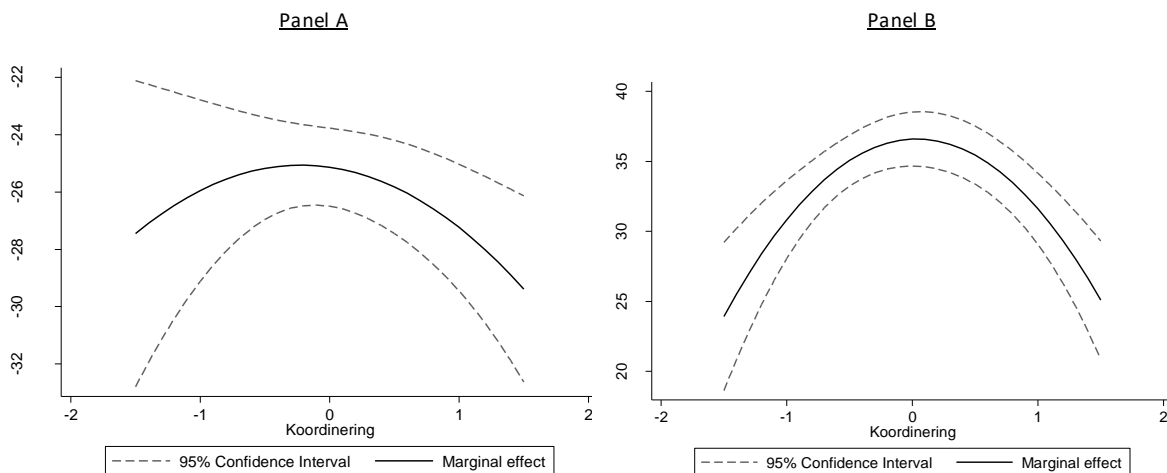
solidaritet. Men som Brambor et al. (2006) fremhæver, så kan vi ikke alene på baggrund af et signifikant estimat vurdere effekterne fra interaktionsvariable og variable opløftet i anden. Af figur 4.1 fremgår de marginale effekter fra koordinering på omfordeling og langtidsarbejdsløshed. Ser vi først på Panel A, synes der at være en omvendt U-formet sammenhæng mellem koordinering og graden af omfordeling, men effekterne er ikke statistisk signifikante fra hinanden. Vi kan således ikke sige med sikkerhed, at kohærente LME'er og CME'er omfordeler mere end mindre kohærente markedssystemer.

Tabel 4.5. Sammenhængen mellem omfordeling og langtidsarbejdsløshed i industrialiserede lande, 1980-2007.

	1	2
	Omfordeling	Langtidsarbejdsløshed
Koordinering	-0.644 (1.19)	0.393 (1.29)
Koordinering ²	-1.462 [*] (0.687)	-5.371 ^{***} (1.04)
Sociale udgifter	1.048 ^{**} (0.518)	0.628 (0.483)
Konstitutionelle vetopunkter	-0.688 ^{***} (0.145)	0.366 [*] (0.222)
P90P50	7.385 ^{**} -3.223	0.702 -2.862
VenstreP	-0.00317 (0.00619)	0.00853 (0.00963)
KristenP	0.00679 (0.00689)	0.00218 (0.0103)
Deindustrialisering	-0.363 (0.252)	-0.205 (0.250)
Handelsåbenhed	0.000896 (0.0286)	0.139 ^{***} (0.0256)
Kapitalmobilitet	-0.0143 (0.0388)	-0.113 ^{**} (0.0558)
Arbejdsløshed	0.156 (0.176)	2.144 ^{***} (0.276)
Kvindens Beskæftigelse	-0.0721 (0.135)	-0.475 ^{***} (0.128)
BNP pr. capita	-0.000132 (0.000198)	-0.000142 (0.000240)
Year Fixed effects	Ja	Ja
N	418	445
adj. R ²	0.72	0.73

Note: OLS/PCSE. Standardfejl er angivet i parentes. * p < 0.1, ** p < 0.05, *** p < 0.01.

Figur 4.1. Marginale effekter af koordinering på omfordeling og langtidsarbejdsløshed givet forskellige niveauer af koordinering.

Note: Panel A er baseret på $Koordinering^2$ fra model 1 i tabel 4.5. Panel B er baseret på $Koordinering^2$ fra model 2 i tabel 4.5.

Ser vi i stedet på sammenhængen mellem $Koordinering^2$ og langtidsarbejdsløshed, så synes kohærente LME'er vis á vis CME'er at have lavere andele af langtidsarbejdsløse. Af Panel B (se figur 4.2 fremgår de marginale effekter for koordinering på langtidsarbejdsløshed¹⁰⁷. Som det fremgår heraf, er der en omvendt U-formet sammenhæng mellem $Koordinering^2$ og langtidsarbejdsløshed. Mere institutionelt kohærente markedsøkonomier synes således at have en relativt mindre andel af langtidsarbejdsløse. Dette kan synes noget overraskende, da vi i kapitel 3 viste, at $Koordinering^2$ ikke synes at øge graden af beskæftigelse¹⁰⁸. Omvendt er det ikke overraskende, at CME'er er bedre til at få langtidsarbejdsløse i arbejde, da CME'er har relativt veludviklede træningssystemer, hvor arbejdere kan erhverve nye fagkundskaber. Herudover kan højere niveauer af beskæftigelse forventes at inkludere flere på arbejdsmarkedet, der ellers ville have været uden for arbejdsmarkedet. Som analyserne i kapitel 3 viser, synes der at være en positiv sammenhæng mellem koordinering og beskæftigelse (se bilag 3.4)¹⁰⁹. Høje niveauer af koordinering kan således både stimulere beskæftigelsen og minimere langtidsarbejdsløsheden. En mulig forklaring på at kohærente LME'er synes at have færre langtidsarbejdsløse kan skyldes, at personer med generelle fagkundskaber relativt hurtigt kommer i arbejde igen. Hvorvidt dette er tilfældet, kan ikke besvares her. Ikke desto mindre synes mere institutionelt kohærente markedsøkonomier at mindske andelen af langtidsarbejdsløse.

¹⁰⁷ Det samme er tilfældet, hvis arbejdsløshed som kontrolvariabel udelades.

¹⁰⁸ Analyserne i kapitel 3 indikerer, at der er en U-formet sammenhæng mellem koordinering og beskæftigelse, men de marginale effekter er ikke statistisk forskellige fra hinanden.

¹⁰⁹ Dette vedrører det lineære forhold og ikke U-sammenhængen.

Tabel 4.6. U-formet sammenhæng mellem koordinering og ulighed og dualisme på arbejdsmarkedet, ECM, 1980-2007.

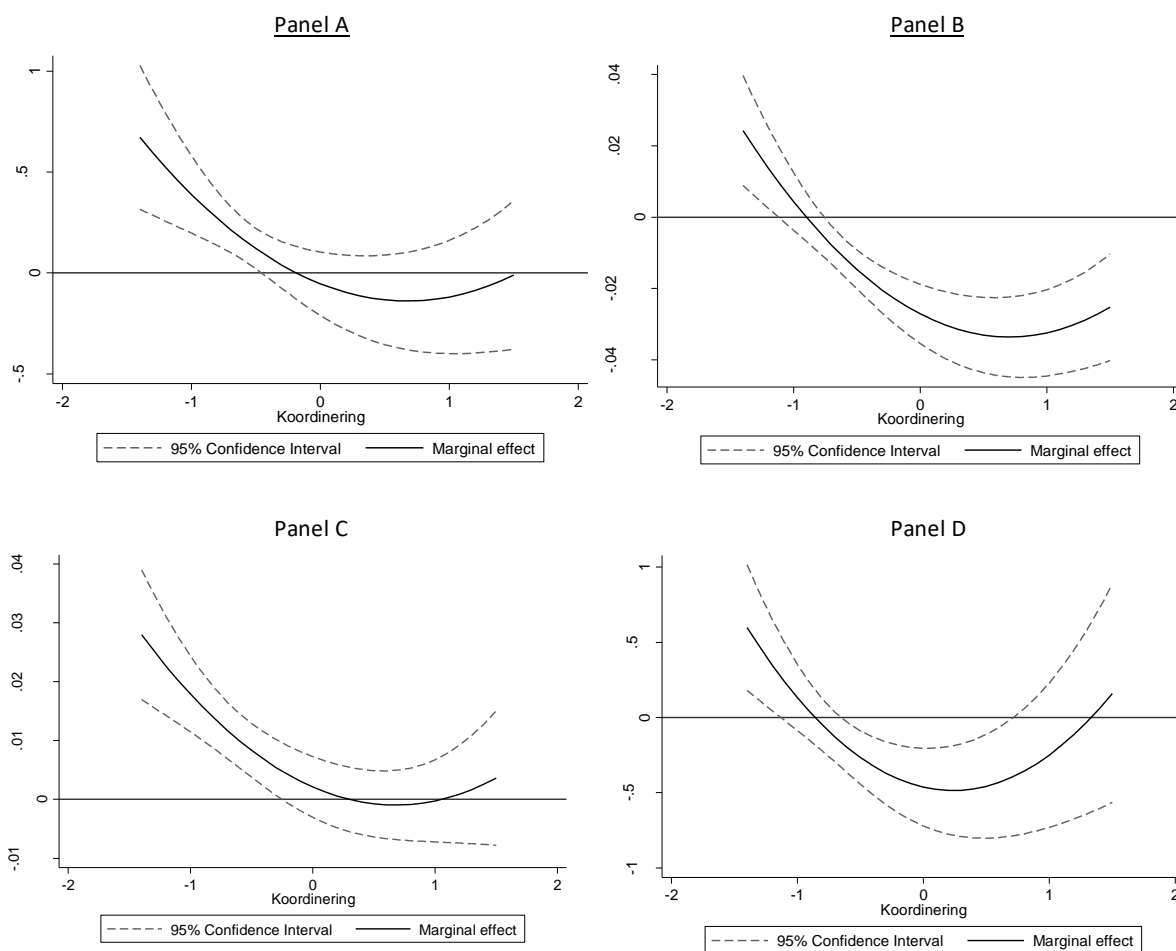
	1	2	3	4	5	6	7
	ΔPre Gini	ΔPost Gini	ΔP50P10	ΔP90P50	ΔMidlertidig Kontraktbeskæftigelse	ΔUfrivillig Deltidsarbejde	ΔLavtlønsbeskæftigelse
Lagged Afhængig Niveau	-0.0633** (0.0285)	-0.118*** (0.0307)	-0.0909*** (0.0153)	-0.0783*** (0.0128)	-0.0301 (0.0225)	-0.115*** (0.0401)	-0.0761*** (0.00768)
Koordinering	-0.502*** (0.187)	-0.254** (0.117)	-0.0184*** (0.00492)	-0.00908*** (0.00331)	0.0414 (0.132)	0.0182 (0.0955)	-0.192 (0.174)
Koordinering ²	0.132 (0.107)	0.189*** (0.0685)	0.0131*** (0.00327)	0.00672** (0.00264)	-0.0218 (0.0691)	0.0697 (0.0662)	0.404*** (0.117)
ΔKoordinering	0.0297 (0.187)	-0.253 (0.192)	-0.0306** (0.0156)	-0.00411 (0.0182)	-0.238 (0.259)	-0.0661 (0.219)	-0.173 (0.637)
ΔKoordinering ²	1.020 (0.723)	0.888 (0.870)	-0.0577 (0.0564)	0.0707 (0.0531)	0.658 (1.12)	0.455 (0.729)	-1.497 (2.578)
Sociale udgifter	0.0322 (0.0253)	0.0108 (0.0132)	0.000914 (0.000769)	-0.000142 (0.000584)	0.0205 (0.0198)	0.0147 (0.0180)	0.0226 (0.0288)
ΔSociale udgifter	0.0426 (0.0365)	-0.107*** (0.0317)	-0.00314 (0.00244)	-0.000307 (0.00201)	-0.0339 (0.0517)	0.0241 (0.0366)	-0.0625 (0.0617)
Konstitutionelle vetopunkter	-0.0618 (0.0587)	0.141*** (0.0468)	-0.000750 (0.00156)	-0.00299 (0.00189)	0.0846** (0.0397)	0.0248 (0.0193)	-0.0367 (0.0497)
ΔKonstitutionelle vetopunkter	0.0614 (0.106)	-0.0869 (0.129)	-0.0123** (0.00532)	-0.00367 (0.00593)	-0.00698 (0.225)	-0.168* (0.0942)	-0.0796 (0.136)
P90P50	-0.668* (0.390)	-1.417*** (0.356)	0.0146 (0.00936)	—	0.0583 (0.239)	0.0760 (0.205)	0.0311 (0.324)
ΔP90P50	0.443 (0.766)	2.539** (-1.120)	-0.113* (0.0668)	—	-0.973 (1.12)	-0.184 (0.598)	0.966 (1.26)
VenstreP	-0.000333 (0.00136)	0.00172 (0.00110)	0.0000312 (0.0000457)	0.0000247 (0.0000445)	0.00101 (0.00150)	-0.00126 (0.000902)	0.000510 (0.00152)
ΔVenstreP	-0.000196 (0.00126)	-0.00143 (0.00121)	0.0000412 (0.0000759)	-0.0000265 (0.0000684)	0.00132 (0.00177)	-0.000197 (0.00109)	0.000992 (0.00231)
KristenP	0.00125 (0.00260)	-0.000904 (0.00176)	-0.00000492 (0.0000655)	0.0000785 (0.0000715)	0.00171 (0.00190)	0.000910 (0.00139)	-0.00153 (0.00194)
ΔKristenP	-0.00126 (0.00214)	-0.000188 (0.00157)	0.0000823 (0.000108)	0.00000473 (0.0000865)	0.00119 (0.00189)	-0.000156 (0.00176)	0.00392 (0.00282)
Deindustrialisering	-0.0679*** (0.0229)	-0.0536** (0.0220)	-0.00138 (0.000929)	-0.00142*** (0.000525)	0.0120 (0.0146)	0.0225 (0.0152)	0.0183 (0.0278)
ΔDeindustrialisering	0.106*** (0.0395)	0.0103 (0.0368)	-0.00204 (0.00313)	0.00106 (0.00258)	0.0150 (0.0578)	-0.0172 (0.0352)	0.0470 (0.0663)
Handelsåbenhed	0.00129 (0.00405)	-0.000558 (0.00249)	0.0000634 (0.000102)	0.00000976 (0.000108)	0.000389 (0.00177)	-0.00123 (0.00126)	-0.000174 (0.00219)
ΔHandelsåbenhed	-0.00171 (0.00829)	-0.00804 (0.00702)	0.000383 (0.000587)	-0.000387 (0.000393)	0.00759 (0.0111)	-0.0152* (0.00777)	0.00184 (0.0108)
Kapitalmobilitet	-0.00871 (0.00634)	0.00580 (0.00427)	0.0000511 (0.000234)	0.000128 (0.000161)	0.00501 (0.00561)	0.00282 (0.00465)	0.00340 (0.00683)
ΔKapitalmobilitet	0.000200 (0.00727)	-0.00613 (0.00712)	0.000256 (0.000465)	-0.000460 (0.000366)	0.000903 (0.0119)	0.000833 (0.00705)	-0.00145 (0.00912)
Arbejdsløshed	-0.00329 (0.0262)	-0.00662 (0.0225)	0.00305*** (0.00101)	0.00251*** (0.000751)	-0.00585 (0.0272)	0.0184 (0.0200)	0.0200 (0.0279)
ΔArbejdsløshed	-0.0248 (0.0325)	0.0137 (0.0309)	-0.000474 (0.00205)	-0.00202 (0.00175)	0.132*** (0.0492)	0.0386 (0.0318)	0.00280 (0.0475)
Kvindens Beskæftigelse	-0.0120 (0.00916)	-0.0431*** (0.00998)	0.000285 (0.000347)	-0.000224 (0.000391)	0.00374 (0.00796)	0.00121 (0.00450)	-0.0109 (0.00720)
ΔKvindens Beskæftigelse	-0.0344 (0.0271)	0.0652** (0.0259)	0.0000582 (0.00172)	-0.0000526 (0.00157)	0.0165 (0.0433)	-0.0199 (0.0296)	0.0475 (0.0384)
BNP pr. capita	0.0000810*** (0.0000269)	-0.0000176 (0.0000251)	0.00000368*** (0.00000977)	0.00000354*** (0.00000967)	-0.0000467* (0.0000262)	-0.00000176 (0.0000177)	0.0000659** (0.0000306)
ΔBNP pr. capita	-0.0000413 (0.0000433)	-0.0000504 (0.0000417)	-0.00000404 (0.00000308)	-0.00000541** (0.00000262)	0.00000985 (0.0000597)	-0.00000843** (0.0000429)	-0.0000193 (0.0000800)
Year Fixed effects	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
N	398	398	424	424	398	372	354
adj. R ²	0.23	0.22	0.34	0.24	0.15	0.24	0.41

Note: ECM/PCSE. Standardfejl er angivet i parentes. * p < 0.1, ** p < 0.05, *** p < 0.01.

Ser vi endvidere på outputtet fra ECM'erne finder vi, at der er en signifikant sammenhæng mellem Koordinering² og flere af vores mål for ulighed og inklusion på arbejdsmarkedet (se tabel 4.6). Der er en positiv sammenhæng mellem Koordinering² og post gini, P50P10, P90P50 og lavtlønsbeskæftigelse. Den positive sammenhæng indikerer, at *mindre* kohærente markedsøkonomier er bedre til at minimere stigende ulighed og lavtlønsbeskæftigelse. De marginale effekter viser dog et noget mudret billede (se figur 4.2).

For det første synes mindre kohærente markedsøkonomier (økonomier der scorer omkring 0 på vores koordineringsindeks) kun at være bedre end kohærente LME'er til at minimere stigende post ginikoefficienter (se Panel A i figur 4.2). Samtidig kan vi ikke sige med sikkerhed, at hybridformerne rent faktisk mindsker tilvæksten i uligheden, da effekterne ikke synes at være forskellige fra 0. Vi kan dog med relativt stor sikkerhed sige, at LME'er øger tilvæksten i post ginikoefficienten. LME'er øger m.a.o. uligheden, hvor vi ikke med sikkerhed kan sige, hvorvidt CME'er mindsker udviklingen i uligheden (målt som post gini koefficienter). Det samme forhold synes at være gældende for P90P50 (se Panel C i figur 4.2).

Figur 4.2. Marginale effekter af koordinering på ulighed og lavtlønsbeskæftigelse givet forskellige niveauer af koordinering

Note: Panel A er baseret på model 2 i tabel 4.6. Panel B er baseret på model 3 i tabel 4.6. Panel C er baseret på model 4 i tabel 4.6. Panel D er baseret på model 7 i tabel 4.6.

Ser vi i stedet på P50P10, kan vi udlede nogle lidt mere fasttømrede konklusioner (se Panel B i figur 4.3). Af Panel B fremgår det, at relativt kohærente LME'er er negativt korreleret med en øgning af indkomstforskellen mellem P50P10. Ligeledes kan vi sige, at CME'er (og svagt markedskoordinerede økonomier såsom Frankrig og Italien) mindsker forskellen mellem P50P10 – vi kan dog ikke med sikkerhed sige, om der er statistisk forskel mellem disse økonomiers evne til at minimere P50P10.

Ser vi endvidere på effekterne fra Koordinering² på lavtlønsbeskæftigelse, synes kohærente LME'er at øge andelen heraf (se Panel D i figur 4.3). Det synes endvidere kun at være inkohærente markedsøkonomier, der mindsker andelen af lavtlønsbeskæftigede. Vi kan ydermere ikke sige noget med statistisk sikkerhed om effekter fra kohærente CME'er.

Vi finder således et noget broget billede, når effekterne fra Koordinering² undersøges. Dog synes LME'er generelt at skabe mere ulige samfund med mindre omfordeling og enkelte tegn på eksklusion på arbejdsmarkedet. Dette synes dog ikke at være tilfældet for bekæmpelsen af langtidsarbejdsløshed, hvor mere kohærente LME'er såvel som CME'er synes at være bedre til at inkludere langtidsarbejdsløse i arbejdsmarkedet. Herudover er der enkelte tegn på, at inkohærente markedsøkonomier (hybridmodeller) er bedre til at understøtte lighed, men det er ikke et generelt billede.

Tesen om, at der skulle være en U-formet sammenhæng mellem koordinering og social solidaritet (hypotese 2) kan således ikke bekræftes. Det er kun når vi estimerer vores model med langtidsarbejdsløshed, at der med statistisk sikkerhed synes at være en (omvendt) U-formet sammenhæng. For de resterende mål for ulighed og inklusion er dette dog ikke tilfældet.

Generelt for testene af koordineringens effekter på den sociale solidaritet er, at LME'er er dårlige til at forbedre den sociale solidaritet, hvor samfundets ressourcer er mindre ligeligt fordelt – og bliver mindre ligeligt fordelt – grundet manglende korporative og inkluderende institutioner. Ligeledes er der tegn på, at lavtlønsbeskæftigelsen stiger i LME'er grundet den institutionelle infrastruktur. Omvendt synes niveauet af koordinering i CME'er at have en positiv effekt på niveauet af lighed. Ligeledes synes CME'er generelt også at mindske tilvæksten i ulighed. Det er dog ikke helt entydigt, hvorvidt institutionelt kohærente CME'er er bedre end mindre institutionelt sammenhængende CME'er, men der er samlet set tegn på, at dette er tilfældet.

Herudover kan det konkluderes, at kooperative institutioner synes at være væsentligt bedre til at bekæmpe økonomisk ulighed end dualisme på arbejdsmarkedet. For langt hovedparten af de anvendte mål for (om)fordeling synes CME'er at outperforme LME'er. Men når blikket rettes mod de anvendte mål for dualisme på arbejdsmarkedet, er fortællingen noget anderledes. Her handler det i høj grad om, hvilket mål der anvendes¹¹⁰. Det er således kun for lavtlønsbeskæftigelse og langtidsarbejdsløshed, at vi finder signifikante effekter. For variablene midlertidig kontraktbeskæftigelse og ufrivillig arbejdsløshed synes graden af koordinering ikke at spille en rolle. Dette kan skyldes, at der er stor forskel på de central- og nordeuropæiske CME'er (Iversen & Soskice, 2006). Denne forklaring er ikke utænkelig set fra et VoC perspektiv, men det har ikke været muligt at påvise, hvorvidt det er tilfældet her.

¹¹⁰ Det kan skyldes, at de forskellige mål indfanger forskellige dimensioner af dualisme på arbejdsmarkedet.

Hvad Betyder Samspilseffekter Mellem Koordinering og Velfærdsstaten for den Sociale Solidaritet i Industrialiserede Økonomier?

Det er nu blevet testet, hvilke effekter graden af koordinering isoleret set har på den sociale solidaritet. I dette afsnit skal vi forsøge at undersøge, hvilke samspilseffekter der er mellem graden af koordinering og velfærdsstaten. Vi skal således forsøge at teste hypotese 3, der postulerer, at *koordinering har en positiv effekt på graden af solidaritet givet, at der er en omfattende velfærdsstat*. Hvorvidt dette er tilfældet empirisk, er omdrejningspunktet for de følgende empiriske tests.

Tabel 4.7. Betydningen af samspillet mellem koordinering og velfærdsstaten for graden af omfordeling og langtidsarbejdsløshed i industrialiserede lande, 1980-2007.

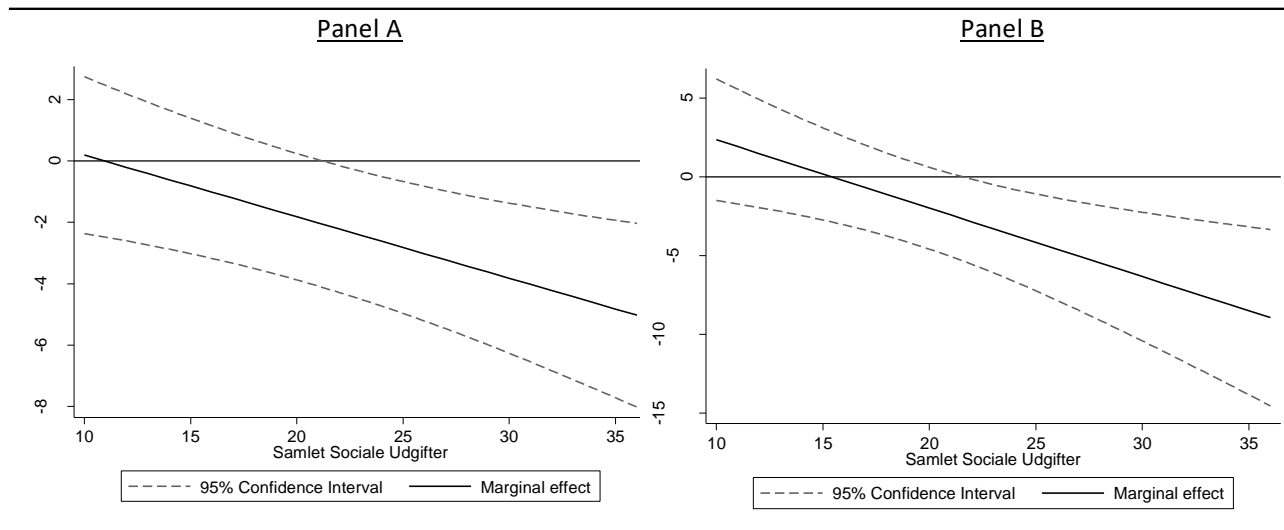
	1	2
	Omfordeling	Langtidsarbejdsløshed
Koordinering	2.196 (1.83)	6.688** (3.27)
Sociale udgifter	-0.415*** (0.131)	1.077*** (0.246)
Koordinering*Sociale udgifter	-0.201*** (0.0723)	-0.434*** (0.153)
Konstitutionelle vetopunkter	1.561*** (0.451)	0.944* (0.484)
P90P50	5.949* (3.23)	-3.735 (2.28)
VenstreP	-0.00280 (0.00601)	0.00935 (0.00970)
KristenP	0.00580 (0.00715)	-0.000753 (0.0110)
Deindustrialisering	-0.499** (0.232)	-0.272 (0.282)
Handelsåbenhed	0.0295 (0.0298)	0.180*** (0.0287)
Kapitalmobilitet	-0.00893 (0.0394)	-0.0973* (0.0558)
Arbejdsløshed	0.0978 (0.173)	1.990*** (0.289)
Kvindes Beskæftigelse	-0.108 (0.119)	-0.469*** (0.131)
BNP pr. capita	-0.000133 (0.000198)	-0.000144 (0.000271)
Year Fixed effects	Ja	Ja
N	418	445
adj. R ²	0.70	0.72

Note: OLS/PCSE. Standardfejl er angivet i parentes. * p < 0.1, ** p < 0.05, *** p < 0.01.

Ser vi først graden af omfordeling og langtidsarbejdsløshed, finder vi, at interaktionsleddet (Koordinering*Sociale udgifter) er højsignifikant (se tabel 4.7). Som det nu gerne skulle stå klart for læseren, er det dog vigtigt at vise de marginale effekter for at vurdere, under hvilke forhold koordineringen har en positiv (eller negativ) effekt på den afhængige variabel.

Af Panel A (se figur 4.3) fremgår de marginale effekter af koordinering på omfordeling og langtidsarbejdsløshed givet forskellige niveauer af sociale udgifter. Som det fremgår af Panel A, synes stigende koordinering kun at være negativt korreleret med graden af relativ omfordeling i samfund med en moderat til stor velfærdsstat. Noter at negative effekter her er lig med mere omfordeling. Højere niveauer af koordinering og en stor velfærdsstat synes således at være befordrende for en højere grad af omfordeling.

Figur 4.3. Marginale effekter af koordinering på omfordeling og langtidsarbejdsløshed givet forskellige niveauer af sociale udgifter.

Note: Panel A er baseret på interaktionsledet i model 1 i tabel 4.7. Panel B er baseret på interaktionsledet i model 2 i tabel 4.7.

Det samme billede tegner sig, når vi undersøger samspilseffekterne mellem koordinering og velfærdsstaten på graden af langtidsarbejdsløshed. Af Panel B fremgår de marginale effekter af koordinering på langtidsarbejdsløshed givet forskellige niveauer af sociale udgifter (figur 4.3). Som det fremgår af figuren, er det kun i moderat til store velfærdsstater, at en øgning af koordineringen er negativt korreleret med langtidsarbejdsløshed. Her synes samspillet mellem en strategisk koordineret markedsøkonomi og en stor velfærdsstat at inkludere flere langtidsarbejdsløse i arbejdsmarkedet. Når vi undersøger samspilseffekterne mellem koordinering og velfærdsstaten på graden af social solidaritet, synes CME'er med en stor velfærdsstat således at være mere social solidariske end LME'er med en lille velfærdsstat.

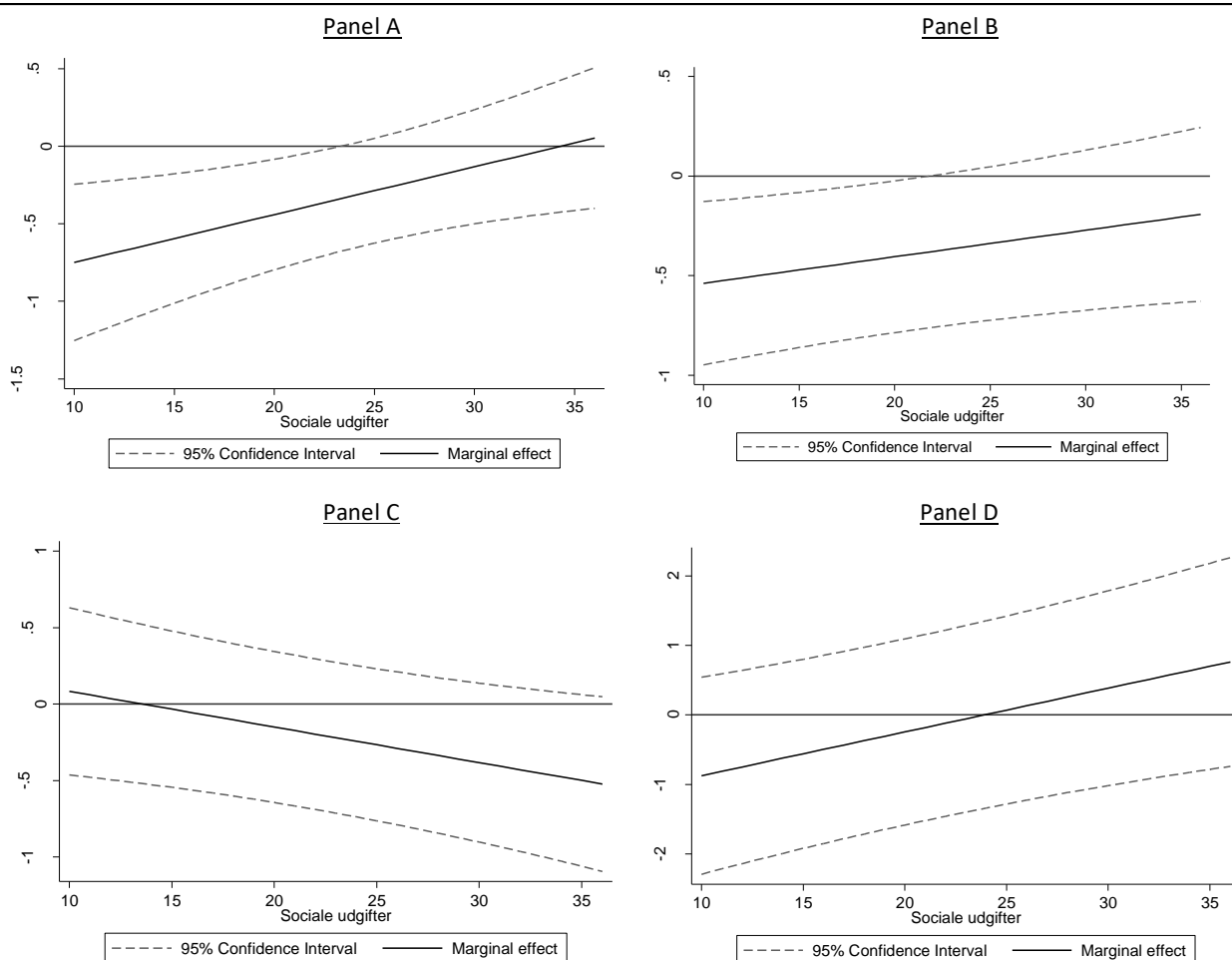
Ser vi på ECM'erne får vi dog et noget andet billede (se tabel 4.8). Som det fremgår af tabel 4.8, er interaktionsledet mellem niveauet af koordinering og de samlede sociale udgifter statistisk signifikant korreleret med tilvæksten i pre- og postginikoefficienter såvel som midlertidig kontraktbeskæftigelse og lavtlønsbeskæftigelse.

Tabel 4.8. Betydningen af samspillet mellem koordinering og velfærdsstaten for graden af omfordeling og langtidsarbejdsløshed i industrialiserede lande, ECM, 1980-2007.

	1	2	3	4	5	6	7
	Δ Pre Gini	Δ Post Gini	Δ P50P10	Δ P90P50	Δ Midlertidig Kontraktbeskæftigelse	Δ Ufrivillig Deltidsarbejde	Δ Lavtlønsbeskæftigelse
Lagged Afhængig Niveau	-0.0719** (0.0282)	-0.114*** (0.0329)	-0.0890*** (0.0156)	-0.0731*** (0.0121)	-0.0384* (0.0219)	-0.119*** (0.0414)	-0.0794*** (0.00819)
Koordinering	-1.149*** (0.357)	-0.549*** (0.201)	-0.0271** (0.0124)	-0.00743 (0.00910)	0.584** (0.260)	-0.246 (0.288)	-1.763*** (0.559)
Sociale udgifter	0.0168 (0.0191)	-0.0199 (0.0148)	-0.000777 (0.000824)	0.000203 (0.000612)	0.0115 (0.0168)	0.00636 (0.0145)	0.0430 (0.0318)
Koordinering*Sociale udgifter	0.0308** (0.0133)	0.0146** (0.00723)	0.000368 (0.000513)	-0.000313 (0.000358)	-0.0233** (0.0104)	0.0139 (0.0121)	0.0630*** (0.0226)
Δ Koordinering	0.101 (0.181)	-0.138 (0.210)	-0.0276 [†] (0.0151)	0.00271 (0.0190)	-0.228 (0.254)	-0.0883 (0.213)	0.245 (0.747)
Δ Sociale udgifter	0.0459 (0.0342)	-0.0517* (0.0273)	-0.00223 (0.00219)	-0.00119 (0.00198)	-0.0336 (0.0511)	0.0302 (0.0360)	-0.0490 (0.0622)
Δ Koordinering* Δ Sociale udgifter	-0.0684 (0.239)	0.0180 (0.259)	0.0330 [†] (0.0172)	-0.0397** (0.0188)	-0.268 (0.350)	0.146 (0.332)	0.0961 (0.961)
Konstitutionelle vetopunkter	-0.0944 (0.0619)	0.0825 (0.0752)	-0.000920 (0.00281)	-0.00353 [†] (0.00197)	0.0840** (0.0394)	0.0244 (0.0189)	-0.0103 (0.0606)
Δ Konstitutionelle vetopunkter	0.0758 (0.104)	-0.0599 (0.111)	-0.00958** (0.00461)	-0.00352 (0.00571)	-0.0162 (0.224)	-0.163 [†] (0.0937)	-0.0758 (0.136)
P90P50	-0.586 (0.388)	-1.108*** (0.328)	0.0231** (0.0109)	—	0.138 (0.231)	0.121 (0.186)	0.186 (0.301)
Δ P90P50	0.329 (0.762)	2.466** (1.138)	-0.108 (0.0675)	—	-0.993 (1.084)	-0.255 (0.602)	1.364 (1.286)
VenstreP	-0.000211 (0.00139)	0.00174 (0.00115)	0.0000251 (0.0000478)	0.0000424 (0.0000428)	0.000966 (0.00153)	-0.00122 (0.000896)	0.000166 (0.00159)
Δ VenstreP	0.0000250 (0.00127)	-0.00100 (0.00126)	0.0000131 (0.0000775)	0.0000151 (0.0000675)	0.00144 (0.00183)	-0.000294 (0.00112)	0.000192 (0.00235)
KristenP	0.00110 (0.00254)	0.000196 (0.00165)	0.00000505 (0.0000785)	0.000103 (0.0000655)	0.00198 (0.00186)	0.000951 (0.00138)	-0.000436 (0.00168)
Δ KristenP	-0.00110 (0.00211)	-0.000552 (0.00160)	0.0000788 (0.000113)	0.00000578 (0.0000845)	0.00104 (0.00190)	-0.000144 (0.00178)	0.00336 (0.00269)
Deindustrialisering	-0.0689*** (0.0233)	-0.0525** (0.0228)	-0.00127 (0.0105)	-0.00199*** (0.000579)	0.0107 (0.0144)	0.0262* (0.0154)	0.00172 (0.0288)
Δ Deindustrialisering	0.105*** (0.0391)	0.000459 (0.0373)	-0.00156 (0.00316)	0.00101 (0.00257)	0.0175 (0.0576)	-0.0141 (0.0353)	0.0585 (0.0682)
Handelsåbenhed	-0.00000879 (0.00391)	-0.00280 (0.00239)	0.0000562 (0.000127)	-0.0000260 (0.000102)	0.000485 (0.00168)	-0.00207* (0.00120)	0.000345 (0.00231)
Δ Handelsåbenhed	-0.00234 (0.00814)	-0.00667 (0.00713)	0.000419 (0.000620)	-0.000329 (0.000393)	0.00782 (0.0111)	-0.0150 [†] (0.00770)	0.00379 (0.0109)
Kapitalmobilitet	-0.00623 (0.00634)	0.00623 (0.00445)	0.000137 (0.000222)	-0.0000921 (0.000162)	0.00487 (0.00557)	0.00312 (0.00452)	0.00581 (0.00700)
Δ Kapitalmobilitet	0.0000183 (0.00702)	-0.00678 (0.00708)	0.000170 (0.000470)	-0.000280 (0.000359)	0.00122 (0.0112)	0.00115 (0.00684)	-0.00510 (0.00923)
Arbejdsløshed	0.000772 (0.0273)	0.0112 (0.0275)	0.00346*** (0.00117)	0.00259*** (0.000747)	-0.00246 (0.0269)	0.0203 (0.0204)	0.0336 (0.0285)
Δ Arbejdsløshed	-0.0228 (0.0316)	0.00571 (0.0313)	0.000211 (0.00208)	-0.00206 (0.00175)	0.132*** (0.0480)	0.0421 (0.0310)	-0.0326 (0.0492)
Kvindens Beskæftigelse	-0.0117 (0.0105)	-0.0387*** (0.0101)	0.000948** (0.000409)	-0.0000768 (0.000383)	0.00689 (0.00811)	0.00195 (0.00451)	-0.000598 (0.00740)
Δ Kvindens Beskæftigelse	-0.0325 (0.0264)	0.0612** (0.0257)	-0.000480 (0.00176)	0.000361 (0.00159)	0.0120 (0.0433)	-0.0209 (0.0296)	0.0475 (0.0387)
BNP pr. capita	0.0000778*** (0.0000267)	-0.00000876 (0.0000226)	0.00000246** (0.00000105)	0.00000381*** (0.00000106)	-0.0000523** (0.0000264)	-0.00000507 (0.0000164)	0.0000376 (0.0000331)
Δ BNP pr. capita	-0.0000344 (0.0000428)	-0.0000512 (0.0000412)	-0.00000181 (0.00000292)	-0.00000567** (0.00000255)	0.00000738 (0.0000592)	-0.0000732* (0.0000420)	0.0000286 (0.0000783)
Year Fixed effects	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
N	398	398	424	424	398	372	354
adj. R ²	0.22	0.23	0.34	0.25	0.16	0.23	0.40

Note: ECM/PCSE. Standardfejl er angivet i parentes. * p < 0.1, ** p < 0.05, *** p < 0.01.

Figur 4.4. Marginale effekter af koordinering på omfordeling og langtidsarbejdsløshed givet forskellige niveauer af sociale udgifter.

Note: Panel A er baseret på model 1 i tabel 4.8. Panel B er baseret på model 2 i tabel 4.8. Panel C er baseret på model 5 i tabel 4.8. Panel D er baseret på model 7 i tabel 4.8

Ser vi først på ginigkoefficienterne, fremgår det af Panel A og Panel B i figur 4.4, at de marginale effekter fra koordinering kun synes at minimere den relative ulighed i lønindkomsten i økonomier med en moderat til lille velfærdsstat. Det kan synes overraskende og åbenlyst på en og samme tid. På den ene side er det overraskende, da vi ville forvente mere fremtrædende effekter i store velfærdsstater. Omvendt er det åbenlyst, at stigende koordinering mindsker uligheden i små til moderat store velfærdsstater, da der i relativt små velfærdsstater må forventes at være en mindre grad af omfordeling. Herudover kan disse resultater også pege på, at når en politisk økonomi med en stor velfærdsstat øger graden af koordinering yderligere, så har det nødvendigvis ikke en betydning for udviklingen af uligheden. Dette er dog væsentligt mere spekulativt, men det er et interessant spørgsmål, som kan rejses på baggrund af disse empiriske analyser.

Ser vi endvidere på de marginale effekter fra koordinering på midlertidige kontraktbeskæftigelse og lavtlønsbeskæftigelse, synes der ikke at være nogle statistiske sammenhænge herimellem. I Panel C og D fremgår de marginale effekter af koordinering på henholdsvis midlertidig kontraktbeskæftigelse og lavtlønsbeskæftigelse givet forskellige niveauer af sociale udgifter. Som det fremgår af Panel C og Panel D synes de marginale effekter fra koordinering ikke at være forskellige fra 0 – uagtet af, hvorvidt de samlede sociale udgifter er relativt høje eller lave.

Vi finder således blandet opbakning til hypotese 3 om, at koordinering har en positiv effekt på graden solidaritet givet, at der er en omfattende velfærdsstat. Ser vi på OLS'erne, der estimerer effekterne fra graden af koordinering på graden af relativ omfordeling og langtidsarbejdsløshed, synes tesen at holde empirisk: Koordinering øger omfordelingen og mindsker langtidsarbejdsløshed i politiske økonomier med en (moderat til) stor velfærdsstat.

Ser vi herimod på ECM'erne, er der tegn på det modsatte. Her synes øget koordinering kun at af en effekt på uligheden (mål som pre- og postginikoefficienter) i relativt små velfærdsstater. Dette er dog ikke et systematisk fund, da det samme ikke er tilfældet for fordelingen mellem indkomstpercentilerne, men det åbner døren for nogle fremtidige – måske interessante – undersøgelsesspørgsmål. Kunne det tænkes, at når velfærdsstaten er nået en vis størrelse i den politiske økonomi, så gavner det ikke ligheden og inklusionen på arbejdsmarkedet at øge graden af koordinering yderligere? Generelt kan vi således sige, at samspillet mellem koordinering og størrelsen på velfærdsstaten bedst kan forklare forskelle mellem industrialiserede lande, når det drejer sig om omfordeling og langtidsarbejdsløshed – m.a.o. niveauet af vores forskellig mål for (om)fordeling og inklusion på arbejdsmarkedet. For de resterende empiriske undersøgelser i dette afsnit er resultater noget mere vage og (delvist) modstridende.

Hvad betyder Samspillet Mellem Koordinering og Statens Konstitutionelle Vetopunkter for den Sociale Solidaritet i Industrialiserede Økonomier?

Vi har nu undersøgt, hvad koordineringen i økonomien isoleret set betyder for den sociale solidaritet såvel som dets samspil med velfærdsstaten. I dette afsnit skal vi undersøge den sidste komponent af det overordnede teoretiske framework – nemlig mulige samspilseffekter mellem koordinering og konstitutionelle vetopunkter. Det gøres ved at teste hypotese 4: *Koordinering har en positiv effekt på graden af social solidaritet, givet at der er få konstitutionelle vetopunkter i det politiske system.* Variansen på interaktionsledet er så begrænset, at statistikprogrammet STATA ommitter (undlader) tilvæksten i interaktionsledet mellem koordinering og konstitutionelle vetopunkter. Det er derfor kun resultaterne fra OLS'erne, som kan præsenteres her.

Af tabel 4.9 fremgår resultaterne fra testene af hypotese 4. Som det klart fremgår af tabellen er interaktionsledet mellem koordinering og konstitutionelle vetopunkter signifikant korreleret med graden af omfordeling og langtidsarbejdsløshed. Ser vi endvidere på de marginale effekter af koordinering på omfordeling, givet forskellige antal vetopunkter, synes højere niveauer af koordinering at øge omfordelingen i politiske økonomier med få vetopunkter i det politiske system (Panel A i figur 4.5). Effekterne synes ikke at være forskellige i politiske systemer med to eller flere vetopunkter. Graden af koordinering i økonomien synes derfor kun at resultere i mere omfordeling i politiske økonomier med relativt få konstitutionelle vetopunkter.

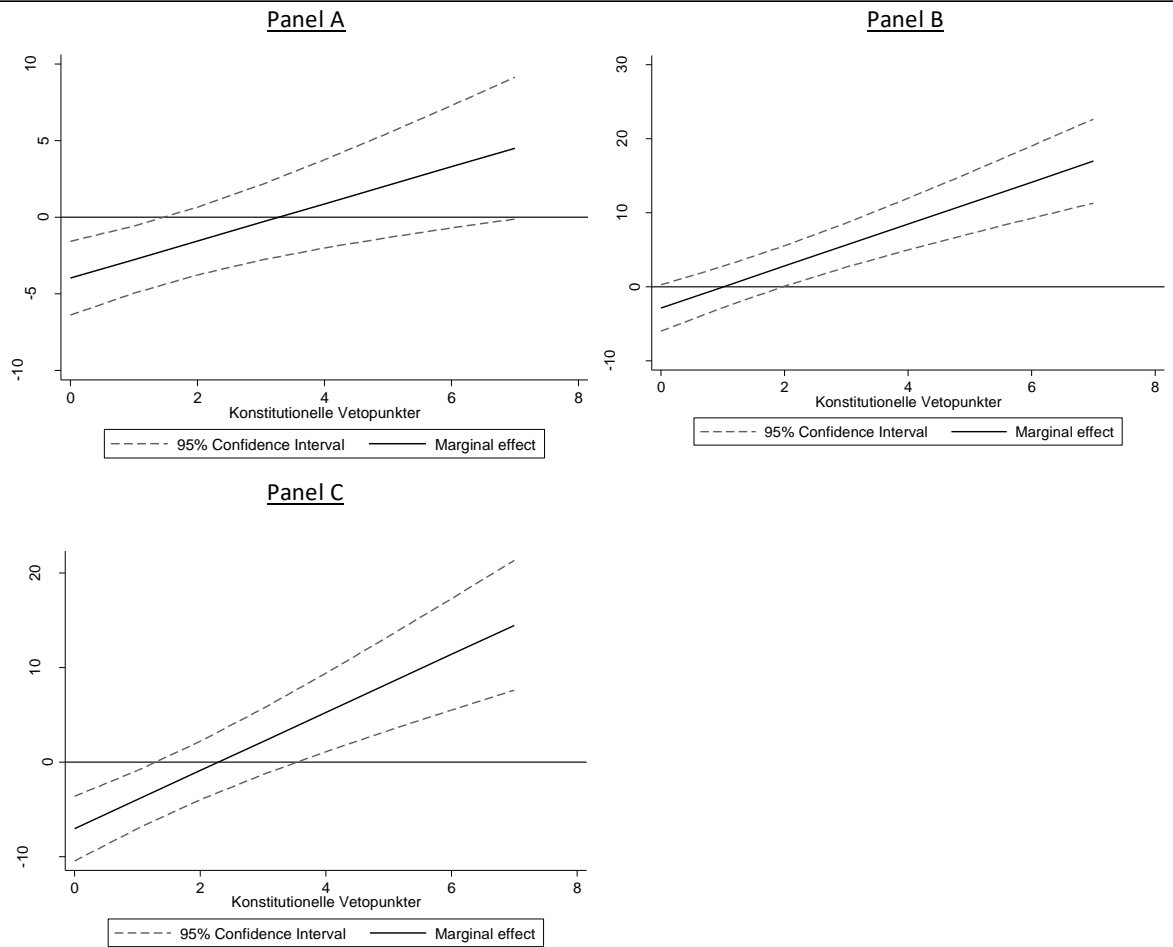
Tabel 4.9. Betydningen af samspillet mellem koordinering og konstitutionelle vetopunkter for graden af omfordeling og langtidsarbejdsløshed i industrialiserede lande, 1980-2007.

	1	2
	Omfordeling	Langtidsarbejdsløshed
Koordinering	-3.987*** (1.23)	-2.876* (1.59)
Konstitutionelle vetopunkter	1.515*** (0.482)	1.980*** (0.540)
Koordinering*Konstitutionelle vetopunkter	1.213*** (0.374)	2.835*** (0.479)
Sociale udgifter	-0.737*** (0.152)	0.453** (0.230)
P90P50	7.680** (3.17)	1.947 (3.02)
VenstreP	-0.00451 (0.00606)	0.0124 (0.00956)
KristenP	0.00860 (0.00697)	0.00435 (0.0102)
Deindustrialisering	-0.219 (0.278)	0.684** (0.318)
Handelsåbenhed	0.00838 (0.0283)	0.158*** (0.0342)
Kapitalmobilitet	-0.0155 (0.0389)	-0.123** (0.0599)
Arbejdsløshed	0.157 (0.177)	1.836*** (0.277)
Kvindes Beskæftigelse	-0.0251 (0.147)	-0.0825 (0.157)
BNP pr. capita	-0.0000124 (0.000201)	-0.0000440 (0.000268)
Year Fixed effects	Ja	Ja
N	418	445
adj. R ²	0.71	0.73

Note: OLS/PCSE. Standardfejl er angivet i parentes. * p < 0.1, ** p < 0.05, *** p < 0.01.

Ser vi endvidere på langtidsarbejdsløshed, finder vi, at de marginale effekter fra koordinering synes at være positivt korreleret med højere andele af langtidsarbejdsløse i lande med mange vetopunkter i det politiske system (se Panel B i figur 4.5). Omvendt synes effekterne ikke at være forskellige fra 0 i økonomier med få vetopunkter. Dette billede ændrer sig dog, hvis vi underlader at kontrollere for graden af arbejdsløshed. Af Panel C fremgår de marginale effekter for koordinering, hvor arbejdsløshed som kontrolvariabel er udeladt. Her viser det sig, at de marginale effekter fra koordinering synes at mindske graden af langtidsarbejdsløse i politiske økonomier med få vetopunkter. Der kunne således godt være tegn på, at øget koordinering i økonomier med få vetopunkter resulterer i færre langtidsarbejdsløse.

Figur 4.5. Marginale effekter af koordinering på omfordeling og langtidsarbejdsløshed givet forskellige antal af konstitutionelle vetopunkter.

Note: Panel A er baseret på model 1 i tabel 4.9. Panel B er baseret på model 2 i tabel 4.9. Panel C er baseret på model 2 i tabel 4.9, men uden arbejdsløshed som kontrolvariabel (ikke vist).

Samlet for denne korte test af hypotese 4 kan således siges, at der er tegn på, at koordinering kun øger graden af omfordeling og minimerer antallet af langtidsarbejdsløse i politiske økonomier med få vetopunkter. Samtidig kan det også noteres, at økonomier med mange vetopunkter vil kunne formindske graden af omfordeling og forøge andelen af langtidsarbejdsløse, hvis økonomien blev mere koordineret. Dette kan dog diskuteres, da de foregående analyser peger på, at øget koordinering i flere henseender øger den social solidaritet. Hvorvidt dette også er tilfældet for politiske økonomier med mange konstitutionelle vetopunkter, er dog ikke entydigt. Man efterlades således med spørgsmålet om, hvorvidt graden af koordinering har en effekt på graden af vores forskellige mål for social solidaritet. Om dette er tilfældet, gives der et foreløbigt svar på i det kommende afsnit, hvor vi skal forsøge at anvende instrumentvariable til at vurdere, om der egentlig er et kausalforhold mellem koordinering og omfordeling og langtidsarbejdsløshed.

Koordinering og Social Solidaritet – en Kausalsammenhæng?

Vi har nu foretaget en række empiriske test af effekterne fra koordinering i økonomien på social solidaritet. En ofte – og delvist berettet – kritik mod kvantitative studier er, at det ikke kan sige noget om kausalforholdet mellem to variable. Det forsøger vi her at sige noget om ved at instrumentere koordinering for at påvise, hvorvidt kan være tale om et kausalforhold mellem koordinering og enkelte af vores mål for social solidaritet.

Tabel 4.10. Muligt kausalforhold mellem koordinering og omfordeling og langtidsarbejdsløshed, EC2SLS, 1980-2007.

	1	2	3	4
	Omfordeling	Omfordeling	Langtidsarbejdsløshed	Langtidsarbejdsløshed
HK Koordinering	—	-5.061*** (1.54)	—	2.513 (1.86)
MS Koordinering	-2.704** (1.27)	—	3.012 (2.33)	—
P90P50	13.04*** -2.404	11.59*** -2.472	7.677*** -2.014	7.563*** -1.984
VenstreP	0.00133 (0.0102)	-0.000494 (0.0104)	-0.00533 (0.00757)	-0.00469 (0.00744)
KristenP	-0.0348*** (0.0129)	-0.0410*** (0.0131)	-0.00683 (0.0101)	-0.00810 (0.0101)
Deindustrialisering	-0.377 (0.281)	-0.495* (0.280)	-0.746** (0.291)	-0.782*** (0.285)
Handelsåbenhed	0.0385 (0.0273)	0.0542* (0.0284)	0.159*** (0.0290)	0.162*** (0.0281)
Kapitalmobilitet	-0.0382 (0.0459)	-0.0271 (0.0469)	-0.159*** (0.0391)	-0.142*** (0.0366)
Arbejdsløshed	-0.430* (0.231)	-0.403* (0.234)	2.609*** (0.195)	2.643*** (0.193)
Kvindens Beskæftigelse	-0.0495 (0.0976)	-0.120 (0.0954)	-0.191* (0.102)	-0.217** (0.103)
BNP pr. capita	0.000149 (0.000208)	0.000144 (0.000211)	-0.000399** (0.000168)	-0.000365** (0.000167)
Instrumenteret:	Koordinering			
Instrument:	Koordinering år 1900			
Year fixed effects	Ja	Ja	Ja	Ja
N	386	386	406	406
adj. R ²	0.22	0.23	0.61	0.62

Note: Note: Standardfejl er angivet i parentes. * p < 0.1, ** p < 0.05, *** p < 0.01. MS Koordinering = Martin & Swanks (2012) makrokorporatismeindeks. HK Koordinering = Hicks & Kenworthys (1998) neokorporatismeindeks.

Ser vi først på koordineringens effekter, så synes der at være et kausalt forhold mellem graden af koordinering i økonomien og graden af omfordeling (se tabel 4.10). Højere niveauer af koordinering synes at have en negativ effekt på omfordelingsmålet (altså en større grad af omfordeling). Dette gælder både når Hicks & Kenworthys (1998) og Martin & Swanks (2012) mål for koordinering anvendes. Bemærk dog, at der er stor forskel på estimatet fra de to anvendte

koordineringsmål. Med Martin & Swanks (2012) makrokorporatisme indeks opnås et estimat på -2,7, hvor vi med Hicks & Kenworthys (1998) neokorporatisme indeks får et estimat på -5¹¹¹. Dette beretter om, at der kan være forskelle på effekterne fra to lignende mål. Ikke desto mindre kan det siges, at der synes at være en kausaleffekt: Højere niveauer af (strategisk) koordinering – m.a.o. kohærente CME'er – omfordeler mere relativt til mindre strategisk koordinerede økonomier. Dette stemmer i øvrigt også overens med, hvad vi tidligere i dette kapitel har forsøgt at påvise. Det nye er, så at sige, at jeg her forsøger at påvise en kausaleffekt.

Hvis vi retter blikket mod koordineringens effekter på langtidsarbejdsledsløshed, er der – ikke overraskende – ingen effekt. Det er ikke overraskende, da vi tidligere har vist, at der synes at være en omvendt U-formet sammenhæng mellem koordinering og langtidsarbejdsledsløshed. Når vi her estimerer lineære effekter, er det derfor ikke overraskende, at vi ikke finder nogle statistiske effekter. Det er dog uden for rammen her, at teste mulige U-formet sammenhænge med instrumentvariable.

Et af de mest robuste fund i litteraturen (og i dette kapitel) er, at (strategisk) koordinering øger graden af omfordeling i et samfund. Som vi har vist her synes dette fund også at holde stik empirisk, når IV'er anvendes. Dette styrker således indiciene for, at der rent faktisk er et kausalforhold mellem koordinering og omfordeling. Årsagen til at nogle industrialiserede lande omfordeler mere end andre, synes derfor at skyldes, at den politiske økonomi er mere (strategisk) koordineret.

Konklusion

Jeg har i dette kapitel forsøgt at undersøge, hvilke effekter forskellige måder at koordinere en politisk økonomi har for udvalgte aspekter af den sociale solidaritet i et samfund. Generelt findes der opbakning til, at økonomier med en høj grad af koordinering omfordeler mere – både før og efter skat – og producerer mindre ulige samfund. Jeg har sågar argumenteret for, at højere niveauer af koordinering synes at have en kausaleffekt på graden af omfordeling. Der er således god grund til at tro, at lande med en høj grad af koordinering er mere økonomisk lige grundet kooperative institutioner. Det er der som sådan ikke noget nyt i. Det nye er, at jeg har forsøgt at påvise, at der synes at være et kausalt forhold mellem koordinering og omfordeling. Brugen af instrumentvariable synes således at styrke formodningen om, at højere niveauer af (strategisk) koordinering er årsagen til, at nogle lande er mere lige end andre.

Retter vi blikket mod forskellige former for dualisme på arbejdsmarkedet (inklusion/eksklusion på arbejdsmarkedet), synes der i nogle tilfælde at være opbakning til, at økonomier med en høj grad af koordinering er mere socialt inkluderende, men det er ikke et systematisk billede. På den ene side synes CME'er, at mindske andelen af lavtlønsbeskæftigede. På den anden side synes kohærente LME'er *vis á vis* CME'er at mindske andelen af langtidsarbejdsledsløse. Endvidere synes forskellige markedsøkonomier ikke at have en effekt på andelen af midlertidig kontraktbeskæftigelse og ufrivillig deltidsarbejdsledsløshed.

¹¹¹ En del af denne forskel skyldes, at den gennemsnitlige standardafvigelse er væsentlig større på Hicks & Kenworthys koordineringsmål.

Herudover er det også blevet påpeget, at samspillet mellem koordinering og velfærdsstaten kan berige vores forståelse af udvalgte aspekter af social solidaritet. Øget koordinering synes at øge graden af omfordeling i politiske økonomier med en relativt omfattende velfærdsstat. Ligeledes synes CME'er med en stor velfærdsstat at minimere andelen af langtidsarbejdsløse. Samspillet mellem koordinering og velfærdsstaten kan således hjælpe med at forklare, hvorfor nogle industrialiserede lande er mere socialt lige end andre. Når vi undersøger koordineringens effekter på tilvæksten i ulighed synes kombinationen af koordinering og velfærdsstater kun i ringe grad at kunne forklare, hvorfor nogle lande bliver mere lige eller socialt inkluderende. Ydermere synes samspillet mellem koordinering og konstitutionelle vetopunkter også at bidrage til vores forståelse af, hvorfor nogle lande er mere socialt lige end andre. Øget koordinering synes at øge graden af omfordelingen, når der er få konstitutionelle vetopunkter i den politiske økonomi. Der er også tegn på, at økonomier med en høj grad af koordinering og få vetopunkter mindsker graden af langtidsarbejdsløse. Denne kombination af institutioner synes således at være befordrende for lighed og inklusion på arbejdsmarkedet.

Summa summarum, graden af koordinering synes generelt at kunne forklare, hvorfor nogle industrialiserede lande er mere lige og omfordeler mere end andre industrialiserede lande. Ligeledes er der tegn på, at en relativt omfattende velfærdsstat og et politisk system med få vetopunkter også kan understøtte koordineringens effekter positivt. I modsætningen til dele af den korporatisme litteratur synes øget koordinering dog kun at være understøttende for lighed og inklusion på arbejdsmarkedet i politiske økonomier med store velfærdsstater og få vetopunkter. Der er således forskel på, hvordan koordineringens sociale effekter medieres i forskellige politiske økonomier. Disse resultater indikerer således, at inklusionen af velfærdsstaten og statens konstitutionelle vetopunkter med VoC-rammearbejdet styrker vores evne til at præcisere, under hvilke forhold øget koordinering er understøttende for den sociale solidaritet.

Når det drejer sig om udviklingen af ulighed og dualisme på arbejdsmarkedet, synes effekterne fra koordinering dog at variere mere. Det kunne tyde på, at der er forskel på koordineringens effekter på kort og på langt sigt. Der er således solid opbakning til, at graden af koordinering i et samfund er årsagen til, at nogle lande er mere lige og socialt inkluderende end andre. Omvendt er der kun delvis opbakning til, at graden af koordinering kan forklare, hvorfor nogle politiske økonomier mindsker uligheden og forskellige dualismer på arbejdsmarkedet over tid.

Kapitel 5. Konklusion – Hvad har vi Lært og Hvilke nye Perspektiver Presser sig på?

Denne specialeafhandling forsøger at reformulere og videreudvikle debatten om Varieties of Capitalism (VoC). Det gøres ved at kombinere VoC litteraturens fokus på koordinering med litteraturen om velfærdsregimer såvel som statens konstitutionelle strukturer. På baggrund heraf argumenteres der for, at muligheden for at forklare økonomisk performance og social solidaritet forbedres ved at inkludere velfærdsstaten og politiske institutioner i VoC-rammearbejdet. De empiriske analyser peger på, at vi kun kan forklare økonomisk performance tilfredsstillende, såfremt vi fokuserer på samspillet mellem koordinering, velfærd og konstitutionelle strukturer. Et fokus alene på koordinering er for ensidigt i besvarelsen af, hvorfor nogle lande er rigere og mere lige end andre. Der kræves et større fokus på samspil mellem institutioner, hvis vi vil forklare landeforskelle i økonomisk performance og social solidaritet.

Et af hovedpostulaterne i denne specialeafhandling er, at institutioner, der er understøttende for økonomisk vækst og beskæftigelse, også kan være stimulerende for den sociale solidaritet. Skellet mellem Williamsonske og Durkheimske institutioner er måske ikke så skarpt, som det fremstilles. Kooperative eller koordinerende institutioner kan både styrke økonomiske vækst og solidaritet. Endvidere spiller velfærdsstaten og statens konstitutionelle strukturer en vigtig rolle for kooperative institutioners virkemåde og outcomes.

Det indebærer en kritik af VoC litteraturens ofte ensidige fokus på koordinering. Men man skal ikke smide barnet ud med badevandet, for VoC litteraturen har en rigdom af indsigter. Specialets kritik har netop fremhævet vigtigheden af VoC litteraturens begreb om institutionelle komplementariteter og institutionelle komparative fordele. Resultaterne peger på, at de institutioner, som VoC peger på, kun giver komparative fordele i bestemte kombinationer med velfærdsregimer og statens konstitutionelle strukturer.

Ligeledes synes samspillet mellem institutioner at kunne forklare, hvorfor nogle industrialiserede lande er mere lige og inkluderende end andre. Kun én samfundsmodel med høj koordinering, en relativt omfattende velfærdsstat og få konstitutionelle vetopunkter synes at give forudsætninger for både høj økonomisk performance og høj social solidaritet.

Økonomisk Performance – en Revurdering og nye Perspektiver

Når det gælder økonomisk performance, peger resultaterne på to økonomiske levedygtige kapitalistiske systemer: 1) En markedskoordineret økonomi (LME) med en begrænset velfærdsstat og relativt mange vetopunkter og 2) en strategisk koordineret markedsøkonomi (CME) med en relativt omfattende velfærdsstat og få konstitutionelle vetopunkter. Mere institutionelt kohærente markedsystemer synes således at være økonomisk overlegne relativt til mindre institutionelt sammenhængende markedsystemer.

Det er dog uklart, om mange vetopunkter stimulerer økonomisk fremgang i alle LME'er. Variationen er stor. For eksempel har Irland få vetopunkter og høj vækst i den undersøgte periode.

Omvendt har USA mange vetopunkter og klarer sig godt økonomisk. Det er derfor ikke helt entydigt, hvad vetopunkter betyder for LME'ers evne til at skabe økonomisk vækst og fremgang. Det peger på behov for yderligere forskning i konstitutionelle strukturers betydning for LME'ers økonomiske performance. Kan mange vetopunkter alligevel, alt andet lige, være skidt for en markedskoordineret økonomi som USA? Det er der flere forfattere, der argumenterer for (Hacker & Pierson, 2016; Fukuyama, 2014).

Mere entydigt er det, at samspillet mellem koordinering og konstitutionelle vetopunkter påvirker økonomisk performance i CME'er¹¹². De nordeuropæiske¹¹³ landes økonomiske succes synes bl.a. at bero på, at statens konstitutionelle strukturer – relativt få vetopunkter – understøtter effekten af koordinering på økonomisk performance.

Der er endvidere belæg for samspilseffekter mellem koordinering og velfærdsstaten. Både kombinationen af en institutionelt kohærent LME og en kommodificeret velfærdsstat og kombinationen af en institutionelt kohærent CME og en dekommodificeret velfærdsstat synes at stimulere økonomisk vækst, beskæftigelse og produktivitet. Welfare production regime (WPR) teoriens fokus på samspillet mellem VoC og velfærdsstaten synes således meget frugtbar.

Hvis dette er tilfældet, presser flere spørgsmål sig på. For det første kan ovenstående empiriske analyser ikke udpege, hvilke *dele* af produktionsregimet og velfærdsstaten, der giver positive samspilseffekter. Her kunne man med fordel gå nærmere ned i Etzévész-Abe et al.s (2001) påstand om, at forskellige kombinationer af indkomst- og jobsikkerhed i samspil med forskellige fagkundskaber (generelle vs. specifikke) styrker økonomisk performance.

Ligeledes er der behov for at undersøge, hvilken betydning forskellige pensionssystemer har for kapitalstrukturer i LME'er og CME'er. Som bekendt kræver CME'er længere investeringer (tålmodig kapital), og her kunne pensionssystemet tænkes at spille en central rolle (Jack & Vitols, 2001). Videre kunne der tænkes at være forskel på arbejdsgiveres opbakning til sociale politikker i hhv. beskyttede og konkurrenceudsatte erhverv (Iversen & Soskice, 2015b; Martin & Swank, 2012: 230-231). Forskellige virksomhedsstrukturer og konkurrenceforhold kunne også tænkes at have betydning for samspillet mellem produktionsregime og velfærdsstat (se også Katzenstein, 1985). M.a.o., hvilke økonomiske samspilseffekter er der at finde på subniveau?

For det andet har deindustrialisering påvirket de industrialiserede lande markant (Cusack & Iversen, 2000; Wren, 2013). Trænings-, efter- og videreuddannelsessystemer i CME'er kommer under pres, når beskæftigelse i klassiske erhverv som landbrug og byggeri (og fremstilling) aftager hurtigt (Iversen & Stephens, 2008; Jensen, 2011a; Wren, 2013). Da CME'ers økonomiske succes i høj grad har været baseret på industriproduktion (Hall & Soskice, 2001a), er det uklart, hvorvidt tidligere tiders institutionelle komparative fordele også gælder i fremtiden. I tillæg her til har en del CME'er oplevet aftagende koordinering (Jahn, 2016; Thelen, 2014; Witt & Jackson, 2016). Et afgørende spørgsmål må derfor lyde: Hvorvidt kan CME'er opretholde deres institutionelle komparative fordele set i lyset af nye institutionelle forandringer? Et sådant spørgsmål er

¹¹² Man kunne derfor forestille sig to særskilte teoretiske frameworks: et for LME'er og et for CME'er. Spørgsmålet er så, om det vil gavne fremtidig teoribygning. Det vedrører den klassiske diskussion om *parsimoni vs. specificitet* og *kompleksitet* i samfundsvidenskaberne, som det er uden for rammerne at diskutere her (men se Etzerodt et al., (2016) for en mere omfattende diskussion).

¹¹³ Her tænkes særligt på Skandinavien, Holland og Østrig.

komplekst at besvare, men jeg tror en del af forklaringen ligger i kompositionen af arbejdsstyrkens fagkundskaber, og hvordan deindustrieringen udfordrer disse (Etzerodt, upubliceret manuskript). I tillæg hertil kan velfærdsstaten også spille en rolle (Etzerodt & Eriksen, 2017).

For det tredje kunne det se ud til, at de sydeuropæiske lande (Italien, Spanien, Portugal, Grækenland) – og måske Frankrig – befinder sig i en suboptimal institutionel ligevægt¹¹⁴. Da institutionelt mindre kohærente økonomier performer dårligt, er det svært at være optimistisk på de sydeuropæiske landes vegne, for der er ikke mange tegn på institutionelle ændringer. Herudover synes EU's økonomiske politikker ikke ligefrem at hjælpe på situationen i Sydeuropa (Hall; 2014; Höpner & Lutter, 2017; Iversen & Soskice, 2013). Et tredje afgørende spørgsmål må derfor være: Er der en levedygtig økonomisk model i Sydeuropa, og hvordan ser den i givet fald ud?

Social solidaritet – en Revurdering og nye Perspektiver

Når vi skal forholde os til resultaterne vedrørende social solidaritet, bliver det straks mere kompliceret.

Når det gælder landeforskelle i social solidaritet (målt ved omfordeling og langtidsarbejdsløshed), synes den teoretiske ramme i høj grad at bidrage til at forklare forskellene. Høj koordinering synes både at øge omfordelingen og mindske langtidsledigheden. Hvor sammenhængen mellem koordinering og omfordeling fremstår næsten lineær, peger data på en omvendt U-formet sammenhæng mellem koordinering og langtidsarbejdsløshed. Institutionelt kohærente markedssystemer synes altså at medføre færre langtidsarbejdsløse.

Men effekten synes også betinget af velfærdsstaten og statens konstitutionelle strukturer. Høj koordinering synes at fremme omfordeling og mindske langtidsarbejdsløshed, men kun i lande med en relativt omfattende velfærdsstat og få konstitutionelle vetopunkter. De relativt lige samfund i Nordeuropa må således ikke kun tilskrives velfærdsstaten men også den koordinerede økonomi og samspillet mellem velfærdsstaten og statens konstitutionelle strukturer. De sidstnævnte institutioner bidrager således til vores forståelse af, hvilke betingelser der styrker koordineringseffekter på lighed og inklusion.

Ser vi i stedet på ændringer (tilvæksten) i ulighed og dualisme på arbejdsmarkedet, synes den teoretiske ramme med institutionelle komplementariteter ikke at berige os voldsomt. Tilføjelsen af velfærdsstaten og konstitutionelle strukturer øger ikke forklaringskraften, når det gælder social solidaritet¹¹⁵. Der er dog tegn på, at koordinering kan forklare, hvorfor nogle lande bliver mere (økonomisk) ulige end andre. Men resultaterne er ikke robuste.

Når det drejer sig om at forklare ændringer i arbejdsmarkedets dualisering, synes ingen af vores forklarende variable at have nævneværdig betydning¹¹⁶. En udtagelse er andelen af lavtlønnede, som mindskes i politiske økonomier med høj koordinering. Men det genfindes ikke for midlertidig kontraktbeskæftigelse og ufrivilligt deltidsarbejde. Det er således usikkert, i hvor høj grad CME'er kan mindske de nye skel på arbejdsmarkedet. Man kan derfor, ligesom Rueda

¹¹⁴ Det er kun Italien og Frankrig, der her har været inkluderet i de empiriske analyser.

¹¹⁵ Det skal dog noteres, at det ikke har været muligt at teste, hvorvidt dette egentlig er tilfældet for samspilseffekterne mellem koordinering og statens konstitutionelle strukturer. Men der synes at være god grund til at tro, at vi ville opnå lignede inkonklusive resultater som ved test af koordinering² og samspillet mellem koordinering og velfærdsstaten.

¹¹⁶ Det gælder i øvrigt for alle de inkluderede variable i regressionsanalyserne.

(2005), være bekymret for industrialiserede landes evne til at bekæmpe stigende dualisme på arbejdsmarkedet. Det er en klassisk iagttagelse, at de nordiske lande har været bedre til at håndtere dette problem (Iversen & Soskice, 2015a)¹¹⁷. Et centralt spørgsmål for fremtidig forskning må derfor være: Hvorfor ændrer arbejderes arbejdsvilkår sig for det værre i nogle lande men ikke i andre? Det nærværende teoretiske framework synes kun at kunne forklare niveauet af ulighed og inklusion og ikke udviklingen her af. Det hører her med, at der ikke tages højde for forskellige koalitionsdynamikker i den teoretiske ramme, som kan spille en vigtig rolle for udviklingen af solidariteten (Iversen & Soskice, 2006; Iversen & Soskice, 2015c). Det teoretiske framework er således bedre til at forklare langsigtede strukturelle ændringer i ulighed og dualisme end årlige ændringer heraf.

Når det gælder social solidaritet, er det mest konsistente fund, at der er *catch-up* mekanismer, da (næsten) alle de forskudte afhængige variable har et signifikant negativt estimat (se Plümper & Schneider, 2009). Relativt usolidariske politiske økonomier synes generelt at blive mere solidariske over tid. Hvad der forårsager dette, kan vi ikke sige noget om på baggrund af analysen – vi kan blot konstatere, at der synes at være en catch-up proces. Et vigtigt spørgsmål er derfor, hvilke faktorer der kan forklare dette? Her ville det bl.a. være oplagt at undersøge "the usual suspects" så som deindustrialisering, globalisering, aldring, institutionelle infrastrukturer mv.

Konklusion

I en tid hvor uligheden stiger og arbejdsmarkedet præges af stigende dualisme, aktualiseres spørgsmålet om, hvorfor nogle politiske økonomier kan skabe lighed og økonomisk fremgang på samme tid. Hovedformålet med denne specialeanalyse har været at undersøge netop dette – og specielt de institutionelle betingelser herfor.

Resultaterne peger på, at nogle samfund er økonomisk velstillede og socialt lige på grund af koordinerende institutioner kombineret med både en stor og dekommodificeret velfærdsstat og et politisk system med få konstitutionelle begrænsninger. Denne kombination styrker både landenes økonomiske performance og sociale solidaritet. Liberale markedsøkonomier med en kommodificeret velfærdsstat og mange vetopunkter synes også at styrke økonomisk performance, men ikke social solidaritet i samfundet. Jeg finder således opbakning til Varieties of Capitalism teoriens påstand om, at (strategisk) koordinerede økonomier er fremmende både for økonomisk vækst og lighed, men tilføjer den vigtige pointe, at det er betinget af en dekommodificeret velfærdsstat og få konstitutionelle vetopunkter i de politiske institutioner.

Specialet har således en række implikationer for studiet af institutioners økonomiske og sociale outcomes. Teoretisk fremhæves det, at der er behov for at undersøge samspillet mellem koordinerende institutioner, velfærdsstaten og konstitutionelle begrænsninger i det politiske system. Koordineringens effekter er således forskellig i politiske økonomier med forskellige velfærdsstater og konstitutionelle strukturer. Samspillet mellem disse tre faktorer åbner ikke kun

¹¹⁷ Sverige er måske en undtagelse (se Lindvall & Rueda, 2014).

for nye analysestrategier, men tilføjer også ekstra dynamik i det oprindelige Varieties of Capitalism-framework. Koordineringens effekter er ikke ubetingede, men skal forstås i dens respektive kontekster.

Specialet har også metodiske implikationer for kvantitative studier af den politiske økonomi. Det kan virke overraskende, men store dele af den eksisterende forskning har ringe overensstemmelse mellem data, metode og teori. Det kan give misvisende empiriske resultater. Jeg har her udviklet en simpel fremgangsmåde, der løser de mest elementære problemer. Vi bliver således nødt til at tage flere hensyn, når vi anvender avancerede statistiske metoder, og det der regnes som metodisk "best practice", er ikke altid forskningsmæssigt hensigtsmæssigt. Specialets metodiske trepunktsstrategi kan forhåbentlig være til hjælp for fremtidige studier.

Endelig har specialeafhandlingen policy implikationer. Forudsætningen for både at opnå høj økonomisk performance og social solidaritet er en kombination af høj (strategisk) koordinering, en stor og dekommodificeret velfærdsstat og få konstitutionelle vetopunkter. Når det gælder strategisk koordinerede økonomier som de nordeuropæiske, synes deregulering af produktionsregimet og forringelser af velfærdsstaten ikke at fremme hverken de økonomiske eller politiske mål. Hvis vi ønsker at opretholde en høj beskæftigelse og en høj økonomisk vækst, der fordeles ligeligt i samfundet, bør vi i stedet fokusere på at styrke koordination og social tryghed. Til gengæld bekræfter data, at øget tryghed (dekommodificering) kan svække den økonomiske performance i *liberale* markedsøkonomier.

Disse indsigter åbner således for en ny forskningsagenda, der tager samspillet mellem produktionsregimet, velfærdsstaten og det politiske system seriøst. Flere har taget vigtige skridt i retningen mod at forene Varieties of Capitalism og velfærdsstatslitteraturen, men potentialet herfor er stadig stort. Villigheden til at forene statens konstitutionelle strukturer med Varieties of Capitalism synes stadig at vente på sig. Denne specialeafhandling er et første skridt i retningen mod at integrere begge aspekter i Varieties of Capitalism-frameworket.

Referencer

- Acemoglu, D., Johnson, S., Robinson, J. & Thaicharoen, Y (2002). Institutional Causes, Macroeconomic Symptoms: Volatility, Crises and Growth. *NBER working paper 9124*.
- Acemoglu, D., Robinson, J. & Verdier, T. (2012). *Can't we all be more like Scandinavians? Asymmetric growth and institutions in an interdependent world*. Cambridge, MA, Massachusetts Institute of Technology, Dept. of Economics.
- Achen, C. H. (2000). Why Lagged Dependent Variables Can Suppress the Explanatory Power of Other Independent Variables. Presented at the *Annual Meeting of the Political Methodology*, Los Angeles.
- Akkermans, D., Castaldi, C., & Los, B. (2009). Do 'liberal market economies' really innovate more radically than 'coordinated market economies'? Hall and Soskice reconsidered. *Research Policy*, 38, 181-191.
- Albert, M. (1993). *Capitalism vs. capitalism: how America's obsession with individual achievement and short-term profit has led it to the brink of collapse*. New York, Four Walls Eight Windows.
- Allen, M., Funk, L., & Tüselmann, H. (2006). Can Variation in Public Policies Account for Differences in Comparative Advantage? *Journal of Public Policy*. 26, 1-19.
- Alvarez, R. M., Garrett, G., & Lange, P. (1991). Government Partisanship, Labor Organization, and Macroeconomic Performance. *The American Political Science Review*, 85, 539-556.
- Amable, B. (2003). *The diversity of modern capitalism*. Oxford: Oxford University Press.
- Andersen, T.M. (2015). *The welfare state and economic performance: bilaga 4 till Långtidsutredningen 2015*. Stockholm.
- Aoki, M. (1993). The Japanese firm as a system of attributes: a survey and research agenda. I Aoki, M. & Ore, R. (red.), *The Japanese Firm: Sources of Competitive Strength Stanford*. Oxford: Clarendon Press, pp 11-40
- Armingeon, K., Isler, C., Knöpfel, L., Weisstanner, D. & Engler, S (2016). *Comparative Political Data Set 1960-2014*. Bern: Institute of Political Science, University of Berne.
- Austen-Smith, D. (2000). Redistributing Income under Proportional Representation. *Journal of Political Economy*, 108, 1235-1269.
- Baltagi, B. H., & Liu, L. (2009). A note on the application of EC2SLS and EC3SLS estimators in panel data models. *Statistics and Probability Letters*, 79, 20, 2189-2192.
- Barro, R.J. (1991). Economic growth in a cross section of countries, *Quarterly Journal of Economics*, 106, 407-443.
- Barro, R. & Lee, J. (2013). A New Data Set of Educational Attainment in the World, 1950-2010, *Journal of Development Economics*, 104, 184-98.
- Beck, T., Clarke, G., Groff, A., Keefer, P., & Walsh, P. (2001). *New Tools and New Tests in Comparative Political Economy: The Database of Political Institutions*. Washington, D.C: The World Bank.
- Beck, N. (2008). Time-series Cross-section Methods. I Box-Steffensmeier, J. M., Brady, H. E., & Collier, D. (red.), *The Oxford handbook of political methodology*. Oxford: Oxford University Press, 475-493

- Beck, N. & Katz, J.N. (1995). What to Do (And Not to do) with Time-Series Cross Section Data. *American Political Science Review*, 89, 634-647.
- Beck, N., & Katz, J.N. (1996). Nuisance vs. Substance: Specifying and Estimating Time-Series-Cross-Section Models. *Political Analysis*, 6, 1-36.
- Beck, N., & Katz, J. N. (2011). Modeling Dynamics in Time-Series-Cross-Section Political Economy Data. *Annual Review of Political Science*, 14, 331-352.
- Blanchard, O. J., & Summers, L. H. (1986). Hysteresis and the European Unemployment Problem. *NBER Macroeconomics Annual*, 1, 15-78.
- Bloom, D E, D Canning, and G Fink (2011), Implications of Population Aging for Economic Growth, *PGDA Working Paper 64*, Harvard University.
- Bonoli, G. (2001). Political Institutions, Veto Points, and the process of Welfare State Adaptation. I P. Pierson (eds.). *The New Politics of the Welfare State*. Oxford: Oxford University Press.
- Bradley, D. (2003). Distribution and Redistribution in Postindustrial Democracies. *World Politics*, 55, 193-228.
- Bradley, D., & Stephens, J.D. (2007). Employment Performance in OECD Countries: A Test of Neoliberal and Institutional Hypotheses. *Comparative Political Studies*, 40, 1486-1510.
- Brady, D. (2005). The Welfare State and Relative Poverty in Rich Western Democracies, 1967-1997. *Social Forces*. 83, 1329-1364.
- Brady, D., Beckfield, J., & Seeleib-Kaiser, M. (2005). Economic Globalization and the Welfare State in Affluent Democracies, 1975-2001. *American Sociological Review*, 70, 921-948.
- Brady, D., Huber, E. & Stephens, J.D. (2014). *Comparative Welfare States Data Set*, University of North Carolina and WZB Berlin Social Science Center, 2014.
- Brambor, T., Clark, W. R., & Golder, M. (2006). Understanding interaction models: Improving empirical analysis. *Political Analysis*, 14, 63-82.
- Busemeyer, M.R. (2007). Asset Specificity, Institutional Complementarities and the Variety of Skill Regimes in Coordinated Market Economies. *Socio-Economic Review*, 7, 375-406.
- Busemeyer, M.R. (2009). From Myth to Reality: Globalisation and Public Spending in OECD Countries Revisited. *European Journal of Political Research*, 48, 455-482.
- Busemeyer, M.R. (2015). *Skills and Inequality: Partisan Politics and the Political Economy of Education Reforms in Western Welfare States*. Cambridge University Press.
- Busemeyer, M.R. & Iversen, T. (2012). Collective Skill Systems, Wage Bargaining, and Labor Market Stratification. I M. Busemeyer & C. Trampusch (red), *The Political Economy of Collective Skill Formation*. Oxford University Press, 205-233.
- Busemeyer, M.R., & Iversen, T. (2014). The politics of opting out: explaining educational financing and popular support for public spending. *Socio-economic Review*, 12, 299-328.
- Calmfors, L. (2001). Wages and Wage-bargaining Institutions in the EMU: A Survey of the Issues. *Seminar Paper No. 690*, Institute for International Economic Studies, University of Stockholm, May.
- Calmfors, L., & Driffill, J. (1988). Bargaining structure, corporatism and macroeconomic performance. *Economic Policy*, 3, 13-61.
- Cambell, J. L. & Hall, J.A. (2006). Introduction: The State of Denmark. I J.L. Cambell, J.A. Hall & O.K. Pedersen (red.), *National Identity and the Varieties of Capitalism: the Danish Experience*. Montreal, McGill-Queen's University Press, 1-49.

- Cambell, J.L. & Pedersen, O.K. (2007). The Varieties of Capitalism and Hybrid Success: Denmark in the Global Economy. *Comparative Political Studies*, 40, 307-332.
- Cameron, D. R. (1978). The Expansion of the Public Economy: A Comparative Analysis. *American Political Science Review*, 72(4), 1243–1261.
- Cameron, D.R. (1984). Social Democracy, Corporatism, Labour Quiescence and the Representation of Economic Interest in Advanced Capitalist Society. I J. H. Goldthorpe (red.), *Order and Conflict in Contemporary Capitalism*, Oxford: Clarendon Press, 143–78.
- Casper, S., & Whitley, R. (2004). Managing competences in entrepreneurial technology firms: a comparative institutional analysis of Germany, Sweden and the UK. *Research Policy*, 33, 89-106.
- Castles, F.G. (1995). Welfare State Development in Southern Europe, *West European Politics*, 18, 291–313.
- Chandler, A.D. (1977). *The visible hand: the managerial revolution in American business*. Cambridge, Mass.: Belknap Press.
- Coates, D. (2005). *Varieties of Capitalism, Varieties of Approaches*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Crouch, C. (1993). *Industrial relations and European state traditions*. Oxford: Clarendon Press.
- Crouch, C. (2005a). *Capitalist diversity and change: recombinant governance and institutional entrepreneurs*. Oxford: Oxford University Press.
- Crouch, C. (2005b). Models of capitalism. *New Political Economy*, 10, 439-456.
- Crouch, C. & Streeck, W. (1997). *Political economy and modern capitalism: mapping convergence and diversity*. London: Sage Publications.
- Cusack, T., Iversen, T., & Rehn, P. (2006). Risks at Work: The Demand and Supply Sides of Government Redistribution. *Oxford Review of Economic Policy*, 22, 365-389.
- Cusack, T.R., Iversen, T., & Soskice, D. (2007). Economic Interests and the Origins of Electoral Systems. *American Political Science Review*, 101, 373-391.
- Dreher, A. (2006). Does Globalization Affect Growth? Evidence from a New Index of Globalization. *Applied Economics*, 38, 1091–1110.
- Driffill, J. (2006). The Centralization of Wage Bargaining Revisited: What Have we Learnt? *Journal of Common Market Studies*, 44, 731-756.
- Drukker, D.M. (2003). Testing for serial correlation in linear panel-data models. *The Stata Journal*, 3, 168-177.
- Durkheim, É. (1972). *Den sociologiske metode*. Odense: Fremad.
- Dølvik, J.E., Goul Andersen, J. & Vartianien, J. (2015). The Nordic Social Models in Turbulent Times: Consolidation and Flexible Adaptation. I J.E. Dølvik & A. Martin (red.), *European Social Models from Crisis to Crisis: Employment and Inequality in the Era of Monetary Integration*, Oxford: Oxford University Press, 246-286.
- Esping-Andersen, G. (1990). *The three worlds of welfare capitalism*. Cambridge: Polity Press.
- Esping-Andersen, G. (1999). *Social foundations of postindustrial economies*. Oxford: Oxford University Press.
- Esping-Andersen, G. (2002). Towards the Good Society Once Again? I G. Esping-Andersen (red.), *Why We Need a New Welfare State*. Oxford: Oxford University Press.
- Esping-Andersen, G & Myles, J. (2009). Economic Inequality and the Welfare State. I W. Salverda,

- B. Nolan & T. Smeeding (red.), *The Oxford Handbook of Economic Inequality*. Oxford: Oxford University Press, 639-664.
- Estévez-Abe, M., Iversen, T. & Soskice, D. (2001). Social Protection and the Formation of Skills: A Reinterpretation of the Welfare State, i P.A. Hall & D. Soskice (red.) *Varieties of Capitalism: The Institutional Foundations of Comparative Advantage*, Oxford University Press, 145-183.
- Etzerodt, S.F. (2017). *Drifts- og Innovationslogikker: Et Observationsstudie af Region Nordjylland Arbejde med Innovation*. Hovedundersøgelse. Idéklinikken, Region Nordjylland.
- Etzerodt, S.F. (upubliceret manuskript). The Dynamics of Welfare State Change in the Postindustrial Era: Deindustrialization, Partisan Politics, and Varieties of Capitalism.
- Etzerodt, S.F. & Eriksen, J. (2017). Varieties of Capitalism and Varieties of Welfare State Capitalism: An Empirical Assessment of Institutional Complementarities and Economic Growth. Paper præsenteret på *The Fourth Nordic Post-Keynesian Conference*, 19-21. april.
- Etzerodt, S.F., Andersen, N.K., Dalgaard, M. & Filbert, J. (under udgivelse). En Revurdering af Globaliseringens Effekter på Velfærdsstaten: En Empirisk Analyse af Velfærdsrettigheder og Globalisering i 16 OECD-lande. *CCWS working paper serie*.
- Etzerodt, S.F., Strandgaard, M., Christensen, J.N. & Frederiksen, M.N. (2016). *Velfærdsstatslitteraturens Schweizerkniv: En Undersøgelse af Open Functional Approach*. Semesterprojekt, Aalborg Universitet.
- Evans, P., & Rauch, J. E. (1999). Bureaucracy and Growth: A Cross-National Analysis of the Effects of "Weberian" State Structures on Economic Growth, *American Sociological Review*, 64, 748-765.
- Fagerberg, J. (2005). Innovation: A Guide to the Literature. i J. Fagerberg, D.C. Mowery & R.R. Nelson (red.), *The Oxford Handbook of Innovation*. Oxford: University Press.
- Feenstra, R.C., Inklaar, R., Timmer, M.P. (2015). The Next Generation of the Penn World Table, *American Economic Review*, 105, 2150-2182.
- Ferrera, M. (1996). The "Southern Model" of welfare in social Europe, *Journal of European Social Policy*, 6, 17-37.
- Fischer, S. (1993). The Role of Macroeconomic Factors in Growth, *Journal of Monetary Economics*, 32, 485-512.
- Frieden, J.A., & Rogowski, R. (1996). The impact of the international economy on national policies: An analytical overview. I R. Keohane & H. Milner (red.), *Internationalization and Domestic Politics*, New York: Cambridge University Press, 25-47.
- Friedman, M. (1962) *Capitalism and Freedom*, Chicago: University of Chicago Press.
- Fukuyama, F. (1995). *Trust: the social virtues and the creation of prosperity*. New York: Simon & Schuster.
- Fukuyama, F. (2014). *Political Order And Political Decay: From The Industrial Revolution To The Globalization Of Democracy*. New York: Farrar, Straus and Giroux.
- Garrett, G. (1998). Global markets and national policies: Collision course or virtuous circle, *International Organization*, 52, 787-824.
- Garrett, G., & Mitchell, D. (2001). Globalization, government spending and taxation in the OECD. *European Journal of Political Research*, 39, 145-177.
- Goul Andersen, J. (1999): Den universelle velfærdsstat er under pres – men hvad er universalisme? *Grus* 56/57, 40-62.

- Goul Andersen, J. (2017). The Impact of Public Policies. I D. Caramani (red.), *Comparative Politics*. 4. udgave, Oxford: Oxford University Press, 381-400.
- Grossman, G.M. & Helpman, E. (1992). *Innovation and Growth in the Global Economy*. 2. udgave, Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Gujarati, D.N., & Porter, D.C. (2009). *Basic Econometrics*. Boston. Mass: Mcgraw-Hill.
- Hacker, J. S., & Pierson, P. (2016). *American amnesia: How the war on government led us to forget what made America prosper*. New York: Simon & Schuster.
- Hall, R. E., & Jones, C. I. (1999). Why do some countries produce so much more output per worker than others?. *Quarterly Journal of Economics*, 114, 83-116.
- Hall, P.A. (1986). *Governing the economy: the politics of state intervention in Britain and France*. New York, Oxford University Press.
- Hall, P.A. (1994). Central bank independence and coordinated wage bargaining: their interaction in Germany and Europe. *German Politics and Society*, 31, 1-23.
- Hall, P.A. (1999). The Political Economy of Europe in an Era of Interdependence. I H. Kitschelt, P. Lange, G. Marks & J.D. Stephens (red.), *Continuity and Change in Contemporary Capitalism. Cambridge studies in comparative politics*. Cambridge University Press, Cambridge, 135-163.
- Hall P.A. (2003). Aligning Ontology and Methodology in Comparative Research. I: J. Mahoney & D. Rueschemeyer (red.), *Comparative Historical Analysis in the Social Sciences*, Cambridge: Cambridge University Press, 373-404.
- Hall, P.A. (2006). Danish Capitalism in Comparative Perspective. I J.L. Cambell, J.A. Hall & O.K. Pedersen (red.), *National Identity and the Varieties of Capitalism: the Danish Experience*. Montreal, McGill-Queen's University Press, 441-452.
- Hall, P.A. (2007). The Evolution of Varieties of Capitalism in Europe. I B. Hancké, M. Rhodes & M. Thatcher (red.), *Beyond Varieties of Capitalism: Conflict, Contradictions, and Complementarities in the European Economy*, Oxford: Oxford University Press, 39-85.
- Hall, P.A. (2014). Varieties of Capitalism and the Euro Crisis. *West European Politics*, 37, 1223-1243.
- Hall, P.A. (2015) The Changing Role of the State in Liberal Market Economies. I *The Oxford Handbook of Transformations of the State*. Oxford: Oxford University Press, 426-44.
- Hall P.A. & Soskice, D. (2001a). Introduction. I P.A. Hall & D. Soskice (red.), *Varieties of Capitalism: The Institutional Foundations of Comparative Advantages*. Oxford: Oxford University Press
- Hall P.A. & Soskice, D. (2001b). *Varieties of Capitalism: The Institutional Foundations of Comparative Advantages*. Oxford: Oxford University Press.
- Hall, P.A., & Gingerich, D. (2009). Varieties of capitalism and institutional complementarities in the political economy. *British Journal of Political Science*, 39, 449-482.
- Hall, P.A., & Taylor, R.C.R. (1996). Political Science and the Three New Institutionalisms. *Political Studies*. 44, 936-957.
- Hall, P.A. & Thelen, K. (2009). Institutional change in Varieties of Capitalism. *Socio-Economic Review*, 7, 7-34.

- Hancké, B., Rhodes, M. & Thatcher, M. (2007). Introduction: Beyond Varieties of Capitalism. I B. Hancké, M. Rhodes & M. Thatcher (red.), *Beyond Varieties of Capitalism: Conflict, Contradictions, and Complementarities in the European Economy*, Oxford: Oxford University Press, 3-38.
- Hayek, F.A. (1960). *The Constitution of Liberty*. Chicago: University of Chicago Press.
- Herrmann, A.M. & Peine, A. (2011). When 'national innovation system' meet 'varieties of capitalism' arguments on labour qualifications: On the skill types and scientific knowledge needed for radical and incremental product innovations. *Research Policy*, 40, 687-701.
- Hicks, A. (1994a). Introduction to Pooling. I T. Janoski & A. Hicks (red.), *The Comparative Political Economy of the Welfare State*, New York: Cambridge University Press, 169-88.
- Hicks, A. (1994b). The Social Democratic Corporatist Model of Economic Performance in the Short- and Medium-Run Perspective. I T. Janoski & A. Hicks (red.), *The Comparative Political Economy of the Welfare State*, New York: Cambridge University Press, 189-217.
- Hicks, A. & Kenworthy, L. (1998). Cooperation and Political Economic Performance in Affluent Democratic Capitalism. *American Journal of Sociology*, 103, 1631-1672.
- Hollingsworth, J.R. & Boyer, R. (1997). *Contemporary capitalism: the embeddedness of institutions*. Cambridge, Cambridge University Press.
- Höpner, M. (2005a). Epilogue to 'Explaining Institutional Complementarity': What Have We Learnt? Complementarity, Coherence and Institutional Change. *Socio-Economic Review*, 3, 383-387.
- Höpner, M. (2005b). What connects industrial relations and corporate governance? Explaining institutional complementarity. *Socio-Economic Review*, 3, 331-358.
- Höpner, M. & Lutter, M. (2017). The diversity of wage regimes: why the Eurozone is too heterogeneous for the Euro. *European Political Science Review*, 1-26.
- Huber, E. & Stephens, J.D. (2001a). Welfare State and Production Regimes in the Era of Retrenchment. I P. Pierson (eds.), *The New Politics of the Welfare State*. Oxford: Oxford University Press, 107-145.
- Huber, E. & Stephens, J.D. (2001b). *Development and crisis of the welfare state: parties and policies in global markets*. Chicago: Chicago University Press.
- Huber, E. & Stephens, J.D. (2014). Income inequality and redistribution in postindustrial democracies: Demographic, economic and political determinants. *Socio-economic Review*, 12, 245-267.
- Huber, E., Ragin, C. & Stephens, J.D. (1993). Social Democracy, Christian Democracy, Constitutional Structure, and the Welfare State. *American Journal of Sociology*, 99, 711-749.
- Huber, E., Ragin, C. & Stephens, J.D., Brady, D. & Beckfield, J. (2004). *Comparative Welfare States Data Set*, Northwestern University, University of North Carolina, Duke University and Indiana University.
- Im, K.S, Pesaran, M.H. % Shin, Y. (2003). Testing for Unit Roots in Heterogenous Panels. *Journal of Econometrics*, 115, 53-74.
- Immergut, E. (1992). *The Political Construction of Interests: National Health Insurance Politics in Switzerland, France and Sweden, 1930-1970*. New York: Cambridge University Press.
- Immergut, E. (2010). Political Institutions. I Castles, F. et. al. (red.), *The Oxford Handbook of the Welfare State*, New York: Oxford University Press, 227-240.

- Iversen, T. (1999). *Contested economic institutions: the politics of macroeconomics and wage bargaining in advanced democracies*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Iversen, T. (2005). *Capitalism, democracy, and welfare*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Iversen, T. (2007). Economic Shocks and Varieties of Government Responses. I B. Hancké, M. Rhodes & M. Thatcher (red.), *Beyond Varieties of Capitalism: Conflict, Contradictions, and Complementarities in the European Economy*, Oxford: Oxford University Press, 278-304.
- Iversen, T. & Cusack, R. (2000). The Causes of Welfare State Expansion: Deindustrialization or Globalization? *World Politics*, 52, 313-349.
- Iversen, T. & Rosenbluth, F. (2006). The Political Economy of Gender: Explaining Cross-National Variation in the Gender Division of Labor and the Gender Voting Gap. *American Journal of Political Science*, 50, 1-19.
- Iversen, T. & Rosenbluth, F. (2010). *Women, work, and politics: The political economy of gender inequality*. New Haven: Yale University Press.
- Iversen, T. & Soskice, D. (2001). An Asset Theory of Social Policy Preferences. *American Political Science Review*, 95, 875-893.
- Iversen, T. & Soskice, D. (2006). Electoral Institutions and the Politics of Coalitions: Why Some Democracies Redistribute More Than Others. *American Political Science Review*, 100, 165-181.
- Iversen, T. & Soskice, D. (2009). Distribution and Redistribution: The Shadow of the Nineteenth Century. *World Politics*, 61, 438-486.
- Iversen, T. & Soskice, D. (2010). Real Exchange Rates and Competitiveness: The Political Economy of Skill Formation, Wage Compression, and Electoral Systems. *American Political Science Review*, 104, 601-623.
- Iversen, T. & Soskice, D. (2013). A Structural-institutional Explanation of the Eurozone Crisis. Erhvervet på http://www.people.fas.harvard.edu/~iversen/PDFfiles/Iversen&Soskice_euro2015, 3. marts, 2017.
- Iversen, T. & Soskice, D. (2015a). *Democratic limits to redistribution: inclusionary versus exclusionary coalitions in the knowledge economy*. *World Politics*, 67, 185-225.
- Iversen, T. & Soskice, D. (2015b). Politics for markets. *Journal of European Social Policy*, 25, 76-93.
- Iversen, T. & Soskice, D. (2015c). Redistribution and the Power of the Advanced Nation State: Government Responses to Rising Inequality. I J.E. Dølvik & A. Martin (red.), *European Social Models from Crisis to Crisis: Employment and Inequality in the Era of Monetary Integration*, Oxford: Oxford University Press, 287-305.
- Iversen, T. & Stephens, J.D. (2008). Partisan Politics, the Welfare State, and Three Worlds of Human Capital Formation. *Comparative Political Studies*, 41, 600-637.
- Iversen, T., & Wren, A. (1998). Equality, Employment, and Budgetary Restraint: The Trilemma of the Service Economy. *World Politics*, 50, 507-546.
- Jackson, G. & Vitols, S. (2001). Between Financial Commitment, Market Liquidity and Corporate Governance: Occupational Pensions in Britain, Germany, Japan and the USA. I B. Ebbinghaus & P. Manow (red.), *Comparing Welfare Capitalism: Social policy and the political economy in Europe, Japan and the USA*, London: Routledge, 171-189

- Jahn, D. (2016). Changing of the guard: trends in corporatist arrangements in 42 highly industrialized societies from 1960 to 2010. *Socio-economic Review*, 14, 47-71.
- Jensen, C. (2011a). Capitalist Systems, Deindustrialization, and the Politics of Public education. *Comparative Political Studies*, 44, 412-435.
- Jensen, C. (2011b). Conditional Contraction: Globalisation and Capitalist Systems. *European Journal of Political Research*, 50, 168-189.
- Kam, C.D., & Franzese, R.J. (2010). *Modeling and interpreting interactive hypotheses in regression analysis*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Katzenstein P.J. (1985). *Small States in World Markets: Industrial Policy in Europe*. Ithaca and London: Cornell University Press
- Keele, L., & Kelly, N. J. (2006). Dynamic Models for Dynamic Theories: The Ins and Outs of Lagged Dependent Variables. *Political Analysis*, 14, 186-205.
- Kenworthy, L. (1999). Do Social-Welfare Policies Reduce Poverty? A Cross-National Assessment. *Social Forces*, 77, 1119-1139.
- Kenworthy, L. (2003). Quantitative Indicators of Corporatism. *International Journal of Sociology*, 33, 10-44.
- Kenworthy, L. (2006). Institutional coherence and macroeconomic performance. *Socio-Economic Review*, 4, 69-91.
- Kenworthy, L. (2016). *Social democratic America*. New York: Oxford University Press.
- Kenworthy, L. & Pontusson, J. (2005). Rising Inequality and the Politics of Redistribution in Affluent Countries. *Perspectives on Politics*, 3, 449-471.
- Kersbergen, K.V., & Vis, B. (2014). *Comparative welfare state politics: development, opportunities, and reform*. New York, Cambridge University Press.
- Kim, S. Y. (2014). Government R&D funding in economic downturns: Testing the varieties of capitalism conjecture. *Science & Public Policy*. 41, 107-118.
- King, G. (1990). On political methodology, *Political Analysis* 2: 1–29.
- Kitschelt, H., Lange, P., Marks, G. & Stephens, J.D. (1999a). *Continuity and change in contemporary capitalism*. Cambridge: Cambridge Univ. Press.
- Kitschelt, H., Lange, P., Marks, G. & Stephens, J.D. (1999b) Introduction. I H. Kitschelt et al. (red.), *Continuity and Change in Contemporary Capitalism*. *Cambridge studies in comparative politics*. Cambridge University Press, Cambridge, 1-8.
- Kittel, B.E.A., & Winner, H. (2005). How Reliable is Pooled Analysis in Political Economy? The Globalization-Welfare State Nexus Revisited. *European Journal of Political Research*, 44, 269-293.
- Knetter, M.M. (1989). Price Discrimination by U.S. and German Exporters. *The American Economic Review*, 79, 198-210.
- Krugman, P.R. (2013). *End this depression now!*. New York: W.W. Norton.
- Korpi, W. (1980). Social policy and distributional conflict in the capitalist democracies. A preliminary comparative framework. *West European Politics*, 3, 296-316.
- Levin, A., Lin, C. F., & James, C.C.S. (2002). Unit root tests in panel data: asymptotic and finite-sample properties. *Journal of Econometrics*, 108, 1-24.
- Levine, R. & Renelt, D. (1992). A Sensitivity Analysis of Cross-Country Growth Regressions. *The American Economic Review*, Vol, 942-963.

- Lijphart, A. (2012). *Patterns of democracy: government forms and performance in thirty-six countries*. New Haven: Yale University Press.
- Lindbeck, A., & Snower, D. (1988). *The Insider-Outsider Theory of Employment and Unemployment*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Lindvall, J., & Rueda, D. (2014). The Insider–Outsider Dilemma. *British Journal of Political Science*, 44, 2, 460-475.
- Lupu, N. & Pontusson, J. (2011). The structure of inequality and the politics of redistribution. *American Political Science Review*. 105, 316-336.
- Madsen, P.K. (2006). How Can it Possibly Fly? The Paradox of a Daynamic Labour Market in a Scandinavian Welfare State. I J.L., Cambell, J.A Hall, O.K. Pedersen (red), *National Identity and the Varieties of Capitalism: the Danish Experience*. Montreal, McGill-Queen's University Press, 321-355.
- Maioni, A. (1993). *Explaining differences in welfare state development: a comparative study of health insurance in Canada and the United States*. Ph.D. afhandling: Northwestern University.
- Mankiw, N.G., Romer, D. & Weil, D.N. (1992). A contribution to the empirics of economic growth. *Quarterly Journal of Economics*, 107, 407-437.
- Manow, P. (2001a), 'Business coordination, wage bargaining and the welfare state. Germany and Japan in comparative historical perspective'. I B. Ebbinghaus & P. Manow (red.), *Comparing Welfare Capitalism: Social policy and the political economy in Europe, Japan and the USA*, London: Routledge, 27–51.
- Manow, P. (2001b). Comparative institutional advantages of welfare state regimes and new coalitions in welfare state reforms. I P. Pierson (red.), *The New Politics of the Welfare State*, Oxford: Oxford University Press, 146-164.
- Marshall, J. (2016). Coarsening bias: How coarse treatment measurement upwardly biases instrumental Variable Estimates. *Political Analysis*, 24, 157-171.
- Marshall, T.H. (1950). *Citizenship and Social Class: And Other Essays*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Martin, C. J. (2000). *Stuck in neutral: Business and the politics of human capital investment policy*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
- Martin, C.J. (2005). Beyond Bone Structure: Historical Institutionalism and the Style of Economic Growth. I D. COATES (red.), *Varieties of capitalism, varieties of approaches*, New York: Palgrave Macmillan, 47-62.
- Martin, C. J., & Thelen, K. (2007). The State and Coordinated Capitalism: Contributions of the Public Sector to Social Solidarity in Postindustrial Societies. *World Politics*, 60, 1-36.
- Martin, C.J. & Swank, D. (2012). *The Political Construction of Business Interest: Coordination, Growth, and Equality*. New York: Cambridge University Press.
- Meltzer, A. H., & Richard, S. F. (1981). A Rational Theory of the Size of Government. *Journal of Political Economy*, 89, 914-927.
- Moene, K. O., & Wallerstein, M. (1995). How Social Democracy Worked: Labor-Market Institutions. *Politics & Society*, 23, 185-211.
- Molina, O., & Rhodes, M. (2002). Corporatism: The Past, Present, and Future of a Concept. *Annual Review of Political Science*, 5, 305-331.

- Moller, S., Bradley, D., Huber, E., Nielsen, F., & Stephens, J. D. (January 01, 2003). Determinants of Relative Poverty in Advanced Capitalist Democracies. *American Sociological Review*, 68, 22-51.
- Noe, A., Alena D.M.C. & Howard J.K. (2014). Learning in the Twenty-First Century Workplace Raymond. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 1, 245–1275.
- North, D.C. (1990). *Institutions, institutional change and economic performance*. Cambridge: Cambridge University Press.
- North, D.C., & Thomas, R.P. (1973). *The rise of the Western world: a new economic history*. Cambridge: Cambridge University Press
- OECD (1994). *The OECD jobs study*. Paris: Author.
- OECD. (2008). *Growing unequal?: Income distribution and poverty in OECD countries*. Paris: OECD Publ.
- OECD (2016). *Consumer Prices*, http://stats.oecd.org/OECDStat_Metadata/ShowMetadata.ashx?Dataset=MEI_PRICES&&Show_OnWeb=true&&Lang=en, erhvervet 19. juli 2016.
- OECD (2017a). *Temporary employment* (indicator). doi: 10.1787/75589b8a-en (erhvervet 14. februar 2017)
- OECD (2017b). *Part-time employment rate* (indicator). doi: 10.1787/f2ad596c-en (erhvervet 14. februar 2017).
- OECD (2017c). *Long-term unemployment rate* (indicator). doi: 10.1787/76471ad5-en (erhvervet 14. februar 2017).
- Olson, M. (1982). *The Rise and Decline of Nation*. New Haven, CT, Yale University Press.
- Pennings, P., Keman, H., & Kleinnijenhuis, J. (2010). *Doing research in political science: an introduction to comparative methods and statistics*. London: Sage Publications
- Persson, T. & Tabellini, G. (2003). *The Economic Effects of Constitutions*. Cambridge Mass.,: MIT Pres.
- Piketty, T. (2014). *Capital in the twenty-first century*. Cambridge Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University Press.
- Pierson, P (2001). *The New Politics of the Welfare State*, Oxford: Oxford University Press.
- Piore, M.J. & Sabel C.F. (1984). *The Second Industrial Divide*. New York: Basic Books.
- Plümper, T., Troeger, V.E., & Manow, P. (2005). Panel data analysis in comparative politics: Linking method to theory. *European Journal of Political Research*, 44, 327-354.
- Plümper, T. & Schneider, C.J. (2009). The analysis of policy convergence, or: how to chase a black cat in a dark room. *Journal of European Public Policy*, 16, 990–1011.
- Plümper, T., & Troeger, V.E. (2007). Efficient Estimation of Time-Invariant and Rarely Changing Variables in Finite Sample Panel Analyses with Unit Fixed Effects. *Political Analysis*, 15, 124-139.
- Podestà, F. (2000). RECENT DEVELOPMENTS IN QUANTITATIVE COMPARATIVE METHODOLOGY: THE CASE OF POOLED TIME SERIES CROSS-SECTION ANALYSIS DSS PAPERS SOC 3-02.
- Pokropek, A. (2016). Introduction to instrumental variables and their application to large-scale assessment data. *Large-scale Assessments in Education*, 4, 1-20.

- Pontusson, J. (2005). *Inequality and prosperity: social Europe vs. liberal America*. Ithaca. New York: Cornell University Press.
- Porter, M.E. (1998). *The competitive advantage of nations: with a new introduction*. Basingstoke, Macmillan.
- Putnam, R. D. (1993). The Prosperous Community: Social Capital and Public Life. *The American Prospect*, Spring, 35–42.
- Quinn, D.P. & Toyoda, A.M (2008). Does Capital Account Liberalization Lead to Economic Growth? *Review of Financial Studies*, 21(3).
- Romer, P.M. (1990). Endogenous Technological Change. *Journal of Political Economy*, 98, 71-102.
- Rueda, D. (2014). Dualization, crisis and the welfare state. *Socio-economic Review*, 12, 381-407.
- Rueda, D. (2005). Insider–Outsider Politics in Industrialized Democracies: The Challenge to Social Democratic Parties. *American Political Science Review*, 99, 61-74.
- Rueda, D., & Pontusson, J. (2000). Wage inequality and varieties of capitalism. *World Politics*, 52, 350-383.
- Scharpf, F.W. (1987). A Game-Theoretical Interpretation of Inflation and Unemployment in Western Europe. *Journal of Public Policy*, 7, 227-257.
- Schmidt, M. (1996). When parties matter: A review of the possibilities and limits of partisan influence on public policy. *European Journal of Political Research*, 30, 155-183.
- Schmitt, C. (2016). Panel data analysis and partisan variables: how periodization does influence partisan effects. *Journal of European Public Policy*, 23, 1442-1459,
- Schneider, M.R., & Paunescu (2012). Changing varieties of capitalism and revealed comparative advantages from 1990 to 2005: a test of the Hall and Soskice claims. *Socio-Economic Review*, 10, 731-753.
- Schröder, M. (2009). Integrating Welfare and Production Typologies: How Refinements of the Varieties of Capitalism Approach call for a Combination of Welfare Typologies. *Journal of social policy*, 38, 19-43.
- Schröder, M. (2013). *Integrating Varieties of Capitalism and Welfare State Research: A Unified Typology of Capitalism*. New York: Palgrave Macmillan
- Schumpeter, J.A. (2003). *Capitalism, Socialism and Democracy*. New York: Routledge.
- Scruggs, L., Jahn, D. & Kuitto, K. (2014). *Comparative Welfare Entitlements Data Set 2*, Version 2014-03.
- Shonfield, A. (1965). *Modern Capitalism*. New York: Oxford University Press.
- Skocpol, T. (1985). Bringing the State Back In: Strategies of Analysis in Current Research. I P.B. Evans, D. Rueschemeyer, & T. Skocpol (red.), *Bringing the State Back In*, Cambridge: Cambridge University Press, 3-37.
- Solow, R.M. (1956). A Contribution to the Theory of Economic Growth. *The Quarterly Journal of Economics*, 70, 65-94.
- Solow, R.M. (1962). Technical progress, capital formation, and economic growth. *American Economic Association*, 52, 76-86.

- Soskice, D. (1999). *Divergent production regimes: coordinated and uncoordinated market economies in the 1980s and 1990s*. I H. Kitschelt, P. Lange, G. Marks & J.D. Stephens (red.), *Continuity and Change in Contemporary Capitalism. Cambridge studies in comparative politics*. Cambridge University Press, Cambridge, 101-134.
- Sovey, A.J., & Green, D.P. (2011). Instrumental Variables Estimation in Political Science: A Readers' Guide. *American Journal of Political Science*, 55, 188-200.
- Stiglitz, J.E. (2013). *The price of inequality: how today's divided society endangers our future - with a new preface*. New York: Norton & Company.
- Stiglitz, J. E., Sen, A. K. & Fitoussi, J.P. (2010). *Mismeasuring our lives: Why GDP doesn't add up: the report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress*. New York: New Press.
- Stock, J. H., & Watson, M. W. (2008). *Introduction to econometrics*. 3. udgave, Boston: Pearson.
- Streeck, W. (1991). On the Institutional Conditions for Diversified Quality Production'. I E. Matzner & W.Streeck (red.), *Beyond Keynesianism*, London: Edward Elgar, 21–61.
- Streeck, W. (1992). *Social institutions and economic performance: studies of industrial relations in advanced capitalist economies*. London: Sage.
- Streeck, W. (1997). Beneficial Constraints: On the Economic Limits of Rational Voluntarism. I J.R. Hollingsworth & R. Boyer (red.), *Contemporary capitalism: the embeddedness of institutions*, Cambridge: Cambridge University Press, 197-219.
- Streeck, W. (2009). *Reforming Capitalism: Institutional Change in the German Political Economy*. Oxford: Oxford University Press.
- Streeck, W. & Yamamura, K. (2005). *The origins of nonliberal capitalism: Germany and Japan in comparison*. Ithaca, Cornell University Press.
- Swank, D. (2002). *Global Capital, Political Institutions, and Policy Change in Developed Welfare States. Cambridge Studies in Comparative Politics*. Cambridge University Press
- Swank, D. (2010). Globalization. I F. Castles et. al. (red), *The Oxford Handbook of the Welfare State*, New York: Oxford University Press, 318-332.
- Swank, D. (2013). *Comparative Political Parties Dataset: Electoral, Legislative, and Government Strength of Political Parties by Ideological Group in 21 Capitalist Democracies, 1950-2011*. Electronic Database, Department of Political Science, Marquette University, (http://www.marquette.edu/polisci/faculty_swank.shtml).
- Thelen, K. (2004). *How institutions evolve: the political economy of skills in Germany, Britain, the United States, and Japan*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Thelen, K. (2014). *Varieties of Liberalization and the New Politics of Social Solidarity*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Titmuss, R.M. (1974). *Social Policy: An Introduction*. New York: Pantheon Press.
- Wallerstein, M. (1999). Wage-Setting Institutions and Pay Inequality in Advanced Industrial Societies. *American Journal of Political Science*, 43, 649-680.
- Wilensky, H. L. (2002). *Rich democracies: Political economy, public policy, and performance*. Berkeley: University of California Press.
- Williamson, O. (1975). *Markets and hierarchies*. New York: Free Press.
- Williamson, O. (1985). *The economic institutions of capitalism: firms, markets, relational contracting*. New York: Free Press.

- Witt, M.A. & Jackson, G. (2016). Varieties of Capitalism and Institutional Comparative Advantage: A Test and Reinterpretation. *Journal of International Business Studies*, 47, 778-806.
- Wooldridge, J.M. (2014). *Introduction to econometrics*. Andover: Cengage Learning.
- Wren, A. (2013). *The political economy of the service transition*. Oxford: Oxford University Press.

Bilag

Bilag 3.1. Oversigt over anvendte variable til empiriske analyser af økonomisk performance.

<i>Variabel</i>	<i>Beskrivelse</i>	<i>Kilde</i>
BNP vækst	Procentmæssig vækst i BNP per capita. BNP vækst er konstrueret ud fra BNP i faste priser (2005) i PPP divideret med populationsstørrelse i millioner.	Egne beregninger, baseret på data fra Feenstra, et al. (2015)
TFP	Totalfaktorproduktivitet er den del af BNP, der ikke kan forklares ved faktorinputs (land, kapital og arbejdskraft). TFP opgøres i faste priser (2005).	Feenstra, et al. (2015)
Beskæftigelse	Beskæftigelse opgøres som den civile beskæftigelse i procent af den arbejdsduelige population (15-64 år).	Armingeon et al. (2016)
HK Koordinering	Sammensat standardiseret indeks bestående af 11 mål for koordinering (Multi-divisional projects teams that link various departments within firms; Participatory teamwork arrangements; Long-term employment security guaranteed by firms; Alliances among competing firms for research and development, training, productivity, standard setting, etc; Long-term voice-based relationships between purchaser and supplier firms; Long-term voice-based relationships between firms and their investors; Tripartite neocorporatism centered in economic system and society; Tripartite neocorporatism centered in political system; Cooperation between government and interest groups; Coordinated wage bargaining; Centralised business confederations. Dataserien stopper i år 1994. Data er ekstrapoleret for manglende observationer.	Huber, et al. (2004). Baseret på Hicks & Kenworthy (1998)
HG Koordinering	Sammensat standardiseret indeks bestående af 3 mål for industrielle relationer (Trade-union density; Bargaining coverage; Bargaining level) og 2 mål for kapitalinvesteringer (Stock market capitalization; Debt/equity ratio). Der er kun én gennemsnitsobservation. Den er blevet ekstrapoleret for hele tidsperioden.	Hall & Gingerich (2009)
MS Koordinering	Sammensat standardiseret indeks bestående af 12 mål for koordinering: Unionorganization; Level of collective bargaining; Union density; Union peak association powers; Labor integration in the policy process; Presence of national peak association of employers; Powers of peak employers' federation; Extent of employer integration in the national policy process; Degree of long-term linkage between purchasers and suppliers; Degree of cooperation between competitive firms for collective business goods; Degree of long-term linkages between finance-producers; Extent of labor-management cooperation on employment and other issues Dataserien slutter i år 2005. Manglende observationer er erhvervet via lineær interpolation.	Martin & Swank (2012)
Dekommodificering	Dekommodificering er en opdateret udgave af Esping-Andersens (1990) dekommodificeringsmål. Dekommodificeringsmålet er et	Scruggs et al. (2014), delvist baseret på Esping-Andersen (1990)

	<p>sammensat indeks bestående mål for arbejdsløshedsrettigheder, sygdomsrettigheder og pensionsrettigheder.</p> <p>Arbejdsløshedsrettigheder og sygdomsrettigheder udregnes på følgende måde:</p> <p><i>(Program generosity score)$knt = [2 * z(\text{Benefit Replacement rate-}knt) + z(\ln(\text{Benefit Duration weeksknt})) + z(\ln(\text{Benefit Qualification weeksknt})) + z(\text{Waiting daysknt}) + 12.5] * \text{Insurance Coverageknt}$</i> (Scruggs, 2014)</p> <p>Pensionsrettigheder udregnes på følgende måde:</p> <p><i>(Pension generosity score)$knt = [z(\text{Standard Pension Benefit Replacement rateknt}) + z(\text{Social Pension Benefit Replacement rateknt}) + z(\text{Expected Pension Duration yearsknt}) + z(\text{Standard Pension Qualification yearsknt}) + z(\text{Employee pension funding ratioknt}) + 12.5] * \text{Pension take-up rateknt}$</i> (Scruggs, 2014)</p> <p>Værdier for dekommodificering findes ved at lægge værdierne sammen for alle tre submål.</p> <p>Enkelte data er "missing" og er erhvervet vi ekstrapolering af de sidst tilgængelige årsobservation.</p>	
Konstitutionelle veto-punkter	<p>Sammensat indeks bestående af 5 mål for konstitutionelle veto-punkter:</p> <p><i>(1) federalism (0 = absence, 1 = weak, 2 = strong), (2) parliamentary government = 0, versus presidentialism or other = 1, (3) proportional representation = 0, modified proportional representation = 1, majoritarian = 2, (4) bicameralism (0 = no second chamber or second chamber with very weak powers, 1 = medium strength bicameralism, 2 = strong bicameralism), (5) frequent referenda = 1.</i></p>	Armingeon et al. (2016), baseret på Huber et al. (1993)
Schmidts mål for konstitutionelle begrænsninger	<p>Sammensat indeks bestående af følgende mål:</p> <p><i>Minimum value = 0; Maximum value = 6; Range of data: 0 to 5, with high values indicating powerful constraints and low values indicating that the central government has a great deal of room for maneuverability.</i></p> <p><i>Description: additive index composed of 6 dummy variables ('1' = constraints, '0' = else): (1) EU membership = 1, (2) degree of centralisation of state structure (Schmidt, 1996)</i></p>	Armingeon et al. (2016), baseret på Schmidt (1996)
Inflation	Procentmæssige vækst i OECDs "Consumer Prices Indices" (total)	OECD (2016)
Investeringer	Andelen af samlede private investeringer i procent af BNP.	Feenstra et al. (2015)
Offentligt forbrug	Andelen af offentligt forbrug i procent af BNP (i PPP)	Feenstra et al. (2015)
LogBNP1974	Logaritmen af BNP i år 1974 for land <i>i</i> .	Egne beregninger
Plurality	Måler om politikere er valgt ud fra princippet om winner-takes-all eller ej. Plurality er en dummyvariabel, hvor værdien 1 indikerer flertalsvalg (plurality voting) og værdi 0 indikerer, hvis andet er gældende.	Beck, et al. (2001)
MDMH	Gennemsnitlig størrelse på valgdistrikter.	Beck et al. (2001)
VenstreP	Andelen af venstreorienterede partier i regeringen.	Swank (2013)

KonP	Andelen af konservative/kristendemokratiske partier i regeringen.	Swank (2013)
65år+	Andelen af befolkningen over 65 år i procent af den samlede befolkning.	Armingeon et al. (2016)
IntEfterspørgsel	International efterspørgsel måler den samlede internationale efterspørgsel. Variablen er konstrueret ved gennemsnittet af alle landenes BNP vækst pr år minus det givne lands BNP vækst divideret med handelsåbenhed.	Egne beregninger, baseret på data fra Brady et al. (2014)

Bilag 3.2 Korrelationsmatrix.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
BNP vækst (1)	1																		
TFP (2)	0.0621	1																	
Beskæftigelse (3)	-0.1211	-0.0643	1																
HK Koordinering (4)	0.0033	-0.0648	0.1572	1															
HG Koordinering (5)	0.0038	0.2117	-0.1455	0.8564	1														
MS Koordinering (6)	0.0362	-0.2128	0.0033	0.7552	0.7154	1													
Dekommodificering (7)	-0.0335	0.0853	0.2207	0.7392	0.6316	0.5923	1												
Konstitutionelle vetopunkter (8)	-0.1108	0.2505	0.1300	-0.4564	-0.4346	-0.6979	-0.3753	1											
Humankapital (9)	-0.0777	-0.0416	0.3118	-0.4098	-0.5325	-0.2778	-0.2490	0.2243	1										
Inflation (10)	-0.0641	-0.4889	-0.1688	-0.0492	-0.1047	0.1183	-0.3054	-0.1135	-0.2630	1									
Investeringer (11)	0.1598	-0.1653	0.0362	0.2927	0.2588	0.2599	0.0225	0.0176	-0.2282	0.2314	1								
Offenligt forbrug (12)	-0.0553	-0.3960	-0.1064	0.2864	0.1913	0.4105	0.3020	-0.6634	-0.2025	0.2734	-0.1496	1							
LogBNP1974 (13)	-0.0680	0.2400	-0.1321	-0.3061	-0.1845	-0.5866	-0.2250	0.6737	-0.1107	-0.0597	-0.2554	-0.3094	1						
Plurality (14)	-0.1357	0.2779	0.1094	-0.6154	-0.5166	-0.7377	-0.4911	0.7570	0.1584	-0.0556	-0.1414	-0.4411	0.5774	1					
MDMH (15)	-0.0050	-0.0633	-0.2221	0.2487	0.2034	0.1841	0.2474	-0.2127	-0.0761	-0.0732	0.0201	0.1053	-0.1316	-0.2919	1				
VenstreP (16)	0.0816	-0.0701	0.1446	0.3153	0.2543	0.2921	0.2078	-0.2677	-0.1156	0.0069	0.0403	0.2143	-0.1717	-0.1222	-0.0199	1			
KonP (17)	-0.0863	-0.0896	0.1078	-0.3518	-0.3722	-0.1830	-0.1849	0.1474	0.2463	-0.0540	-0.1010	-0.0718	-0.0078	0.1915	-0.1319	-0.6568	1		
65år+ (18)	-0.0913	0.2484	0.1966	0.5417	0.5728	0.3398	0.6510	-0.1939	-0.2524	-0.4106	-0.1533	0.1689	0.1413	-0.1647	-0.0630	0.2450	-0.1756	1	
IntEfterspørgsel (19)	0.6380	0.0609	-0.1374	0.0976	0.0872	0.1687	0.1635	-0.1781	-0.0491	-0.0840	0.0918	0.0160	-0.2264	-0.2470	0.1438	0.0284	-0.0658	-0.0308	1

Bilag 3.3. Introduktion til unit root.

En unit root proces – eller en random walk – beskriver en bestemt type udvikling i en tidsserie. Det overordnede kendetegn ved en random walk er, at en variabels udfald i en efterfølgende periode er uforudsigelig. Det vil sige, at vi på baggrund af en observation i år $t-1$ ikke kan forudsæ værdien for observationen i år t .

I forbindelse med tidsserieregressioner skelnes primært mellem to typer af unit root processer: En unit root proces med drift og en unit root proces uden drift (Gujarati & Porter, 2009: 741-44). *En unit root proces med drift* opstår, når der er en tilfældig trend over tid. Det vil sige, at tidsserien overordnet følger en lineær (eller eksponentiel) trend, men kan have lange perioder, hvor serien ligger over trendlinjen og ligeledes lange perioder, hvor den ligger under. Et eksempel herpå kunne være BNP per capita, som over tid er voksende (har en trend). *En unit root proces uden drift* opstår, når der er en tilfældig udvikling i dataserien, som ikke udvikler sig omkring et fast niveau (såsom nogle priser på aktiemarkeder). En sådan serie kan være kendetegnet ved lange perioder, der udvikler sig over det faste niveau og lange perioder med udvikling under.

Årsagen til at processerne er relevante at forholde sig til, er, at hvis to tidsserier er kendetegnet ved disse typer udvikling, kan der opstå et bias i de estimerede koefficienter, når vi forsøger at beskrive udviklingen i den ene serie med udviklingen i den anden. Vi vil, m.a.o., ende med skævvredet fortolkninger af den estimerede effekt på den afhængige variabel (den serie vi gerne vil forklare udviklingen i) givet en ændring i den forklarende variabel (den variabel vi gerne vil forklare udviklingen med), når vi regresserer den ene serie på den anden. Ligeledes vil vi heller ikke kunne stole på standardafvigelser og hermed teststørrelser produceret af vores statistikprogram (Stock & Watson, 2008: 549-551).

For at opnå pålidelige teststørrelser og undgå bias i de estimerede regressionskoefficienter, når man foretager lineære regressioner med tidsseriedata, skal udviklingen i de inkluderede tids-serier være "stabile" eller stationære. Da vi ikke som sådan kan vide, om tidsserier er stationære, er det derfor vigtigt at teste for unit root (Kittel & Winner, 2005). Hvis der er unit root i en tids-serie, håndteres det som regel ved at first-difference tidsserien (Ibid.). Det gøres ved at danne en ny variabel, der angiver tilvæksten i den variabel, der har problemer med unit root (forskellen fra $t-1$ til t).

Bilag 3.4. Lineær sammenhæng mellem koordinering, dekommodificering, konstitutionelle veto-punkter og økonomisk performance i industrialiserede kapitalistiske systemer, 1974-2009.

	1	2	3	4	5	6	7	8
	BNP vækst	BNP vækst	BNP vækst	BNP vækst	Beskæftigelse	Beskæftigelse	Beskæftigelse	Beskæftigelse
BNP vækst _{t-1}	0.321*** (0.0541)	0.313*** (0.0532)	0.310*** (0.0541)	0.307*** (0.0534)	0.0622* (0.0350)	0.0623* (0.0366)	0.0622* (0.0352)	0.0631* (0.0366)
HK Koordinering	-0.353*** (0.130)	-0.0416 (0.150)	-0.327** (0.130)	-0.0368 (0.149)	1.886*** (0.419)	2.525*** (0.410)	1.965*** (0.421)	2.505*** (0.412)
Dekommodificering	—	-0.433*** (0.108)	—	-0.421*** (0.112)	—	0.633* (0.379)	—	0.668* (0.391)
Konstitutionelle Vetopunkter	—	—	-0.0934 (0.0711)	-0.0537 (0.0731)	—	—	-0.0401 (0.244)	0.193 (0.245)
Human Kapital	-0.289 (0.250)	-0.297 (0.252)	-0.0769 (0.303)	-0.172 (0.304)	4.593** -1.927	5.976*** -1.867	4.838** -2.018	5.499*** -2.023
Inflation	-0.116** (0.0320)	-0.132*** (0.0324)	-0.124** (0.0333)	-0.137*** (0.0334)	0.154*** (0.0388)	0.166*** (0.0403)	0.155*** (0.0389)	0.167*** (0.0403)
Investeringer	-6.805** -2.096	-7.059** -2.116	-6.320** -2.099	-6.667*** -2.134	12.14*** -3.608	12.46*** -3.670	12.01*** -3.610	12.54*** -3.678
OffUdgifter	-3.525 -2.379	-1.048 -2.519	-5.125* -2.650	-1.923 -2.888	-10.61 -7.993	-7.817 -8.241	-10.63 -8.055	-6.680 -8.282
LogBNP1974	-0.129 (0.166)	-0.0306 (0.165)	0.0476 (0.199)	0.0716 (0.202)	—	—	—	—
Plurality	-0.792** (0.226)	-0.658*** (0.235)	-0.627*** (0.239)	-0.561** (0.243)	0.887 (0.801)	2.395*** (0.866)	1.096 (0.988)	1.878* -1.045
MDMH	-0.00900*** (0.00205)	-0.00834*** (0.00205)	-0.01000*** (0.00226)	-0.00890*** (0.00225)	-0.00811 (0.00990)	-0.0227** (0.0108)	-0.00806 (0.00994)	-0.0224** (0.0107)
VenstreP	0.00238 (0.00212)	0.00196 (0.00209)	0.00228 (0.00213)	0.00191 (0.00210)	0.00562** (0.00275)	0.00584** (0.00288)	0.00562** (0.00276)	0.00589** (0.00288)
KonP	0.00171 (0.00223)	0.00110 (0.00213)	0.00205 (0.00220)	0.00128 (0.00212)	-0.00101 (0.00345)	-0.000370 (0.00368)	-0.000899 (0.00347)	-0.000548 (0.00364)
64+	0.000605 (0.0230)	0.00758 (0.0226)	0.000900 (0.0229)	0.00771 (0.0225)	-0.194** (0.0987)	-0.260*** (0.0837)	-0.222** (0.0995)	-0.236*** (0.0867)
IntEftrespørgsel	0.00163 (0.00123)	0.00365*** (0.00135)	0.00212* (0.00124)	0.00388*** (0.00134)	-0.000709 (0.00114)	-0.00117 (0.00128)	-0.000780 (0.00115)	-0.00108 (0.00128)
Year fixed effects	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
N	595	595	595	595	595	595	595	595
adj. R ²	0.58	0.59	0.58	0.59	0.92	0.93	0.93	0.93

Note: OLS/PCSE Standardfejl er angivet i parentes. * p < 0.1, ** p < 0.05, *** p < 0.01.

Bilag 3.5. TFP regressioner.

	HK 1 TFP	HK 2 TFP	MS 3 TFP	MS 4 TFP	HK 5 TFP	HK 6 TFP	HK 7 TFP	HK 8 TFP
BNP vækst	0.00260*** (0.000796)	0.00203*** (0.000787)	0.00264*** (0.000788)	0.00199** (0.000789)	0.00257*** (0.000788)	0.00211*** (0.000774)	0.00271*** (0.000768)	0.00232*** (0.000775)
ΔBNP vækst	-0.00104** (0.000459)	-0.000730 (0.000459)	-0.00105** (0.000453)	-0.000698 (0.000456)	-0.00102** (0.000456)	-0.000796* (0.000453)	-0.00111** (0.000444)	-0.000908** (0.000453)
Human Kapital	-0.131*** (0.0173)	-0.131*** (0.0195)	-0.121*** (0.0192)	-0.113*** (0.0214)	-0.138*** (0.0192)	-0.124*** (0.0224)	-0.129*** (0.0209)	-0.143*** (0.0228)
ΔHuman Kapital	0.0790 (0.0862)	0.0987 (0.0855)	0.0806 (0.0837)	0.0849 (0.0826)	0.0770 (0.0831)	0.0864 (0.0818)	0.0724 (0.0779)	0.0988 (0.0800)
Inflation	-0.00120 [†] (0.000694)	-0.00115 (0.000705)	-0.00104 (0.000682)	-0.00100 (0.000707)	-0.00123 [†] (0.000691)	-0.00108 (0.000699)	-0.000997 (0.000683)	-0.00101 (0.000703)
ΔInflation	0.000455 (0.000441)	0.000539 (0.000446)	0.000405 (0.000441)	0.000454 (0.000455)	0.000423 (0.000433)	0.000453 (0.000440)	0.000337 (0.000430)	0.000441 (0.000441)
Investeringer	-0.185*** (0.0463)	-0.152*** (0.0479)	-0.202*** (0.0460)	-0.177*** (0.0488)	-0.176*** (0.0455)	-0.149*** (0.0471)	-0.188*** (0.0472)	-0.173*** (0.0489)
ΔInvesteringer	0.0331 (0.0387)	0.0146 (0.0394)	0.0414 (0.0385)	0.0234 (0.0401)	0.0321 (0.0387)	0.0162 (0.0391)	0.0348 (0.0385)	0.0226 (0.0395)
OffUdgifter	-0.213** (0.0867)	-0.315*** (0.0995)	-0.198** (0.0953)	-0.352*** (0.0961)	—	—	-0.0866 (0.0994)	-0.137 (0.110)
ΔOffUdgifter	0.106 (0.0978)	0.129 (0.0993)	0.105 (0.0971)	0.160 [†] (0.0961)	—	—	0.0378 (0.0974)	0.0512 (0.0995)
Plurality	0.0371*** (0.00906)	—	0.0434*** (0.00832)	—	0.0411*** (0.00889)	—	0.0226** (0.00949)	—
MDMH	0.0000680 (0.0000501)	—	0.0000522 (0.0000513)	—	0.0000288 (0.0000500)	—	0.0000857 (0.0000528)	—
VenstreP	0.00000285 (0.0000375)	—	-0.00000383 (0.0000369)	—	0.00000956 (0.0000370)	—	0.00000605 (0.0000376)	—
ΔVenstreP	0.0000813*** (0.0000309)	—	0.0000827*** (0.0000303)	—	0.0000774** (0.0000307)	—	0.0000803*** (0.0000301)	—
KonP	0.000129** (0.0000529)	—	0.000116** (0.0000525)	—	0.000121** (0.0000524)	—	0.000115** (0.0000510)	—
ΔKonP	0.0000168 (0.0000407)	—	0.0000194 (0.0000399)	—	0.0000230 (0.0000405)	—	0.0000247 (0.0000393)	—
65år +	-0.00227** (0.00109)	-0.00224* (0.00135)	-0.00218* (0.00113)	-0.00229 (0.00141)	-0.00287*** (0.00109)	-0.00141 (0.00146)	-0.00194 (0.00123)	-0.00196 (0.00138)
Δ65år +	-0.0177*** (0.00685)	-0.0159** (0.00723)	-0.0165** (0.00695)	-0.0157** (0.00714)	-0.0165** (0.00691)	-0.0146** (0.00737)	-0.0145** (0.00711)	-0.0127* (0.00741)
IntEfterspørgsel	0.0000733*** (0.0000239)	0.0000529** (0.0000232)	0.0000680*** (0.0000237)	0.0000475 [†] (0.0000244)	0.0000764*** (0.0000236)	0.0000586** (0.0000230)	0.0000683*** (0.0000234)	0.0000613** (0.0000246)
ΔIntEfterspørgsel	-0.0000463*** (0.0000163)	-0.0000342** (0.0000157)	-0.0000425*** (0.0000160)	-0.0000304 [†] (0.0000165)	-0.0000482*** (0.0000163)	-0.0000382** (0.0000156)	-0.0000429*** (0.0000159)	-0.0000392** (0.0000166)
Koordinering	-0.00739 (0.00600)	-0.0136*** (0.00520)	-0.00192 (0.00478)	-0.00787 [†] (0.00462)	-0.00898 (0.00647)	-0.0203*** (0.00659)	-0.0145** (0.00662)	-0.0209*** (0.00715)
ΔKoordinering	0.00322 (0.00517)	0.00396 (0.00531)	0.00299 (0.00343)	0.00690** (0.00341)	-0.000547 (0.00494)	0.00584 (0.00504)	0.00399 (0.00484)	0.00747 (0.00500)
Koordinering ²	-0.00184 (0.00358)	0.00215 (0.00396)	-0.00488* (0.00252)	-0.00685*** (0.00256)	—	—	—	—
ΔKoordinering ²	0.000749 (0.0197)	0.00968 (0.0188)	0.00185 (0.00399)	0.00183 (0.00411)	—	—	—	—
Dekommodificering	—	—	—	—	0.00901 [†] (0.00463)	0.00309 (0.00524)	—	—
Koordinering* Dekom	—	—	—	—	0.00754** (0.00362)	0.00607 [†] (0.00371)	—	—
ΔDekommodificering	—	—	—	—	-0.00667 (0.00439)	-0.00220 (0.00451)	—	—
ΔKoordinering* Dekom	—	—	—	—	-0.0170 (0.0346)	0.0110 (0.0341)	—	—
Vetopunkter	—	—	—	—	—	—	0.0117*** (0.00330)	0.0158*** (0.00308)
Koordinering* Vetopunkter	—	—	—	—	—	—	0.00551** (0.00268)	0.00722*** (0.00272)
ΔVetopunkter	—	—	—	—	—	—	-0.00717*** (0.00273)	-0.00745*** (0.00283)
ΔKoordinering* Vetopunkter	—	—	—	—	—	—	-0.00590 (0.0323)	0.0109 (0.0333)
Year fixed effects	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
N	595	595	595	595	595	595	595	595
adj. R ²	0.55	0.49	0.56	0.51	0.55	0.52	0.53	0.48

Note: ECM/PCSE Standardfejl er angivet i parentes. * p < 0.1, ** p < 0.05, *** p < 0.01.

Bilag 4.1. Oversigt over anvendte variable til empiriske analyser af social solidaritet.

Variabel	Beskrivelse	Kilde
Pre Gini	<p>Pre fiscal ginikoefficienter. Pre gini er et indeks der måler den relative ulighed for staten intervenserer og er baseret på husstande med personer i alderen 25-59 år.</p> <p>Manglende observationer er erhvervet via lineær interpolation. I de tilfælde hvor der er mere end 5 års-observation "missing", er data blevet ekstrapoleret fra den sidst tilgængelige årsobservation i tidsserien. Data er "missing" for New Zealand.</p>	Brady et al. (2014), baseret på data fra LIS databasen
Post Gini	<p>Post fiscal ginikoefficienter. Post gini er et indeks der måler den relative ulighed efter staten intervenserer og er baseret på husstande med personer i alderen 25-59.</p> <p>Manglende observationer er erhvervet via lineær interpolation. I de tilfælde hvor der er mere end 5 års-observation "missing", er data blevet ekstrapoleret fra den sidst tilgængelige årsobservation i tidsserien. Data er "missing" for New Zealand.</p>	Brady et al. (2014), baseret på data fra LIS databasen
Omfordeling	<p>Relativ omfordeling er udregnet på følgende måde: $\left(\frac{\text{postgini} - \text{pregini}}{\text{pregini}} * 100 \right)$ (Iversen & Soskice, 2015)</p> <p>"Missing data": se Pre- og Post Gini</p>	Egene beregninger, baseret på Pre- og Post Gini
P50P10	<p>Andelen af den samlede løndindkomst modtaget af en arbejder i den 50. percentil relativt til løndimkomsten fra en arbejder i den 10. percentil.</p> <p>Manglende observationer er erhvervet via lineær interpolation.</p>	Brady et al. (2014), baseret på data fra OECD (labour force statistics, various years)
P90P50	<p>Andelen af den samlede løndindkomst modtaget af en arbejder i den 90. percentil relativt til løndimkomsten fra en arbejder i den 50. percentil.</p> <p>Manglende observationer er erhvervet via lineær interpolation.</p>	Brady et al. (2014), baseret på data fra OECD (labour force statistics, various years)
Midlertidig kontraktbeskæftigelse	<p>"Temporary employment includes wage and salary workers whose job has a pre-determined termination date. National definitions broadly conform to this generic definition, but may vary depending on national circumstances. It is measured as percentage of dependent employees (i.e. wage and salary workers)." (OECD, 2017a).</p>	OECD (2017a), Temporary employment (indicator). doi: 10.1787/75589b8a-en (Accessed on 11 February 2017)

	Manglende observationer er erhvervet via lineær interpolation. Data er "missing" for New Zealand.	
Ufrivilligt deltidsarbejde	<p>Ufrivilligt deltidsarbejde består af tre grupper: 1) individer der arbejder på deltid pga. "economic slack"; 2) individer der arbejder normalt er på deltid, men arbejder færre timer end deltid grundet "economic slack"; 3) Individer der arbejder deltid pga. af manglende tilgængelighed af fuldtidsarbejde.</p> <p>Manglende observationer er erhvervet via lineær interpolation. I de tilfælde hvor der er mere end 5 årsobservation "missing", er data blevet ekstrapoleret fra den sidst tilgængelige årsobservation i tidsserien. Data er "missing" for USA og Finland.</p>	<p>OECD (2017b), "Labour Market Statistics: Involuntary part time workers: incidence", <i>OECD Employment and Labour Market Statistics</i> (database). DOI: http://dx.doi.org/10.1787/data-00308-en (Accessed on 11 February 2017)</p>
Lavtlønsbeskæftigelse	<p>Lavtlønsbeskæftigede opgøres som procentdelen af arbejdere der tjener mindre en 2/3 af medianindkomsten.</p> <p>Manglende observationer er erhvervet via lineær interpolation. Data er "missing" for Frankrig, Norge og Sverige.</p>	Brady et al. (2014), baseret på OECDs <i>Labour Force Statistics</i> database
Langtidsarbejdsløshed	Langtidsarbejdsløse opgøres som personer der har været arbejdsløse i mere end 12 måneder i procent af det samlede antal arbejdsløse.	OECD (2017c), Long-term unemployment rate (indicator). doi: 10.1787/76471ad5-en (Accessed on 11 February 2017)
HK Koordinering	Se bilag 3.1	
MS Koordinering	Se bilag 3.1	
Sociale udgifter	<p>Samlede offentlige sociale udgifter i procent af BNP.</p> <p>Manglende observationer er erhvervet via lineær interpolation.</p>	Brady et al. (2014), baseret på OECDs <i>Social Expenditure Statistics</i> database
Konstitutionelle vetopunkter	Se bilag 3.1	
VenstreP	Se bilag 3.1	
KonP	Se bilag 3.1	
Kumuleret VenstreP	Kumuleret andel af venstreorienterede partier i parlamentet fra perioden 1946 og frem til den givne årsobservation, <i>t</i> .	Brady et al. (2014)
Kumuleret KonP	Kumuleret andel af centrum/kristendemokratiske partier i parlamentet fra perioden 1946 og frem til den givne årsobservation, <i>t</i> .	Brady et al. (2014)
Deindustrialisering	<p>Deindustrialisering opgøres som andelen af "<i>manufacturing and agricultural employment minus 100</i>"</p> <p>Dataserien slutter i år 2005. Manglende observationer er erhvervet via lineær interpolation.</p>	Martin & Swank (2012), baseret på Iversen & Cusack (2000)

Handelsåbenhed	Handelsåbenhed er opgjort som summen af eksport og import som en procentandel af BNP i løbende priser.	Brady et al. (2014)
Kapitalmobilitet	Kapitalmobilitet er et indeks rangerende fra 0 til 100, hvor 0 = ingen mobilitet og 100 = fuldstændig mobilitet. Kapitalmobilitet opgøres som <i>inward</i> og <i>outward flows</i> af finansiel kapital.	Brady et al. (2014), baseret på Quinn & Toyoda (2008)
Arbejdsløshed	Arbejdsløshed opgøres som antallet af arbejdsløse i procent af den civile arbejdsstyrke.	Brady et al. (2014), baseret på : OECDs <i>Employment and Labour Force Statistics</i> database
Kvindens beskæftigelse	Kvindens beskæftigelse opgøres som beskæftigede kvinder i procent af arbejdsstyrken (15-64-årige). Dataserien stopper i år 2005. Manglende observation er erhvervet via lineær interpolation.	Martin & Swank (2012)
BNP per capita	BNP per capita opgøres som samlet BNP i faste priser (PPP) divideret med populationsstørrelsen (i millioner)	Feenstra et al. (2015)

Bilag 4.2. Korrelationsmatrix.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
Pre Gini (1)	1																								
Post Gini (2)	0.7064	1																							
Omfordeling (3)	-0.1009	0.6242	1																						
P50P10 (4)	0.1257	0.1938	0.1280	1																					
P90P50 (5)	0.5636	0.4732	0.0503	0.3744	1																				
Midlerdig kontraktbeskæftigelse (6)	-0.4357	-0.4034	-0.0870	-0.1745	-0.2152	1																			
Langtidsarbejdsløshed (7)	0.1161	0.1452	0.0900	0.0544	0.0834	-0.0635	1																		
Ufrivilligt deltidsarbejde (8)	0.2364	0.1372	-0.0974	-0.1542	0.1032	0.0662	-0.1222	1																	
Lavtlønsbeskæftigelse (9)	0.3232	0.3896	0.2082	0.7484	0.3302	-0.3676	-0.0644	-0.0841	1																
HK Koordinering (10)	-0.6803	-0.7648	-0.3044	-0.1880	-0.3245	0.4839	0.0187	-0.3875	-0.3481	1															
MS Koordinering (11)	-0.5133	-0.6690	-0.3402	-0.3023	-0.4000	0.2719	0.2171	-0.3180	-0.3787	0.7622	1														
Sociale udgifter (12)	-0.3385	-0.5436	-0.3831	-0.2205	-0.0975	0.4713	0.3167	-0.1387	-0.2533	0.7226	0.5407	1													
Dekommodificering (13)	-0.4961	-0.6211	-0.2824	-0.2311	-0.2539	0.5062	0.1527	-0.2827	-0.1821	0.7697	0.6154	0.7536	1												
Konstitutiønele vetopunkter (14)	0.1648	0.5451	0.5593	0.2944	0.2303	-0.2413	-0.1937	0.1243	0.3314	-0.4472	-0.6859	-0.4646	-0.3847	1											
VenstreP (15)	-0.1660	-0.2795	-0.1967	-0.1850	-0.1464	0.1424	-0.0356	-0.0017	-0.1686	0.2825	0.2679	0.2230	0.2063	-0.2583	1										
KonP (16)	-0.0984	0.0013	0.0843	0.2047	-0.0579	0.0066	0.0984	-0.1584	0.0656	0.1071	-0.1094	0.0540	0.0406	0.1587	-0.3851	1									
Kumuleret VenstreP (17)	-0.3018	-0.5634	-0.4308	-0.3485	-0.1980	0.3389	-0.2008	0.0224	-0.2586	0.6727	0.6182	0.5841	0.6032	-0.5817	0.4147	-0.2737	1								
Kumuleret KonP (18)	-0.0734	-0.1165	-0.0756	-0.0879	-0.0718	0.1406	0.1241	-0.0901	-0.0169	0.1239	0.1189	0.1037	0.2470	-0.1919	-0.0499	0.2031	0.0144	1							
Deindustrialisering (19)	0.4205	0.3588	0.0355	-0.1546	0.3229	-0.1319	0.2634	0.5303	0.0830	-0.3466	-0.2540	0.0558	-0.0350	0.1062	-0.0797	0.0224	-0.0720	0.2954	1						
Handelsåbenhed (20)	-0.0596	-0.1786	-0.1246	-0.1404	-0.0515	0.0829	0.4088	-0.1732	-0.1254	0.2415	0.4017	0.2199	0.4219	-0.4143	-0.0214	0.0948	0.1378	0.3582	0.2199	1					
Kapitalmobilitet (21)	0.2757	0.3328	0.1557	0.1169	0.2043	0.1153	0.0114	0.0797	0.2851	-0.1364	-0.3251	0.1034	0.0734	0.2709	-0.0865	0.0632	-0.0165	0.1631	0.3558	0.0927	1				
Arbejdsløshed (22)	0.3404	0.1788	-0.1197	0.0812	0.1138	-0.1019	0.6122	0.2351	0.0102	-0.2702	-0.0668	0.1293	-0.1516	-0.1112	-0.1542	0.1247	-0.3135	-0.1198	0.3680	0.0578	-0.0703	1			
Kvindens beskæftigelse (23)	-0.1838	-0.2356	-0.1343	-0.2894	0.0067	0.4662	-0.6359	0.2350	-0.1466	0.2154	-0.0185	0.1208	0.2734	0.0356	0.1527	-0.2445	0.5324	-0.0515	-0.0547	-0.1876	0.2579	-0.5285	1		
BNP per capita (24)	0.1672	0.3112	0.2433	-0.1575	0.2438	0.0818	-0.2294	0.1505	0.0358	-0.0381	-0.1885	-0.0398	0.0677	0.3382	-0.0589	-0.0223	0.1407	0.1008	0.4608	0.0953	0.5629	-0.3999	0.4853	1	

Bilag 4.3. Brugen af instrumentvariable.

Rent teknisk estimeres IV'er ligesom en OLS, men i to uafhængige dele (såkaldt EC2SLS) (Stock & Watson, 2008: kap 12). Den første del har til hensyn at fjerne de endogene effekter, så vi kun har de eksogene effekter, der korreler med instrumentet tilbage (Pokropek, 2016: 10). Den første del regresseres på følgende måde:

$$\text{Del 1: } x_i = I\alpha + Zv + \delta_i, \quad (4.3)$$

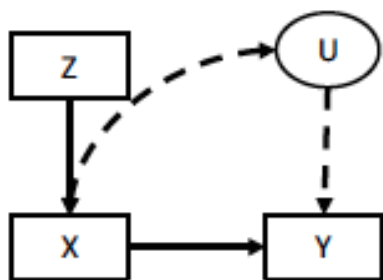
hvor x_i er den endogene prædiktor, I er IV'en, α er koefficienten på I , Z er en uafhængig variabel, v er koefficienten på den uafhængige variabel og δ er fejlleddet. Hernæst skal vi forsøge at estimere vores model på den afhængige variabel, hvilket gøres på følgende måde:

$$\text{Del 2: } Y = \hat{x}_i\beta_i + Z\beta + \varepsilon, \quad (4.4)$$

hvor Y er den afhængige variabel, \hat{x}_i er den prædikterede værdi af \hat{x} baseres på del 1 (4.3), β_i er den kausale effekt fra den forklarende variabel, Z er ligesom i del 1 en kovariat og ε er fejlleddet. Det er således hældningen på \hat{x}_i , der indikerer den kausale effekt.

Mere formelt kan en IV defineres som en variabel, Z , der (1) "is independent of all variables (including error terms) that have an influence on Y that is not mediated by X and [(2)] Z is not independent of X " (Pokropek, 2016: 4). En IV har således kun en effekt på den afhængige variabel, Y , via den forklarende variabel, X . Ved at instrumentere den endogene effekt fra den forklarende variabel, kan eksogene effekter isoleres. Dermed kan den virkelige – eller rene effekt om man vil – estimeres fra den forklarende variabel ved at fjerne endogenitetsproblemer.

Figur 4.6. Idealiseret sammenhæng mellem instrumentvariabelen, den forklarende variabel, fejlleddet og den afhængige variabel.

Kilde: Pokropek (2016: 5)

Note: Fede linjer = kausalforhold. Stiplede linjer = uobserveret sammenhæng Z = Instrumentvariabel. X = Forklarende variabel. U = Fejllid. Y = Afhængig variabel

Af figur 4.6 fremgår en grafisk illustration af, hvordan sammenhængen mellem instrumentvariabelen (Z), den forklarende variabel (X), fejlleddet (U) og den afhængige variabel (Y) ideelt set bør være. Z bør således kun være korreleret direkte med den forklarende variabel, X , før, der kan argumentere for, at det er et hensigtsmæssigt instrument. Denne antagelse stiller store krav til brugen af IV i komparativ politisk økonomi, hvor der oftest opereres med et få antal lande. Ifølge

Sovey & Green (2011) er der endvidere ikke nogle statistiske test, der entydigt kan fortælle, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at anvende IV i en given kontekst. Valget af IV må ligeledes bero på et intuitivt teoretisk argument.

Vi har således brug for et instrument der er (stærkt) korreleret med graden af koordinering – vores forklarende variabel – men ikke med målene for ulighed og inklusion (eller fejlleddet). Til dette formål har jeg valgt at bruge Cusack et al.s (2007) mål for koordinering omkring år 1900¹¹⁸. Kvaliteten af dette instrument kan diskuteres. For det første må det vurderes at være en rimelig antagelse, at graden af koordinering i år 1900 ikke har en direkte effekt på graden af social solidaritet i perioden 1980-2007. Selv om institutioner kan være præget af *træghed* og *sporafhængighed*, kan de direkte effekter fra et sæt af institutioner næppe forventes at indtræffe godt 80 år efter deres tilstedeværelse. Da økonomier der scorer højt på koordineringsindekset i år 1900 også scorer relativt højt på forskellige koordineringsmål i dag (Cusack et al., 2007), kan effekten fra instrumentvariablen siges at "gå igennem" vores nutidige koordineringsmål. Antagelsen om, at Z kun påvirker Y gennem X, kan derfor siges at være plausibel.

For det andet er det mere uvist, hvorvidt koordinering i år 1900 er korreleret med fejlleddet i den undersøgte periode. På den ene side kan koordinering og kulturelle normer og præference for omfordeling være tæt korreleret med hinanden over tid. Det er ikke utænkeligt, at kultur påvirker institutionerne i et samfund – og omvendt. I så fald kan koordinering i år 1900 være korreleret med kulturelle præferencer for omfordeling i 1980, der påvirker graden af omfordeling i samme år. På den anden side kan kultur og institutioner næppe betragtes som værende statiske over tid. Selv om økonomier der scorer højt på koordineringsindekset i 1900 også scorer relativt højt på koordineringsmål i dag, er det ikke de samme koordinerende institutioner, vi har i dag som for godt 100 år siden. Ligeledes kan kulturelle normer næppe opfattes som statiske set hen over en 100-årig periode (Hall, 2006). Det kan derfor diskuteres, hvorvidt koordinering i år 1900 er korreleret med fejlleddet for den undersøgte periode. Denne problematik er en af det mest fremtrædende, når IV anvendes i komparativ politisk økonomi – sandsynligheden for at et instrument er korreleret med fejlleddet, vil altid være til stede. Brugen af IV'er er derfor ikke et mirakelmiddel. Ikke desto mindre er det en rimelig antagelse, at graden af koordinering år 1900 kun er begrænset korreleret med fejlleddet i den undersøgte periode. Denne antagelse bunder et i dynamisk syn på institutioner og kultur, hvor der ikke er et deterministisk forhold mellem de to over tid¹¹⁹. Det antages således her, at koordinering i år 1900 ikke er korreleret med fejlleddet i den undersøgte periode.

Herudover er det vigtigt at teste, hvorvidt det anvendte instrument er svagt eller stærkt (Sovey & Green, 2011). Dette kan gøres via en F-test, der sammenligner summen af residualerne fra model 4.1 og model 4.1 uden instrumentvariabel (Stock & Watson, 2008). I følge Stock & Watson (2008) er F-test med værdier under 10 en indikation på, at det anvendte instrument er svagt. En F-test i nærværende tilfælde giver værdien 46, hvilket er en indikation på, at koordinering i år 1900 er et tilstrækkeligt stærkt instrument.

¹¹⁸ Målet er et sammensat indeks bestående af mål for (1) "Guild Tradition and Strong Local Economies" (2) "Widespread Rural Cooperatives" (3) "High Employer Coordination" (4) "Industry/Centralized vs. Craft/Fragmented Unions" (5) "Large Skill-Based Export Sector" (Cusack et al., 2007: 385).

¹¹⁹ Den faktor der uægtelig er korreleret med koordinering i år 1900 er geografisk lokation. Hvis geografi i sig selv har en betydning for graden af ulighed og inklusion i samfundet, er brugen af koordinering i år 1900 forbundet med bias.

Jeg foretrækker endvidere at anvende EC2SLS fremfor G2SLS, der er standardfunktionen i statistiskprogrammet STATA, da EC2SLS modeller med færre observationer producerer mindre standardfejl (Baltagi & Liu, 2009). Det er kun modeller med omfordeling og langtidsarbejdsløshed som afhængig variabel, der estimeres med IV, da det er de eneste stationære variable. Herudover estimeres IV regressionerne (EC2SLS) med year fixed effects for at tage højde for fælles eksogene chok.